DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

9.
SINIF

TEMEL DİNİ BİLGİLER ETKİNLİK KİTABI

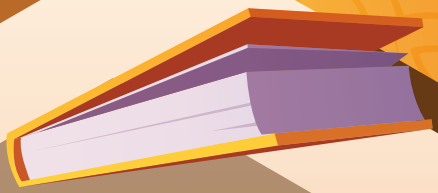

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

9. SINIF

TEMEL DİNİ BİLGİLER

ETKİNLİK KİTABI

YAZARLAR
Dr. Fatma BALCI ARVAS
Dr. Numan KONAKLI
Ayşe SAĞLAM
Hüseyin ÇINAR
Süleyman EMİROĞLU

Editör
Süleyman EMİROĞLU

Dil Uzmanı
Mehmet Emin SARIKAYA

Program Geliştirme Uzmanı Talip
AYDEMİR

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Hülya ERDUL

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Uzmanı
Kenan PINARBAŞI
Mevlüt SELVİ

Grafik Tasarım Uzmanı
Hakan AVLUKARI
Meryem ÜNSEL
Yahya ÖZTÜRK

Kitap Düzenlemesi
Recep KÜÇÜKŞAHİN

KİTABIMIZI TANIYALIM

Ders adı

Sınıf

Kazanım

Etkinlik sıra numarası

Etkinlik süresi

Ünite adı

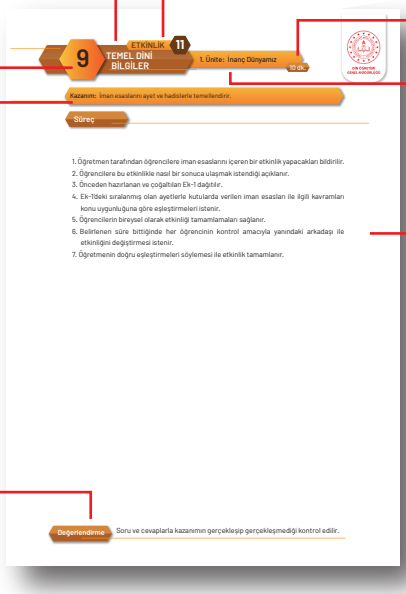

Etkinlik süreci açıklaması

Değerlendirme yöntemi

Etkinlik adı

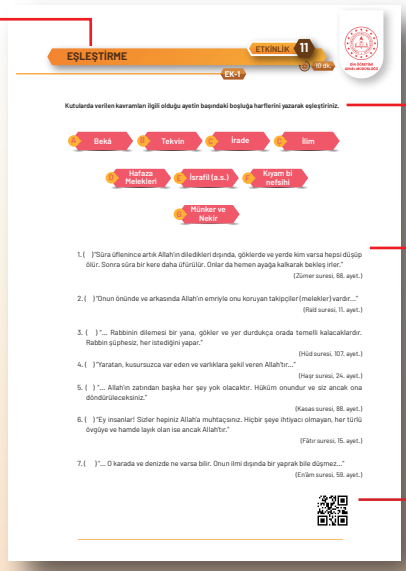

Etkinlik yönergesi

Etkinlik alanı

Cevap anahtarı
Bazı etkinlik cevapları karekod ile verilmiştir.

Cevap anahtarı

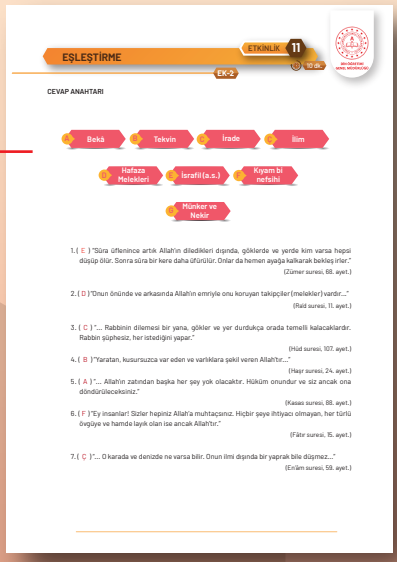

ÜNİTE 1

İNANÇ DÜNYAMIZ

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE İnanç Dünyamiz

1. KAZANIM: İnsanın yaratılış amacını ayet ve hadislerden örneklerle açıklar.

1. ETKİNLİK: Oku-Yorum 2
2. ETKİNLİK: Oku-Yorum 4

2. KAZANIM: Din kavramını tanımlar.

3. ETKİNLİK: Eşleştirme 6
4. ETKİNLİK: Oku-Yorum 8

3. KAZANIM: İman ile ilgili kavramları açıklar.

5. ETKİNLİK: Eşleştirme 10
6. ETKİNLİK: Şifreli Bulmaca 12

4. KAZANIM: Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti açıklar.

7. ETKİNLİK: Oku-Yorum 16
8. ETKİNLİK: Oku-Yorum 18

4. KAZANIM: İslam'ın temel iman esaslarını açıklar.

9. ETKİNLİK: Cevaplayalım 20
10. ETKİNLİK: Çengel Bulmaca 23

6. KAZANIM: İman esaslarını ayet ve hadislerle temellendirir.

11. ETKİNLİK: Eşleştirme 26
12. ETKİNLİK: Oku-Bul-Doldur 28

5. KAZANIM: İman esaslarını bütüncül bir şekilde kavrar.

13. ETKİNLİK: Oku-Yorum 31
14. ETKİNLİK: Oku-Yorum 33

Kazanım: İnsanın yaratılış amacını ayet ve hadislerden örneklerle açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere insanın yaratılış amacı ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 1

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

"Kâinatta bütün varlıklar bir hikmet ve nizam içerisinde yaratılmıştır. Bu nizam bir gayeyi hedeflemekte olup bize yaratıcının varlığını göstermektedir. Allah her canlı gibi insanı da bir amaç üzere yaratmıştır. İnsanın yaratılış amacını dünya hayatı boyunca nasıl bir ömür geçirmesi gerektiğini öğrenebileceği kaynak, Allah'ın (c.c.) kullarına bir rehber olarak indirdiği Kur'an'dır. Kur'an'da insan ve cinlerin niçin yaratıldığından bahsetmektedir. Bu yaratılış gayesinin "abd" tevhid inancı, Allah'a kulluk etme olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla Allah'ın varlığını birliğini kabul eden bireylerin uyması gereken yükümlülükler gene Kur'an'da açıklanmaktadır. Bu yükümlülükler kulluk etmenin gereği olarak ortaya çıkmakta ve dolaylı olarak insan davranışlarını düzene sokmaktadır. Bu itibarla yaratılış gayesiyle birlikte Allah'ın varlığından haberdar olarak kulluk etme bilincine sahip olan bireyler, konuştuklarında doğruyu söyler, yapabilecekleri şeyler hakkında söz verirler. Hiç kimsenin malına göz dikmez, hak edilmeyen hiçbir değeri sahiplenmezler..."

(Mehmet Akın, "Yaratılış Gayesi Bilincinin İnsan Davranışlarına Etkileri", Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, C 10, S. 49, 2017, s. 699.)

1. Metinde aşağıdaki bilgilerden hangilerine yer verilmemiştir?

A) İnsanlar ve cinler Allah'a (c.c.) kulluk etmek için yaratılmışlardır.
B) Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine iman eden kulların sorumlulukları yer almaktadır.
C) Tüm varlık âlemi hikmet ve nizam içinde yaratılmıştır.
D) Kulluk etme bilinciyle hareket eden biri yapamayacağı şeyler için söz vermez.
E) Peygamberimiz (s.a.v.) yaratılış gayesine uygun hareket eden en güzel örnektir.

2. Yaratılış gayesi bilincinin insana ve topluma sağladığı katkılar neler olabilir?

.....
.....
.....
.....
.....

3. Yaratılış gayesi bilincine sahip olan bir insanın davranışlarına üç örnek veriniz.

.....
.....
.....
.....
.....

Kazanım: İnsanın yaratılış amacını ayet ve hadislerden örneklerle açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere insanın yaratılış amacı ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

EK-1

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

"Din, sadece Allah-insan ilişkisini düzenleyen gizli ve mücerret bir kabul değildir. O, aynı zamanda insanın hemcinsleriyle ve tabiatla olan ilişkilerini belli ölçülere bağlayan mânevî değerler bütünüdür. Zira Allah'ın peygamberleri aracılığıyla insanlığa gönderdiği vahyin hedefi, insan aklını, gönlünü ve inancını her türlü şüphe ve şaibeden arındırmak (ihlâs), insanın Yaratıcı'sına karşı sorumluluk bilinciyle hareket etmesini sağlamak (takva) ve insanlık için Yüce Allah'ın tayin ettiği ölçülere göre bir dünya hayatı tesis etmektir (İslam). Böylece bir taraftan kâinatı müşahede ederek ve inceleyerek tabiatın düzenini keşfetmekle emrolunan insanoğlu, diğer taraftan bu düzeni yaratan Allah'a teslim olmaya, kulluk ve taatıyla da bu teslimiyetini göstermeye davet edilmiştir... Kur'an'da Âdemoğlu ile Allah arasında yapılan bir sözleşmeden bahsedilmektedir. İşte peygamberler, daha insan yaratılmadan önce onun özüne yerleştirilen ve dünyaya geldikten ve kendini fark ettikten sonra da bilincinde ve vicdanında yerleşik bulunan sözleşmeyi ona hatırlatmakla görevlendirilmişlerdir."

(Hadislerle İslâm, C 1, s. 50.)

1. Hangi seçenekteki ayet, Allah'ın (c.c.) peygamberleri aracılığıyla insanlığa gönderdiği vahyin hedefleri ile doğrudan ilgili değildir?

A "Ey iman edenler! Allah için hakkı titizlikle ayakta tutan, adalet ile şahitlik eden kimseler olun. Bir topluma olan kininiz, sakın ha sizi adaletsizliğe itmesin. Adil olun. Bu, Allah'a karşı gelmekten sakınmaya daha yakındır. Allah'a karşı gelmekten sakının. Şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır." (Mâide suresi, 8. ayet)

B "(Resul'üm!) Şüphesiz ki Kitab'ı sana hak olarak indirdik. O hâlde sen de dini Allah'a has kılarak (ihlas ile) kulluk et." (Zümer suresi, 2. ayet)

C "Hâlbuki onlara, ancak dini Allah'a has kılarak, hakka yönelen kimseler olarak O'na kulluk etmeleri, namazı kılmaları ve zekâtı vermeleri emredilmişti. İşte bu dosdoğru dindir." (Beyyine suresi, 5. ayet)

D "Münafıklar, kalplerinde olanı kendilerine haber verecek bir surenin aleyhlerinde indirilmesinden çekiniyorlar. De ki: Alay edin. Şüphesiz, Allah kaçınmakta olduklarınızı açığa çıkarandır."
(Tevbe suresi, 64. ayet.)

E "Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyât suresi, 56. ayet.)

2. "O hâlde sen, yüzünü ve özünü hak din olan İslam'a çevir. Allah'ın insanları yaratırken özüne yerleştirdiği fıtrata uygun hareket et..." (Rûm suresi, 30. ayet.) ayetini insanın yaratılış amacı açısından yorumlayınız.

.....

.....

.....

Kazanım: Din kavramını tanımlar.

Süreç

1. Öğrencilere din kavramı ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Ek-1'deki sıralanmış olan ayetlerle kutularda verilen din kavramının sözlük anlamlarını konu uygunluğuna göre eşleştirmeleri istenir.
5. Etkinlik öğrenciler tarafından bireysel olarak tamamlanır.
6. Belirlenen süre bittiğinde her öğrencinin kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi sağlanır.
7. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 3

10 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Verilen metinden hareketle soruyu cevaplayınız.

"Din kavramının İslami kaynaklardaki anlamlarını şu şekilde gruplandırmak mümkündür:

1. Ceza (karşılık), mükâfat, hüküm, hesap.
2. Üstün gelme, hâkimiyet, zelil kılma, zorlama.
3. İtaat, teslimiyet, hizmet, ibadet.
4. Âdet, yol, kanun, şeriat, millet, mezhep."

(bk. Günay Tümer, "Din", DİA, C 9, s. 312-320.)

Verilen bilgiden hareketle ayetlerde yer alan din kavramını ve doğrudan ilgili olduğu sözlük anlamlarını harfleri kullanarak eşleştiriniz.

A Hesap-Hüküm-Ceza

B İtaat-İbadet-Teslimiyet

C Üstün Gelme- Hâkimiyet

D Âdet-Yol-Şeriat

1 "Göklerde ve yerde ne varsa O'nundur, din de (üstünlük) yalnız O'nundur. O hâlde Allah'tan başkasından mı korkuyorsunuz?" (Nahl suresi, 52. ayet.)

2 "Kendini bilmeyenden başka İbrahim'in dininden kim yüz çevirir? Andolsun, biz İbrahim'i bu dünyada seçkin kıldık. Şüphesiz o ahirette de iyilerdendir." (Bakara suresi, 130. ayet.)

3 "Hamd, Âlemlerin Rabbi, Rahmân, Rahîm, din gününün mâliki Allah'a mahsustur."

(Fâtiha suresi, 4-7. ayetler.)

4 "... Yakub da: 'Oğullarım! Allah dini size seçti, siz de ancak O'na teslim olmuş olarak can verin.' dedi." (Bakara suresi, 132. ayet.)

Kazanım: Din kavramını tanımlar.

Süreç

1. Öğrencilere din kavramı ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 4

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

Temîm ed-Dârî anlatıyor: Hz. Peygamber (s.a.v) "Din nasihattir (samimiyettir)." buyurdu. Biz "Kime karşı?" diye sorduk. Bunun üzerine o, "Allah'a, kitabına, Resulü'ne, Müslümanların idarecilerine ve bütün Müslümanlara (karşı samimi olmaktır)." buyurdu.

(Müslim, Îmân, 95.)

"Din nasihattir." ifadesine, Türkçemizde kelimenin yaşadığı anlam daralması nedeniyle pek çok kere, "Din vaaz ve öğütten ibarettir." anlamı verilmektedir. Hâlbuki "nasihat" kelimesi incelendiğinde onun "bir şeyi veya kimseyi içten ve gönülden sevmek", "O'na ihlas, sadakat ve samimiyetle bağlanmak", "arı, duru ve saf olmak" anlamlarına geldiği görülür.

Bazı hadis yorumcuları "Allah için olan samimiyeti, Allah'ın birliğine olan derin bir inançla ve halis bir niyetle Allah'a kulluk etmek," diye açıklarken Kitabı için samimiyeti "Onu tasdik ederek, onda emredilenleri lâyıkıyla yapmaya çalışmak ve yasaklanan hususlardan da kaçınmak." şeklinde değerlendirmişlerdir. Allah Resulü'ne karşı samimi olmak ise "Onun peygamberliğini kabul ederek emrine râm olmak, yasakladığı şeylerden uzaklaşmak." olarak yorumlanmıştır. Müslümanların idarecilerine gösterilmesi gerektiği söylenen samimiyet, "Hakk'ın rızasına uygun tüm işlerde onlara karşı saygılı ve itaatkâr olmak." diye açıklanmıştır. Bütün Müslümanlara karşı samimi olmak ise "Maslahat ve faydalarına olan hususlarda müminlerin rüşt ve kemal ile birbirlerine önayak olmaları." şeklinde yorumlanmıştır. Dolayısıyla hadis-i şerifteki nasihat, bütün hayırlı davranışları kuşatmaktadır.

(Hadislerle İslam, C 1, s. 365-366.)

1. Hadiste yer alan Allah'a (c.c.), kitabına, Resulü'ne (s.a.v.), Müslümanların idarecilerine ve bütün Müslümanlara karşı samimiyetin ifadesi olabilecek birer örnek veriniz.

- Allah'a (c.c.) samimiyet: .....
- Kitabına samimiyet: .....
- Resulü'ne (s.a.v.) samimiyet: .....
- Müslümanların idarecilerine samimiyet: .....
- Müslümanlara karşı: .....

2. Dinin nasihat ilkesinin yerine getirilmesi hâlinde insana ve içinde yaşadığı topluma kazandıracakları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: İman ile ilgili kavramları açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere iman ile ilgili kavramları içeren bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Ek-1'deki sıralanmış olan ayetlerle kutularda verilen iman ile ilgili kavramları konu uygunluğuna göre eşleştirmeleri istenir.
5. Öğrencilerin bireysel olarak etkinliği tamamlamaları sağlanır.
6. Belirlenen süre bittiğinde her öğrencinin kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
7. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 5

10 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kutularda verilen kavramları ilgili olduğu ayetin başındaki boşluğa harflerini yazarak eşleştiriniz.

A İslam	**B İman**	**C Tevhid**
D Kafir	**E Müşrik**	**F Münafık**

1 "Sizin ilahınız bir tek ilahtır. O'ndan başka ilah yoktur. O, Rahmân'dır, Rahîm'dir." (Bakara suresi, 163. ayet.)

2 "Peygamber, Rabbinden kendisine indirilene iman etti, müminler de (iman ettiler). Her biri; Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman ettiler..." (Bakara suresi, 285. ayet.)

3 "Kim İslam'dan başka bir din ararsa (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır." (Âl-i İmrân suresi, 85. ayet.)

4 "Göklerin ve yerin anahtarları O'nundur. Allah'ın ayetlerini inkâr edenler var ya, işte onlar ziyana uğrayanların ta kendileridir." (Zümer suresi, 63. ayet.)

5 "İnsanlar arasında Allah'ı bırakıp da O'na ortak koşanlar vardır. Onları, Allah'ı severcesine severler. Müminlerin Allah'a olan sevgisi daha güçlü bir sevgidir. Zulmedenler azaba uğrayacakları zaman bütün kuvvetin Allah'ın olduğunu ve Allah'ın azabının pek şiddetli olduğunu bir bilselerdi." (Bakara suresi, 165. ayet.)

6 "İnsanlardan bazıları da vardır ki inanmadıkları hâlde 'Allah'a ve ahiret gününe inandık.' derler." (Bakara suresi, 8. ayet.)

Kazanım: İman ile ilgili kavramları açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere iman ile ilgili kavramları içeren bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
4. İmanla ilgili kavramların yer aldığı soruların cevaplarının bulmacada olduğu belirtilir.
5. Bulmaca alanındaki cevapların oluşturduğu harflerin dışında geriye kalan harflerin soldan sağa sıralı olarak getirilmesi ile anahtar bir ayet-i kerimenin ortaya çıkacağı söylenir.
6. Ayet-i kerime için ayrılmış olan özel alana ilgili harfler yerleştirilir. Boş kalan üç ifadenin verilen ipuçlarından faydalanılarak doğru bir şekilde yazılmasıyla ayetin tamamlanması istenir.

• Ayet: "Allah, iman edenlerin dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır..."

(Bakara suresi, 257. ayet.)

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ŞİFRELİ BULMACA

ETKİNLİK 6

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

	1	A	L	L	5				4	
6					A	H				
		E	D	E	N	L	E	R		İ
7							3			
N										
		O	2	N	L	8				
					A	R		I		K
A	R	A		N	L	I	K	L		A
10					R	D	A	N		
					11					
				Ç	I	K	A	R	I	R

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. Gerçekte inanmadığı hâlde, görünürde Müslüman gibi davranan ikiyüzlü kimse
2. Kabul edip onaylama, geçerli kılma
3. Peygamberimizin (s.a.v.) Allah'tan (c.c.) getirdiği her şeyi kabul ve bunların doğru olduğuna gönülden inanıp tasdik etme
4. Peygamberimizin (s.a.v.) inançla ilgili haber verdiği şeylerin hepsine birden inanma

SOLDAN SAĞA

5. Allah'ın (c.c.) varlığına inanmakla birlikte, başka varlıkları O'na ortak koşan kimse
6. İnanç, ibadet ve akitleri oluşturan kısımlardan her biri
7. Peygamberimizin (s.a.v.) Allah'tan (c.c.) haber verdiği şeylerin her birine açıkça, ayrıntılı olarak delilleriyle inanma
8. Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini ve onun Allah'tan (c.c.) getirdiklerini kabul etmeyen kimse
9. Kabul edilen şeyin dil ile sözlü olarak ifade edilmesi
10. İslam dininin temel inanç esasları ve hükümlerine verilen isim
11. Aksine ihtimal olmayan, sabit ve kesin inanç

ŞİFRELİ BULMACA

ETKİNLİK 6

15 dk.

EK-2

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Bulmaca alanının dışında kalan harfleri soldan sağa doğru sırasıyla yazarak konuyla ilgili anahtar ayet-i kerimeyi bulunuz.
- Bulduğunuz ayet-i kerimeyi aşağıda ayrılmış olan alana yazınız.
- Ayette numaralandırılarak boş bırakılmış ifadeleri aşağıdaki ipuçlarından yola çıkarak doğru şekilde doldurunuz.

1. İnanma
2. Düşmanın zıddı
3. Kendisinden önceki kelimenin tekil zıddı

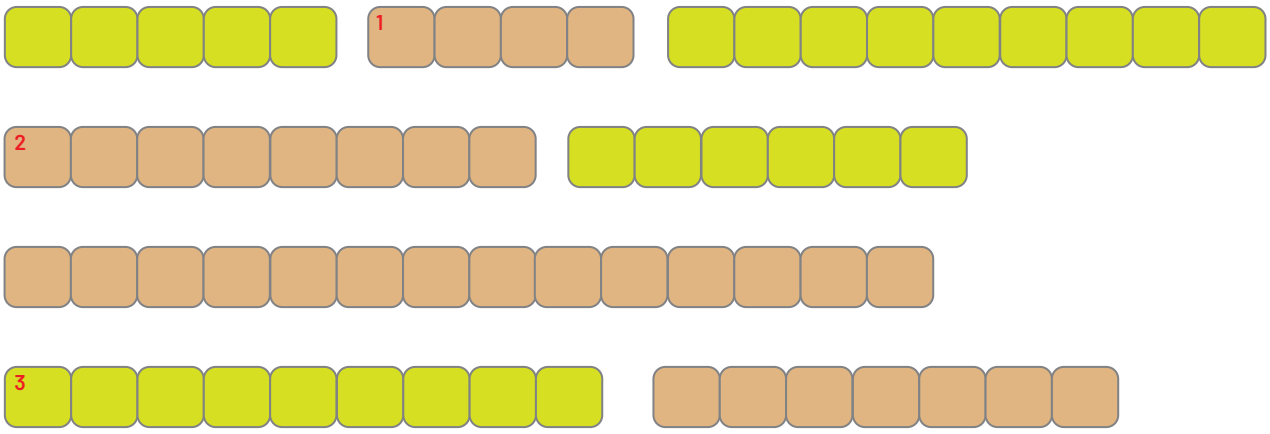

ŞİFRELİ BULMACA

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

	1 M	A	L	L	5 M	Ü	Ş	R	4 İ	K
6 R	Ü	K	Ü	N	A	H	İ	M	C	A
N	N	E	D	E	N	L	E	R	M	İ
7 T	A	F	S	İ	L	İ	3 İ	M	A	N
N	F	D	O	S	T	U	M	D	L	U
R	İ	O	2 T	N	L	8 K	A	F	İ	R
İ	K	R	A	R	A	R	N	I	İ	K
A	R	A	S	N	L	I	K	L	M	A
10 A	K	İ	D	E	R	D	A	N	A	A
Y	D	I	İ	N	11 Y	A	K	İ	N	L
I	Ğ	A	K	Ç	I	K	A	R	I	R

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. Gerçekte inanmadığı hâlde, görünürde Müslüman gibi davranan ikiyüzlü kimse (MÜNAFIK)
2. Kabul edip onaylama, geçerli kılma (TASDİK)
3. Peygamberimizin (s.a.v.) Allah'tan (c.c.) getirdiği her şeyi kabul ve bunların doğru olduğuna gönülden inanıp tasdik etme (İMAN)
4. Peygamberimizin (s.a.v.) inançla ilgili haber verdiği şeylerin hepsine birden inanma (İCMALİ İMAN)

SOLDAN SAĞA

5. Allah'ın (c.c.) varlığına inanmakla birlikte, başka varlıkları O'na ortak koşan kimse (MÜŞRİK)
6. İnanç, ibadet ve akitleri oluşturan kısımlardan her biri (RÜKÜN)
7. Peygamberimizin (s.a.v.) Allah'tan (c.c.) haber verdiği şeylerin her birine açıkça, ayrıntılı olarak delilleriyle inanma (TAFSİLİ İMAN)
8. Allah'ın (c.c.) varlığını, birliğini, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberliğini ve onun Allah'tan (c.c.) getirdiklerini kabul etmeyen kimse (KAFİR)
9. Kabul edilen şeyin dil ile sözlü olarak ifade edilmesi (İKRAR)
10. İslam dininin temel inanç esasları ve hükümlerine verilen isim (AKİDE)
11. Aksine ihtimal olmayan, sabit ve kesin inanç (YAKİN)

Boş kutucuklara yerleşecek harflerden sonra şu ayet-i kerime ortaya çıkacaktır:

"Allah, iman edenlerin dostudur. Onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır..."

(Bakara suresi, 257. ayet.)

Kazanım: Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

"Kitap ve Sünnet'te tevhid ilkesine büyük önem verilmesi, maddî ve mânevî özellikleri bakımından yaratılmışların en üstünü olan insanın vicdan hürriyetini sağlama hedefine yöneliktir. İnsan yalnız en yüce varlığa boyun eğmelidir; O'ndan başka hiçbir mevcudu kutsamamalı ve ona kulluk etmemelidir. Allah'a kul olmak en büyük şeref, başkasına kul olmak en büyük zillettir. İnsanın, özgürlüğü açısından Allah'a da kul olmaması gibi bir iddia ontolojik bakımdan geçersizdir; zira insanın bir yere dayanma, bir varlıkla ilişki içinde bulunma psikolojisiyle bağdaşmaz. İslâm dininde imandan sonra en önemli ibadet namazdır. Namazlarda günde kırk defa okunan Fâtiha sûresinin başlangıç kısmı hamd ve senâ, son kısmı dua ve niyazdır. Arada kalan âyet kulluğun yalnızca Allah'a yapılacağını ve yardımın sadece O'ndan isteneceğini belirtir. Bu da müslümanın zihninin yoğunlaştığı, gönlünün Allah'a yöneldiği günün beş vaktinde bezm-i elestte Cenâb-ı Hak ile yaptığı ahidleşmenin tazelenmesinden ibarettir."

(Mevlüt Özler, "Tevhid", DİA, C. 41, s. 18-20.)

1. Metinde aşağıdaki bilgilerden hangilerine yer verilmemiştir?

A) İnsanın vicdan hürriyeti ile İslam'ın tevhid ilkesi arasında büyük bir bağ vardır.
B) Allah'tan (c.c.) başkasına kulluk etmek üstün kılınan insan için en büyük zillettir.
C) Allah'ın (c.c.) affına erişmek için Peygamber'e (s.a.v.) uyulması gerektiği vurgulanmıştır.
D) İnsanın Allah'a (c.c.) kul olmamak ile özgürleşeceği iddiası ontolojik açıdan geçersizdir.
E) Günde kırk kez okuduğumuz Fâtiha suresi ile Allah'a (c.c.) kulluk sözümüzü yineleriz.

2. Metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Allah'a kul olmanın insan için önemi nedir?
B) İmandan sonra İslam'da en önemli ibadet hangisidir?
C) Bezm-i elestte verdiğimiz söz ile Fatiha suresi arasında nasıl bir bağ vardır?
D) Kitap ve sünnette tevhid ilkesine büyük önem verilmesinin ana sebebi nedir?
E) Kur'an'da tevhidin karşıtı olarak verilen kavram hangisidir?

3. "İnsan Allah'a (c.c.) olan yakınlığı kadar özgürdür, uzaklığı kadar da tutsak!" ifadesini insanın özgürlüğünün anlamı üzerine yorumlayınız.

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadeti açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Kelime-i Tevhid ve Kelime-i Şehadet ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

"Gazzâlî, Allah'tan başka ilahın bulunmadığına inanmanın imanın kemali için yeterli olamayacağını kaydettikten sonra Hz. Peygamber'in risaletinin önemine değinir ve nübüvveti tasdik etmekle imanın tamamlanacağını belirtir. Bu da Allah'ın varlığına ve birliğine Resûl-i Ekrem'in açıkladığı şekilde inanılması gerektiğini gösterir. 'De ki, Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın.' (Âl-i İmrân 3/31) meâlindeki âyet bu gerçeği kanıtlamaktadır."

(Hatice Kelpetin Arpaguş, "Kelime-i Tevhid", DİA, C 25, s. 214-215.)

1. İmanın kemali için Allah Resulü'nün (s.a.v.) peygamberliğini tasdik etmenin önemini açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. Kutuların içindeki kelimelerden Kelime-i Tevhid'i oluşturan ifadeleri bulunuz. Bulmuş olduğunuz ifadeye ait rakamı doğru sıralamayla sağdan sola olacak şekilde ilgili kutudaki bölümlere yazınız. Kelime-i Tevhid'in anlamını yazarak Allah Resulü'nün (s.a.v.) nübüvvetinin tasdiki anlamına gelen ifadenin altını çiziniz.

وَرَسُولُهُ	اللّٰهِ	اَنْ	مُحَمَّدًا	رَسُولُ
1	2	3	4	5
مُحَمَّدٌ	اللّٰهُ	وَاَشْهَدُ	اِلٰهَ	عَبْدُهُ
6	7	8	9	10
لاَ	اِلاَّ	اَشْهَدُ	اَنَّ	
11	12	13	14	

....

Anlamı: .....

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kazanım: İslam'ın temel iman esaslarını açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere İslam'ın temel iman esaslarını içeren bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Ek-1'deki yönergeler doğrultusunda soruların cevaplandırılması istenir.
5. Öğrencilerin bireysel olarak etkinliği tamamlamaları sağlanır.
6. Belirlenen süre bittiğinde her öğrencinin kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
7. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

CEVAPLAYALIM

ETKİNLİK 9

10 dk.

EK-1

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kavramı yazınız.

Zâtî, Sübûtî, Kıdem, Bekâ, Vücud, Semi', Muhâlefetün li'l-havâdis, Basar, Tekvin, İrade

1. Rabbimizin ebedî olması, varlığının sonunun olmaması ile ilgili sıfatına ..... denir.
2. Yalnızca Allah'ta (c.c.) bulunan, O'nun dışındaki varlıklarda bulunmayan, bulunması da mümkün olmayan sıfatlara ..... sıfatlar denir.
3. Rabbimizin hiçbir varlığa benzememesi eşsiz ve benzersiz olması ile ilgili sıfatına ..... denir.
4. Rabbimizin var olması ile ilgili sıfatına ..... denir.
5. Rabbimizin gizli açık her şeyi eksiksiz olarak işitmesi ile ilgili sıfatına ..... denir.
6. Rabbimizin kainatı ve içindekileri yoktan yaratmasına ..... denir.

B. Allah'ın (c.c.) sıfatlarını kutu içinde boş bırakılan alanlara sınıflandırarak yazınız.

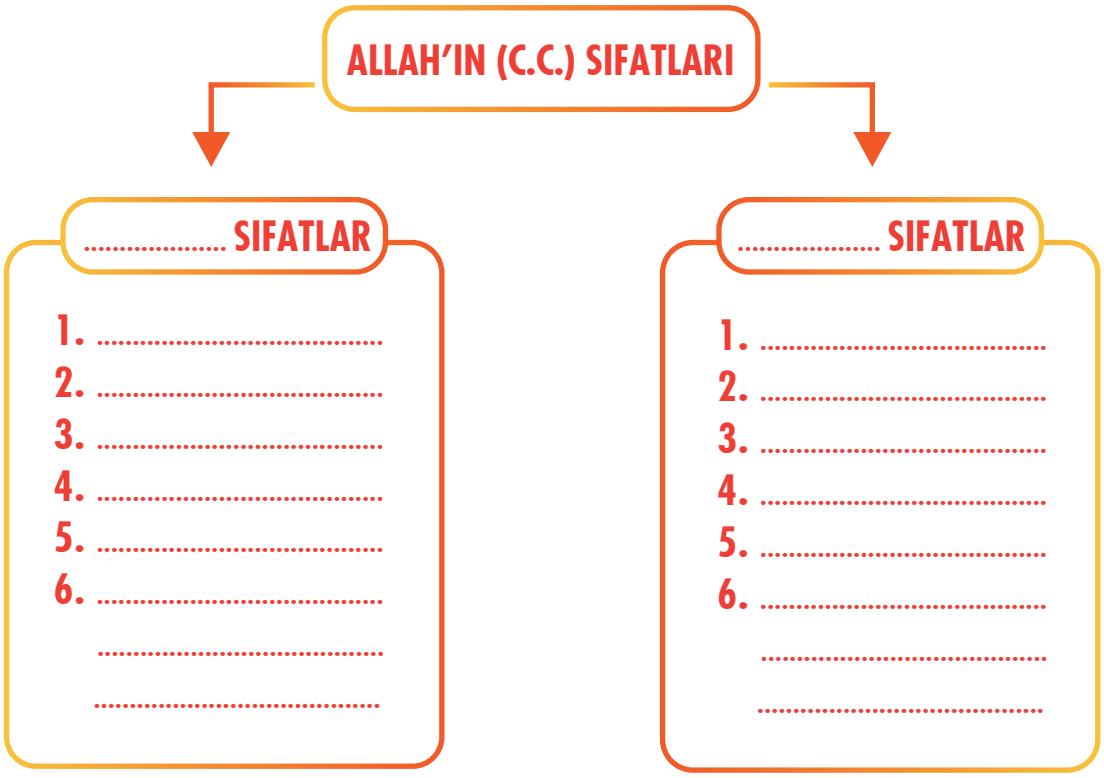

C. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruyu okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

7. "Eğer sana bir zarar dokunursa onu Allah'tan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır verirse (bunu da geri alacak) yoktur. Şüphesiz o her şeye kadirdir."

(En'âm suresi, 17. ayet.)

Verilen ayet-i kerimede Allah'ın (c.c.) sıfatlarından hangileri yer almaktadır?

A) Vücud-Kıdem
B) İrade-Kudret
C) Kudret-İlim
D) Tekvin-İlim
E) Basar-İrade

CEVAP ANAHTARI

Zâtî, Sübûtî, Kıdem, Bekâ, Vücud, Semi', Muhâlefetün li'l-havâdis, Basar, Tekvin, İrade

1. Rabbimizin ebedî olması, varlığının sonunun olmaması ile ilgili sıfatına **Bekâ** denir.
2. Yalnızca Allah'ta (c.c.) bulunan, O'nun dışındaki varlıklarda bulunmayan, bulunması da mümkün olmayan sıfatlara **Zâtî** sıfatlar denir.
3. Rabbimizin hiçbir varlığa benzememesi eşsiz ve benzersiz olması ile ilgili sıfatına **Muhâlefetün li'l-havâdis** denir.
4. Rabbimizin var olması ile ilgili sıfatına **Vücud** denir.
5. Rabbimizin gizli açık her şeyi eksiksiz olarak işitmesi ile ilgili sıfatına **Semi'** denir.
6. Rabbimizin kainatı ve içindekileri yoktan yaratmasına **Tekvin** denir.

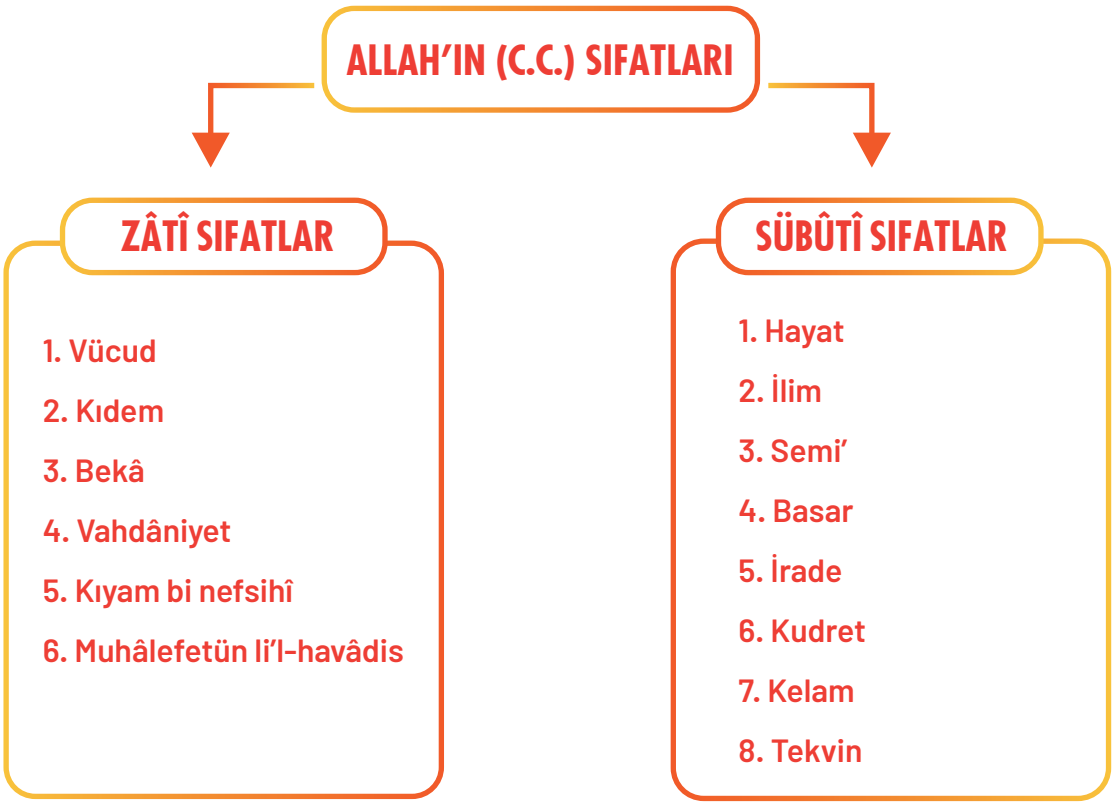

C.

7. (B) İrade-Kudret

Kazanım: İslam'ın temel iman esaslarını açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere İslam'ın temel iman esaslarını içeren bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
4. İslam'ın temel iman esasları ile ilgili kavramların yer aldığı soruların cevaplarının bulmacada olduğu belirtilir.
5. Öğrencilerin bireysel olarak etkinliği tamamlamaları sağlanır.
6. Belirlenen süre bittiğinde her öğrencinin kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
7. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÇENGEL BULMACA

EK-1

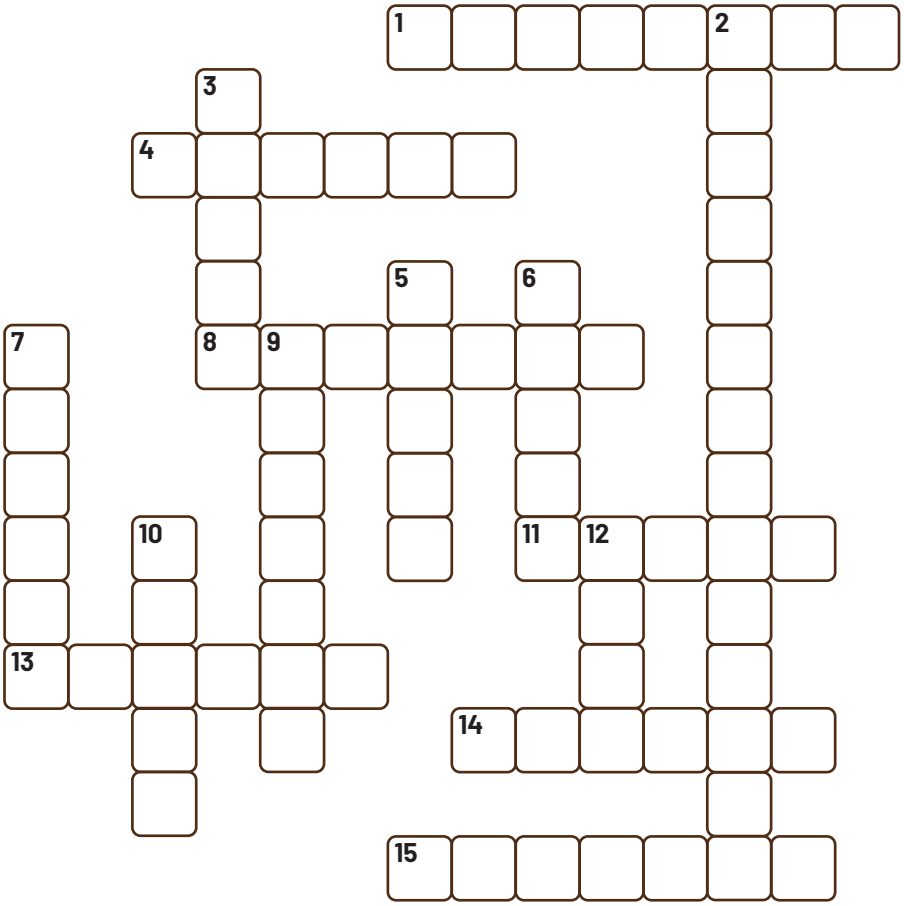

SOLDAN SAĞA

1. Dinimizin bildirdiği sebeplere yapıştıktan sonra neticeyi sebeplerden değil, sebepleri yaratandan bekleme
4. Peygamberlerin Allah (c.c.) tarafından gönderilmiş gerçek elçiler olduğunu kanıtlayan harikulade olay
8. Peygamberlerin zeki ve akıllı olmaları
11. Peygamberlerin masum olmaları, gizli ya da açık günah işlememeleri
13. Peygamberlerin Allah'tan (c.c.) aldıkları bilgileri eksiksiz olarak insanlara ulaştırmaları
14. Tabiat olaylarını ve varlıkların rızıklarını idare etmekle görevli melek
15. Allah Teâlâ'nın her türlü duayı işitip karşılık veren anlamına gelen ismi

YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. Rabbimizin varlığının kendiliğinden olması, var olmak için bir başka varlığa muhtaç olmaması
3. İlahî kitaplardan başka bazı peygamberlere verilen sayfalar
5. Her şeyin Allah'ın (c.c.) idare ve gözetimi altında olması anlamındaki sıfatı
6. Peygamberliğin çalışmakla değil de Allah (c.c.) lütfu ile kazanılan bir görev olduğunu belirten kavram
7. Peygamberlerin ihanet etmemeleri, güvenilir olmaları
9. Rabbimizin her şeyi koruyan, gözeten anlamına gelen ismi
10. Nüzul sırasına göre ikinci indirilen ilahî kitap
12. Peygamberlerin doğru olmaları ve asla yalan söylememeleri

ÇENGEL BULMACA

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

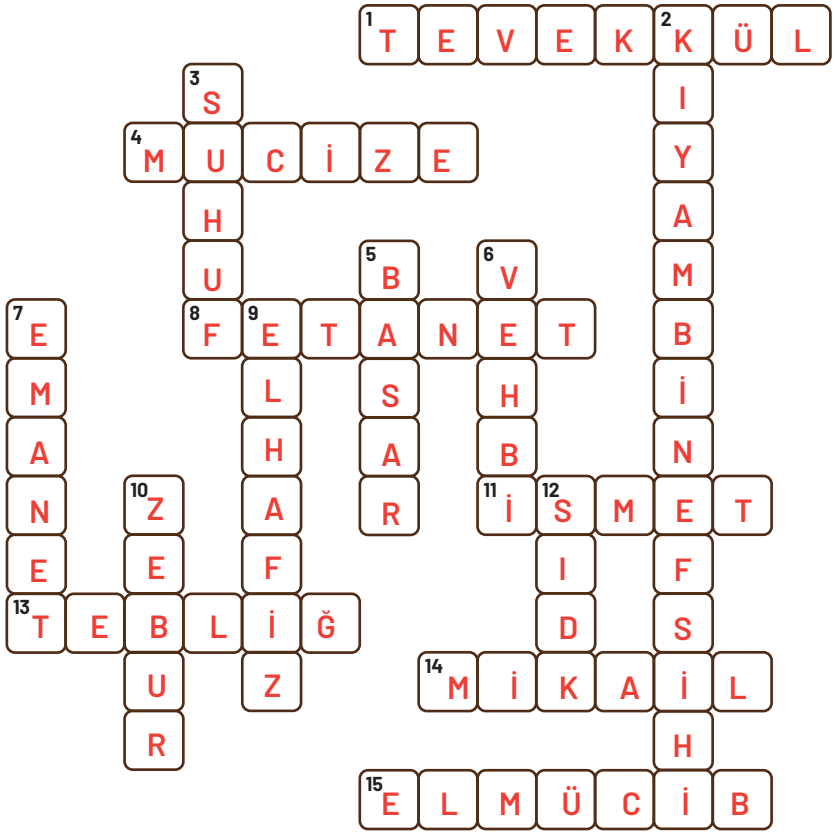

SOLDAN SAĞA

1. TEVEKKÜL: Dinimizin bildirdiği sebeplere yapıştıktan sonra neticeyi sebeplerden değil, sebepleri yaratandan bekleme
4. MUCİZE: Peygamberlerin Allah (c.c.) tarafından gönderilmiş gerçek elçiler olduğunu kanıtlayan harikulade olay
8. FETANET: Peygamberlerin zeki ve akıllı olmaları
11. İSMET: Peygamberlerin masum olmaları, gizli ya da açık günah işlememeleri
13. TEBLİĞ: Peygamberlerin Allah'tan (c.c.) aldıkları bilgileri eksiksiz olarak insanlara ulaştırmaları
14. MİKAİL: Tabiat olaylarını ve varlıkların rızıklarını idare etmekle görevli melek
15. ELMÜCİB: Allah Teâlâ'nın her türlü duayı işitip karşılık veren anlamına gelen ismi

YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. KIYAM Bİ NEFSİHİ: Rabbimizin varlığının kendiliğinden olması, var olmak için bir başka varlığa muhtaç olmaması
3. SUHUF: İlahî kitaplardan başka bazı peygamberlere verilen sayfalar
5. BASAR: Her şeyin Allah'ın (c.c.) idare ve gözetimi altında olması anlamındaki sıfatı
6. VEHBİ: Peygamberliğin çalışmakla değil de Allah (c.c.) lütfu ile kazanılan bir görev olduğunu belirten kavram
7. İSMET: Peygamberlerin ihanet etmemeleri, güvenilir olmaları
9. ELHAFİZ: Rabbimizin her şeyi koruyan, gözeten anlamına gelen ismi
10. ZEBUR: Nüzul sırasına göre ikinci indirilen ilahî kitap
12. SIDK: Peygamberlerin doğru olmaları ve asla yalan söylememeleri

Kazanım: İman esaslarını ayet ve hadislerle temellendirir.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere iman esaslarını içeren bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Ek-1'deki sıralanmış olan ayetlerle kutularda verilen iman esasları ile ilgili kavramları konu uygunluğuna göre eşleştirmeleri istenir.
5. Öğrencilerin bireysel olarak etkinliği tamamlamaları sağlanır.
6. Belirlenen süre bittiğinde her öğrencinin kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
7. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 11

10 dk.

EK-1

Kutularda verilen kavramları ilgili olduğu ayetin başındaki boşluğa harflerini yazarak eşleştiriniz.

A Bekâ

B Tekvin

C İrade

D İlim

E Hafaza Melekleri

F İsrafil (a.s.)

G Kıyam bi nefsihi

H Münker ve Nekir

1. ( ) "Sûra üflenince artık Allah'ın diledikleri dışında, göklerde ve yerde kim varsa hepsi düşüp ölür. Sonra sûra bir kere daha üfürülür. Onlar da hemen ayağa kalkarak bekleş irler."
(Zümer suresi, 68. ayet.)

2. ( ) "Onun önünde ve arkasında Allah'ın emriyle onu koruyan takipçiler (melekler) vardır..."
(Ra'd suresi, 11. ayet.)

3. ( ) "... Rabbinin dilemesi bir yana, gökler ve yer durdukça orada temelli kalacaklardır. Rabbin şüphesiz, her istediğini yapar." (Hûd suresi, 107. ayet.)

4. ( ) "Yaratan, kusursuzca var eden ve varlıklara şekil veren Allah'tır..." (Haşr suresi, 24. ayet.)

5. ( ) "... Allah'ın zatından başka her şey yok olacaktır. Hüküm onundur ve siz ancak ona döndürüleceksiniz." (Kasas suresi, 88. ayet.)

6. ( ) "Ey insanlar! Sizler hepiniz Allah'a muhtaçsınız. Hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, her türlü övgüye ve hamde layık olan ise ancak Allah'tır." (Fâtır suresi, 15. ayet.)

7. ( ) "... O karada ve denizde ne varsa bilir. Onun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez..."
(En'âm suresi, 59. ayet.)

Kazanım: İman esaslarını ayet ve hadislerle temellendirir.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere iman esaslarını içeren bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Ek-1'de sıralanmış olan ayetlerdeki Allah Teâlâ'nın sıfatlarını konu uygunluğuna göre bularak yazmaları istenir.
5. Öğrencilere her bir ayetin birden fazla sıfat içerdiği belirtilir.
6. Öğrencilerin bireysel olarak etkinliği tamamlamaları sağlanır.
7. Belirlenen süre bittiğinde her öğrencinin kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
8. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-BUL-DOLDUR

EK-1

Aşağıda verilen ayetlerde Allah Teâlâ'nın hangi sıfatlarının yer aldığını bulunuz. Sıfatları ilgili olduğu ayetin altındaki boşluğa yazınız.

1. "Gözler O'nu idrak etmez, hâlbuki O, gözleri idrak eder..." (En'âm suresi, 103. ayet.)

.....
.....

2. "... Onun benzeri hiçbir şey yoktur. O, işitendir, görendir." (Şûrâ suresi, 11. ayet.)

.....
.....

3. "... O (Allah) işitendir, bilendir." (Bakara suresi, 137. ayet.)

.....
.....

4. "Eğer sana bir zarar dokunursa onu Allah'tan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır verirse (bunu da geri alacak) yoktur. Şüphesiz o, her şeye kadirdir." (En'âm suresi, 17. ayet.)

.....
.....

5. "Allah, bir insanla ancak vahiy yoluyla, yahut perde arkasından konuşur. Yahut bir elçi gönderip izniyle ona dilediğini vahyeder. Şüphesiz O, yücedir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Şûrâ suresi, 51. ayet.)

.....
.....

6. "Hamd; gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler yapan Allah'a mahsustur. O, yaratmada dilediğini artırır. Şüphesiz Allah'ın gücü her şeye hakkıyla yeter." (Fâtır suresi, 1. ayet.)

.....
.....

7. "O Yüce Allah; görüleni de görülmeyeni de bilen, kendisinden başka ilah olmayan, ancak kendisi var olan Allah'tır." (Haşr suresi, 22. ayet.)

.....
.....

CEVAP ANAHTARI

1. "Gözler O'nu idrak etmez, hâlbuki O, gözleri idrak eder..."

(En'âm suresi, 103. ayet.)

BASAR, KUDRET

2. "... Onun benzeri hiçbir şey yoktur. O, işitendir, görendir."

(Şûrâ suresi, 11. ayet.)

MUHLEFETÜN Lİ'L-HAVAÂDİS, SEMİ', BASAR

3. "... O (Allah) işitendir, bilendir."

(Bakara suresi, 137. ayet.)

SEMİ', İLİM

4. "Eğer sana bir zarar dokunursa onu Allah'tan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır verirse (bunu da geri alacak) yoktur. Şüphesiz o, her şeye kadirdir."

(En'âm suresi, 17. ayet.)

KUDRET, İRADE

5. "Allah, bir insanla ancak vahiy yoluyla, yahut perde arkasından konuşur. Yahut bir elçi gönderip izniyle ona dilediğini vahyeder. Şüphesiz O, yücedir, hüküm ve hikmet sahibidir."

(Şûrâ suresi, 51. ayet.)

KELAM, İRADE

6. "Hamd; gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer, dörder kanatlı elçiler yapan Allah'a mahsustur. O, yaratmada dilediğini artırır. Şüphesiz Allah'ın gücü her şeye hakkıyla yeter."

(Fâtır suresi, 1. ayet.)

TEKVİN, İRADE, KUDRET

7. "O Yüce Allah; görüleni de görülmeyeni de bilen, kendisinden başka ilah olmayan, ancak kendisi var olan Allah'tır."

(Haşr suresi, 22. ayet.)

İLİM, VAHDANİYYET, KIYAM Bİ NEFSİHİ

Kazanım: İman esaslarını bütüncül bir şekilde kavrar.

Süreç

1. Öğrencilere iman esasları ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 13

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları hadis-i şeriften ve açıklama metninden yararlanarak cevaplayınız.

Hz. Ömer anlatıyor: "Bir gün Resulullah'ın yanında iken bir adam çıkageldi. Elbisesi bembeyaz, saçları simsiyahtı ve üzerinde herhangi bir yolculuk belirtisi yoktu. Üstelik aramızda onu tanıyan da yoktu. Peygamber'in (s.a.v.) yanına oturdu, dizlerini onun dizine dayayıp ellerini uylukları üzerine koydu. Sonra da 'Ey Muhammed! Bana İslam'ı anlat.' dedi. Bunun üzerine Resulullah (sav) şöyle buyurdu: 'İslam, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik etmen; namazı kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve eğer gücün yetiyorsa haccı yerine getirmendir.' Bu sözler üzerine adam, 'Doğru söyledin!' dedi. Biz ise adamın hem soru sorup hem de onu tasdik etmesine şaşırdık. Sonra, 'Bana imanı anlat.' dedi. O da 'İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe ve iyisi ve kötüsüyle kadere inanmandır.' şeklinde karşılık verdi. Adam yine, 'Doğru söyledin!' deyip peşinden, 'Bana ihsanı anlat.' dedi. O da şöyle söyledi: 'İhsan, Allah'ı görüyormuşsun gibi ibadet etmendir. Çünkü sen O'nu görmesen de O seni görmektedir.'... Sonra adam gitti. Bir süre sonra Hz. Peygamber bana soru soranın kim olduğunu bilip bilmediğimi sordu. Ben, 'Allah ve Resulü en iyisini bilir.' dediğimde 'O, Cibrîl idi. Size dininizi öğretmeğe gelmişti.' buyurdu."

(Müslim, Îmân, 1.)

"Hadiste geçen 'iman'ın dinin inanç boyutunu, 'İslam'ın, ibadet ve muâmelât, 'ihsan'ın ise ahlak boyutunu ifade ettiği söylenebilir. Bu, İslam dininin sadece vicdanlara gizlenen bir duygudan ibaret olmadığını gösterir. Dinin davranışsal boyutları da vardır ve insanlardan talepleri dünyaya yöneliktir. İnsanlar bu taleplerle ilgili ortaya koyduklarının karşılığını ahirette göreceklerdir. Dolayısıyla din, dünyada gerçekleştirilmesi talep edilen ilahî istekler manzumesidir."

(Hadislerle İslam, C 1, s. 363.)

1. Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Allah'ın (c.c.) gözetimi altında olduğu bilincine sahip bir Müslüman sorumluluklarını yerine getirmeye çabalar.
B) İslam sadece vicdanla sınırlandırılabilecek bir din değildir.
C) İslam dininin insanlardan talepleri ahirette değil dünyadadır.
D) Cebrâil (a.s.); İslam'ın inanç, ibadet, muâmelât ve ahlak ile ilgili temellerini bize böylece öğretmiştir.
E) İslam'ın ibadetlere dair şartlarını konu alan en kapsamlı ifade ihsandır.

2. İman, İslam ve ihsan arasında nasıl bir bağ vardır?

.....

.....

.....

3. "Utanmıyorsan dilediğini yap!" (Buhârî, Edeb, 78.)

"İman, yetmiş küsur parçadır. Hayâ da imandan bir parçadır." (Müslim, Îmân, 57.)

Hadisleri iman, İslam ve ihsan kapsamında yorumlayınız. İhsan sahibi insanların içinde yaşadıkları topluma kazandıracakları neler olabilir?

.....

.....

.....

Kazanım: İman esaslarını bütüncül bir şekilde kavrar.

Süreç

1. Öğrencilere iman esasları ile ilgili bir etkinlik yapacakları bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 14

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları hadis-i şeriften ve açıklama metinlerden yararlanarak cevaplayınız.

"İmâm-ı Rabbânî zarûrât-ı dîniyyeyi üç gruba ayırmıştır.

1. Tevhid, nübüvvet ve meâd (ahiret) gibi inanılması zorunlu olan esaslar.
2. Namaz, zekât, oruç, hac gibi farziyeti kesin olan ibadetler.
3. Zina, içki, kumar gibi haramlığı sabit olan hususlar. Burada söz konusu edilen şey amelî ve ahlaki hükümleri ifa etmek olmayıp onların İslam dininin birer hükmü olduğuna inanmaktır."

(Mahmut ÇINAR, "Zarûrât-ı Dîniyye, DİA, C 44, s. 138.)

"Naslardan hareketle hangi tür inanç, söz ve fiillerin bir mümini küfre götüreceği konusu üzerinde de durulmuştur. Allah'ın varlığını ve birliğini inkâr etmek, O'na ortak koşmak, ... nübüvvet müessesesini bütünüyle inkâr etmek, peygamberlerden bazılarının nübüvvetini kabul etmemek, onlara ulûhiyyet isnat etmek, Hz. Peygamber'in Allah'tan getirdiği kesin olarak bilinen vahiyleri ve bunlardan zorunlu olarak çıkan dinî hükümleri inkâr etme niteliği taşıyan söz ve ifadeleri sarf etmek kişiyi küfre sevk eder. Bu tür sözlere İslâm kaynaklarında 'elfâz-ı küfür' denilmiştir."

(Mustafa Sinanoğlu, "Küfür", DİA, C 26, s. 533-536.)

1. Aşağıdaki bilgilerden hangisi söylenemez?

A) İman esaslarına eksik inanmak kişiyi küfre düşürür.
B) Âmentü duası zarûrât-ı dîniyyeye ait esaslar içermektedir.
C) Ayet ve hadislerle kesin olarak yasaklanan şeylerin haram olduğunu kabul etmek zarûrât-ı dîniyyedir.
D) Zarûrât-ı dîniyye, dinde zorlamanın olmadığını belirtmek için kullanılmaktadır.
E) Kişiyi küfre sevk eden sözlere elfâz-ı küfür denir.

2. Aşağıdaki ayetlerin zarûrât-ı dîniyyenin hangi bölümünü ihtiva ettiğini altlarındaki boşluğa yazınız.

a) "Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak etmeyin. Şüphesiz Allah, size karşı çok merhametlidir." (Nisâ suresi, 29. ayet.)

.....

b) "Ey iman edenler! Size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah'ın ve Resûlü'nün çağrısına uyun ve bilin ki Allah, kişi ile kalbi arasına girer. Yine bilin ki O'nun huzurunda toplanacaksınız."

(Enfâl suresi, 24. ayet.)

.....

c) "Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin. Kendiniz için her ne iyilik işlemiş olursanız Allah katında onu bulursunuz. Şüphesiz Allah bütün yaptıklarınızı görür." (Bakara suresi, 110. ayet.)

.....

3. Müminin ifade etmesi ya da inanması hâlinde kendisini küfre götürebilecek söz ya da duruma üç örnek veriniz.

- Allah'a inanan Yahudi ve Hıristiyanların Peygamberimize (s.a.v.) inanmasalar da cennete gireceklerini söylemek vb.
- .....
- .....
- .....

ÜNİTE

2

İBADET HAYATIMIZ

İÇİNDEKİLER

2. ÜNİTE İbadet Hayatımız

1. KAZANIM: İbadet kavramını açıklar.

1. ETKİNLİK: Boşluk Doldurma 2
2. ETKİNLİK: Sınıflandırma 4

2. KAZANIM: İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.

3. ETKİNLİK: Oku-Yorum 6
4. ETKİNLİK: Eşleştirme 8

3. KAZANIM: İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.

5. ETKİNLİK: Oku-Yorum 10
6. ETKİNLİK: Bul-Yorumla 12

4. KAZANIM: İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örneklendirir.

7. ETKİNLİK: Eşleştirme 14
8. ETKİNLİK: Bulmaca 16

5. KAZANIM: Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.

9. ETKİNLİK: Sıralayalım 19
10. ETKİNLİK: Sınıflandırma 21

6. KAZANIM: Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.

11. ETKİNLİK: Çengel Bulmaca 23
12. ETKİNLİK: Sınıflandırma 26

7. KAZANIM: Çeşitlerine göre namazın kılınışına örnekler verir.

13. ETKİNLİK: Sıralayalım-Uygulayalım 28
14. ETKİNLİK: Oyun Oynayalım 30

8. KAZANIM: Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örneklendirir.

15. ETKİNLİK: Bul-Yorumla 32
16. ETKİNLİK: Bul-Yorumla 34

4. KAZANIM: Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.

17. ETKİNLİK: Çengel Bulmaca 37
18. ETKİNLİK: Hadi Anlat 40

5. KAZANIM: Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.

19. ETKİNLİK: Oku-Yorum 42
20. ETKİNLİK: Eşleştirme 44

İÇİNDEKİLER

2. ÜNİTE İbadet Hayatımız

11. KAZANIM: Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.

21. ETKİNLİK: Sınıflandırma 46
22. ETKİNLİK: Eşleştirme 49

12. KAZANIM: Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.

23. ETKİNLİK: Sınıflandırma 51
24. ETKİNLİK: Şifreli Doğru-Yanlış 53

13. KAZANIM: Hac ile ilgili kavramları açıklar.

25. ETKİNLİK: Çengel Bulmaca 55
26. ETKİNLİK: Boşluk Doldurma 58

14. KAZANIM: Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.

27. ETKİNLİK: Oku-Yorum 62
28. ETKİNLİK: Sıra Sende 64

15. KAZANIM: Salih amelin kapsamını söyler.

29. ETKİNLİK: Bulalım 66
30. ETKİNLİK: Cevaplayalım 68

16. KAZANIM: Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.

31. ETKİNLİK: Oku-Yorum 70
32. ETKİNLİK: Düzenleyelim 72

16. KAZANIM: İbadetleri yapmaya istekli olur.

33. ETKİNLİK: Oku-Yorum 74
34. ETKİNLİK: Sıra Sende 76

Kazanım: İbadet kavramını açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerin ipucu tablosuna göre öncelikle ipuçlarını bulmaları istenir.
4. İpuçları doğru bir şekilde bulunan ifadelerin doğru bir şekilde tamamlanması istenir.
5. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur.
6. Bu şekilde sırayla bütün eksik ifadeler bulunur.
7. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK 1

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki boşluklarda ibadet kelimesinin sözlük anlamları verilmiştir. Her bir cevabı bulmak için verilen ipucu tablosunu dikkate alınız. İpuçlarını bulduktan sonra kelimeleri tamamlayarak ibadet kelimesinin sözlük anlamlarını yazınız.

İPUCU TABLOSU

"Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." (Zâriyât suresi, 56. ayet.)

- 1. kutudaki ifadenin 3 ve 4. harfi, yukarıdaki ayetin 16. harfi
- 2. kutudaki ifadenin 1. harfi, yukarıdaki ayetin 1. harfi
- 3. kutudaki ifadenin 3 ve 8. harfi, yukarıdaki ayetin 47. harfi
- 4. kutudaki ifadenin 2. harfi, yukarıdaki ayetin 11. harfi
- 5. kutudaki ifadenin 4 ve 8. harfi, yukarıdaki ayetin 2. harfi
- 6. kutudaki ifadenin 2 ve 4. harfi, yukarıdaki ayetin 32. harfi

1 _____ _____

2 _____ _____

3 _____ _____

4 _____

5 _____

6 _____ _____

Kazanım: İbadet kavramını açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen ifadeleri ilgili sütuna yerleştirmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda ibadet kavramının dar anlamı ve geniş anlamı ile ilgili örnekler yer almaktadır. Bu ifadeleri okuyarak ilgili oldukları sütuna yazınız.

1. Ailenin geçimini helal yoldan kazanmaya çalışmak
2. Zekât vermek
3. Yolda sıkıntı veren bir şeyi kaldırmak
4. Namaz kılmak
5. Selamlaşmak
6. Hastaları ziyaret etmek
7. Hacca gitmek
8. Güler yüzlü olmak
9. Borçluya kolaylık sağlamak
10. Oruç tutmak
11. Komşu ve akraba ile iyi geçinmek

İBADET KAVRAMI (Dar anlamı ile ilgili örnekler)	İBADET KAVRAMI (Geniş anlamı ile ilgili örnekler)

Kazanım: İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bularak işaretlemeleri istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan metni okuyarak soruları cevaplayınız.

İbadetler şekil olarak basit görünseler de yüce yaratanın buyrukları olduğu için güçleri ve sırları bu maddi alanın ötesine uzanır ve her biri yaratanla bağlantının değişik biçim ve boyutlarda gerçekleşmesini sağlar. Bunun için de namaz örneğinde olduğu gibi belli duaların ezberlenmesi ve okunması, belirli davranış biçimleri, hacda olduğu gibi çoğu sembolik nitelik taşıyan bir dizi davranış ibadetin bir parçasını veya şeklî unsurunu teşkil edebilir. Bu tür davranışların ibadet sayılmasının anlamı ise her zaman zihnen kavranmayabilir. Çünkü ibadetler, dinin belli ölçüde biçimsellik ve sembolizm içeren bir yönünü temsil eder. İnsan aklı yüce yaratana ibadet edilmesinin önem ve gerekliliğini kavrasa bile bunun nasıl ve ne şekilde yapılacağını bulamaz. Yaratıcının ibadet esnasında ortaya konmasını istediği davranış biçimleri ibadetin özüne göre önem bakımından ikinci derecede olup ne gibi hikmetler taşıdığı akılla kısmen anlaşılsa bile yine de aklın tam kavrayamayacağı bir özelliğe sahiptir.

.....

.....

(Ferhat Koca, "İslâm'da İbadet", DİA, C 19, s. 248-252.)

1. Metnin sonuna gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bu sebeple ihlas ibadetin Allah (c.c.) katında kabul olabilmesinin en önemli şartlarındandır.
B) İbadetlerin geçerliliği öncelikli olarak sahih bir niyete dayalı olmasına bağlıdır.
C) İnsanlar, irade sahibi oldukları için davranışlarından sorumludurlar.
D) Bu sebeple ibadetlerin yalnızca Allah'ın (c.c.) emrettiği, Resûl-i Ekrem'in açıklayıp gösterdiği tarzda yapılması esastır.
E) Niyet, irade ve istek arasındaki bu sıkı bağdan dolayı, zorlama ile yapılan ibadet geçerli değildir.

2. Metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) İbadetlerdeki biçimsel ve sembolik yön her zaman insan aklıyla kavranamayabilir.
B) İbadetler Allah'la (c.c.) bağlantımızın gerçekleşmesini sağlar.
C) Şekil olarak bir ibadetin yapılması Allah (c.c.) katında makbul olması için yeterli değildir.
D) İnsan aklı Yaratan'ına ibadet edilmesinin önem ve gerekliliğini kavrayabilir.
E) İbadetler Allah'ın (c.c.) emirleri olduğu için güçleri ve sırları maddi alanın ötesine uzanır.

Kazanım: İbadetin kabul edilme şartlarını açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden verilen ayet ve hadisleri okumaları ve bunların ibadetin kabul olma şartlarından hangisi veya hangileri ile ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden ayet ve hadislerin başında yer alan kısma ilgili ifadenin yazılması suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 4

10 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan ifadeler ibadetin kabul olma şartlarıdır. Verilen ayet ve hadislerin, ibadetin kabul olma şartlarından hangisi veya hangileri ile ilgili olduğunu bularak başında yer alan boşluğa yazınız.

A Niyet

B İhlas

C Sünnete uygunluk

..... 1 "Ey İman edenler! Allah'a itaat edin. Peygamber'e itaat edin ve amellerinizi geçersiz kılmayın." (Muhammed suresi, 33. ayet.)

..... 2 "Onların etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat O'na sizin takvanız ulaşır..." (Hac suresi, 37. ayet.)

..... 3 "Müminin niyeti, amelinden daha hayırlıdır." (Beyhakî, Şuabü'l-Îmân, C 5, s. 343.)

..... 4 "Namazı benden gördüğünüz şekilde kılın." ve "Hac menasikini (yapılması gereken uygulama ve davranışları) benden alınız." (Buhârî, Ezan, 18; Müslim, Hac, 310.)

..... 5 "... Allah'ın hoşnutluğunu isteyerek her ne zekât verirseniz işte bunu yapanlar sevaplarını kat kat artıranlardır." (Rûm suresi, 39. ayet.)

..... 6 "Dini Allah'a has kılarak ibadet edin..." (A'râf suresi, 29. ayet.)

..... 7 "De ki: Şüphesiz benim namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin rabbi Allah içindir." (En'âm suresi, 162. ayet.)

Kazanım: İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metinden yararlanarak cevaplayınız.

.....

"Yüce Allah İslam'ı, insanlar yaşasınlar da dünyada huzurlu olsunlar, ahirette de cennete girerek sonsuz mutluluğa kavuşsunlar için göndermiştir. İslam'ın bütün emirleri fert ve toplum olarak insanların yararına olduğu gibi yasakları da insanların zararınadır.

Hüküm olarak her ne kadar büyük günah işleyen kişi işlediği günahı helal görmediği müddetçe kâfir olmaz ise de bu günahların tekrar tekrar işlenmesi kalbin kararmasına ve neticede -Allah korusun- mühürlenmesine sebep olabilir. Dinî emirlerin yapılması ve dinî yasaklardan uzak kalınması ise kişinin kalbinin nurlanmasına sebep olur. Dine ve ibadetlere bağlılık; Allah'ı, Peygamber'i ve İslam'ı sevmeyi sağlar. Bitkilerin su, hava ve güneş ile canlandığı, yeşerdiği, geliştiği gibi iman da ibadetle kuvvetlenir sağlamlaşır. Dinî prensiplere aldırış etmemek kişinin, Allah'a ve dine bağlılığını azaltır. Belki bir gün bu bağlılıktan hiç bir eser kalmayabilir.

Aslında dinî hükümlerin ifası son derece kolaydır. İnsana zor gelmesi sırf nefsin eğitilmemiş olmasındandır. İslam, fıtrat dinidir. İnsan yaratılışına uygun, prensiplerini insanların kolaylıkla uygulayabilecekleri bir dindir.

İman sırf bir vicdan işi değildir. Davranışlarda kendini göstermelidir. İnsanın olgunlaşması için, Yüce Allah'ın sayısız mükâfatlarına kavuşmak için, kalbimizde iman nurunun hiç sönmemesi için amel ve ibadet gereklidir."

(bk. Mehmet Bulut, "İman ve Mahiyeti", D.E.Ü.İ.F. Dergisi, S 11, 1998, s. 33-64.)

1. Yukarıdaki parçaya uygun bir başlık bularak ilgili kısma yazınız.

2. Sizce iman ve ibadet arasında nasıl bir ilişki vardır? Yorumlayınız.

.....
.....
.....
.....

3. Metne göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

A) İman, kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve amelden oluşmaktadır.
B) Günah işlemekte ısrar eden bir kişinin imanı zayıflar.
C) İbadetlerine gereken önemi veren bir kişinin imanı kuvvetlenir.
D) İslam dininin emir ve yasakları insanın fıtratına uygundur.
E) Günah işleyen kişi işlediği günahı helal olarak görmediği müddetçe kâfir olmaz.

Kazanım: İnançla ibadet arasındaki ilişkiyi yorumlar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerin mantar panosunda kelimeleri eksik olarak verilen ayetin kelimelerini ilgili kısımlara yazarak ayeti tamamlamaları istenir.
4. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
6. Bu şekilde sırayla bütün eksik kelimeler tamamlanmış olur.
7. Öğrencilerin buldukları ayet üzerinde inanç ibadet ilişkisi bağlamında düşünmeleri istenir.
8. Ayet ile ilgili öğrencilerin görüşleri sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
7. Öğrencilerin yorumları ile ilgili öğretmenin kısa açıklamalar yapması faydalı olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BUL -YORUMLA

ETKİNLİK 6

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki mantar panoda verilen ayetin yerinde olmayan parçalarını doğru bir şekilde yerleştirerek (boş olan kısımlara yazarak) ayeti tamamlayınız.

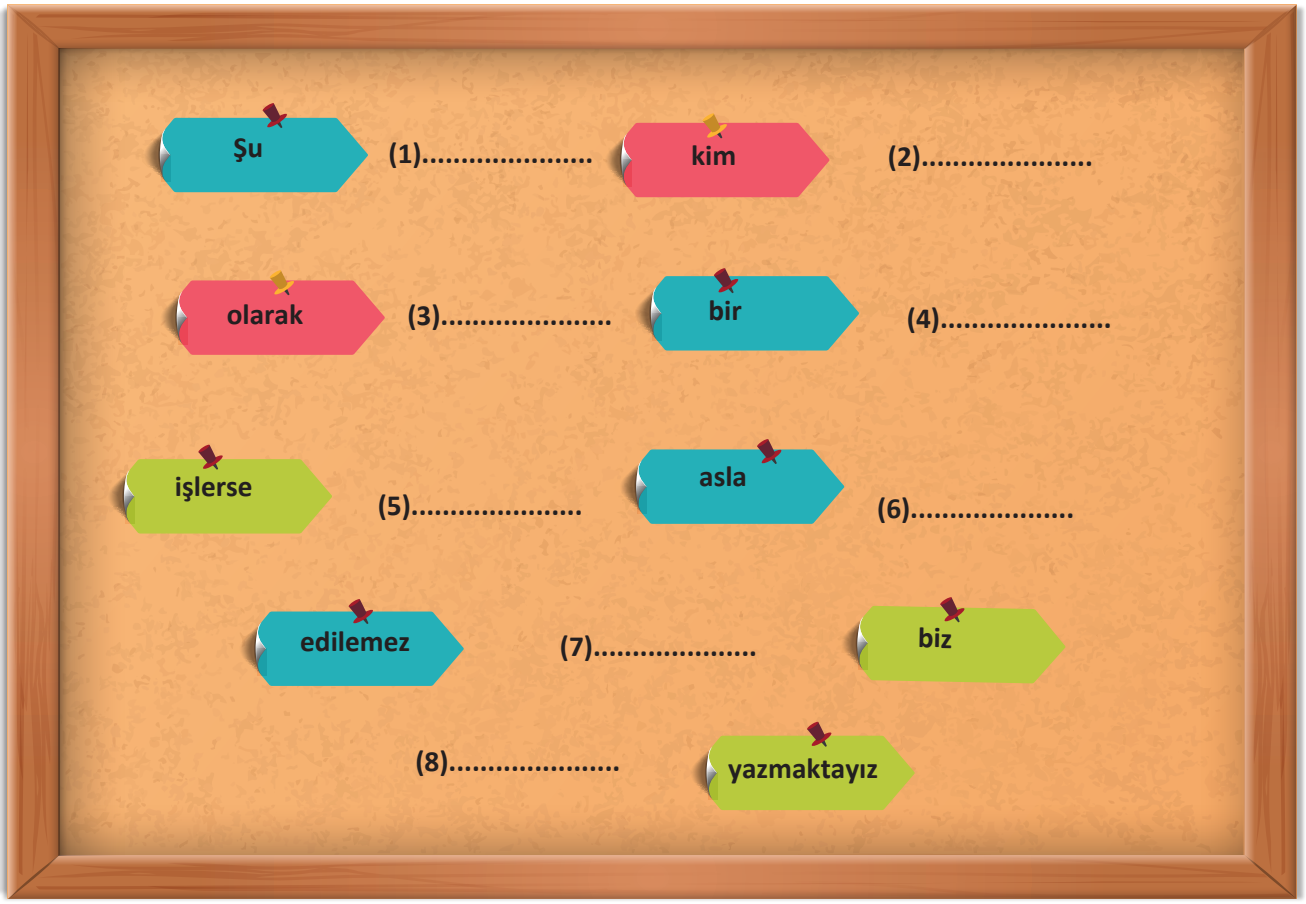

A mümin

B çalışması

C inkâr

D hâlde

E amel

F şüphesiz

G onu

H salih

Bulduğunuz ayeti inanç ve ibadet ilişkisi bağlamında değerlendirerek düşüncelerinizi ilgili bölüme yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örneklendirir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden Ek-1'de yer alan kavram, tanım ve ayetleri okumaları, öncelikle hangi tanımın hangi kavrama ait olduğunu, daha sonra ise hangi ayetin tanımı bulunan kavramla ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden öncelikle kavram ve tanımı daha sonra da ilgili ayeti, her birinin aralarında bir ok çizmek suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
5. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 7

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda abdest, gusül ve teyemmüm kavramlarının tanımları ile bu kavramlara yönelik birer ayet verilmiştir. Kavramları tanımlar ile, tanımları da ayetler ile doğru bir şekilde eşleştiriniz.

KAVRAM	TANIM	İLGİLİ AYET
Teyemmüm	1 Suyun bulunmadığı veya herhangi bir sebeple kullanılamadığı durumlarda abdest yerine temiz toprak ya da benzeri bir maddeyle yapılan temizlik.	A "... Namaz kılmaya kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı meshedin. Ayaklarınızı da topuk kemiklerine kadar yıkayın..." (Mâide suresi, 6. ayet.)
Abdest	2 Ağız, burun dâhil olmak üzere bütün vücudu yıkayarak yapılan temizlik.	B "... Eğer cünüp iseniz boy abdesti alın..." (Mâide suresi, 6. ayet.)
Gusül	3 Başta namaz olmak üzere bazı ibadetleri yerine getirmek için yapılması gereken bir temizlik.	C "... Su bulamadığınız takdirde temiz bir toprağa yönelin. Yüzünüzü ve ellerinizi onunla meshedin..." (Mâide suresi, 6. ayet.)

Kazanım: İbadette temizliğin yerini ve önemini ayet ve hadislerle örneklendirir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden bulmacanın üzerinde verilen kavramları kelime avında bulup işaretlemeleri ve kalan harflerle ulaştıkları ayet-i kerimeyi ilgili yere yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrenciler cevaplarını okur.
4. Ayet-i kerimede verilen mesaj üzerine konuşularak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BULMACA

EK-1

Aşağıdaki bulmacada yukarıdan aşağı, aşağıdan yukarı, soldan sağa ve sağdan sola olacak şekilde "ABDEST", "GUSÜL" ve "TEYEMMÜM" kavramları gizlenmiştir. Bu kavramlar birden fazla kullanılmıştır. Bu kavramların hepsini bularak işaretleyiniz. Kalan harfleri sırayla yazarak ayet-i kerimeye ulaşınız ve "Bulduğum Ayet" bölümündeki kutuya yazınız.

A	Ş	G	Ü	P	A	T	H	G	T	E	S
B	İ	U	Z	K	B	E	İ	U	S	A	L
D	L	S	L	A	D	Y	H	S	E	Ç	Ü
E	O	Ü	K	Ç	E	E	A	Ü	D	T	S
S	E	L	V	B	S	M	E	L	B	E	U
T	D	E	N	L	T	M	E	R	A	İ	G
T	S	E	D	B	A	Ü	V	E	İ	Y	İ
L	Ü	S	U	G	C	M	G	U	S	Ü	L
E	T	E	Y	E	M	M	Ü	M	T	E	M
İ	Z	L	M	Ü	M	M	E	Y	E	T	E
N	E	A	B	D	E	S	T	N	L	E	R
L	Ü	S	U	G	İ	G	U	S	Ü	L	S
T	E	Y	E	M	M	Ü	M	E	V	E	R

Bulduğum Ayet

.....

.....

BULMACA

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

A	Ş	G	Ü	P	A	T	H	G	T	E	S
B	İ	U	Z	K	B	E	İ	U	S	A	L
D	L	S	L	A	D	Y	H	S	E	Ç	Ü
E	O	Ü	K	Ç	E	E	A	Ü	D	T	S
S	E	L	V	B	S	M	E	L	B	E	U
T	D	E	N	L	T	M	E	R	A	İ	G
T	S	E	D	B	A	Ü	V	E	İ	Y	İ
L	Ü	S	U	G	C	M	G	U	S	Ü	L
E	T	E	Y	E	M	M	Ü	M	T	E	M
İ	Z	L	M	Ü	M	M	E	Y	E	T	E
N	E	A	B	D	E	S	T	N	L	E	R
L	Ü	S	U	G	İ	G	U	S	Ü	L	S
T	E	Y	E	M	M	Ü	M	E	V	E	R

Bulduğum Ayet

"Şüphesiz ki Allah çokça tevbe edenleri ve iyice temizlenenleri sever."

(Bakara suresi, 222. ayet.)

Kazanım: Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilere abdestin alınışı ile ilgili Ek-1'de yer alan görselleri incelemeleri ve hangi sıra ile gelmeleri gerektiğini bulmaları istenir.
4. Öğrencilerden abdestin alınışı ile ilgili görsellerin üzerinde bulunan boşluğa o resmin abdestin alınışındaki sırasını yazmaları istenir.
5. Abdestin alınışı ile ilgili yapılan sıralama öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SIRALAYALIM

Abdestin alınışı ile ilgili aşağıda verilen numaralı resimleri doğru şekilde sıralayınız.

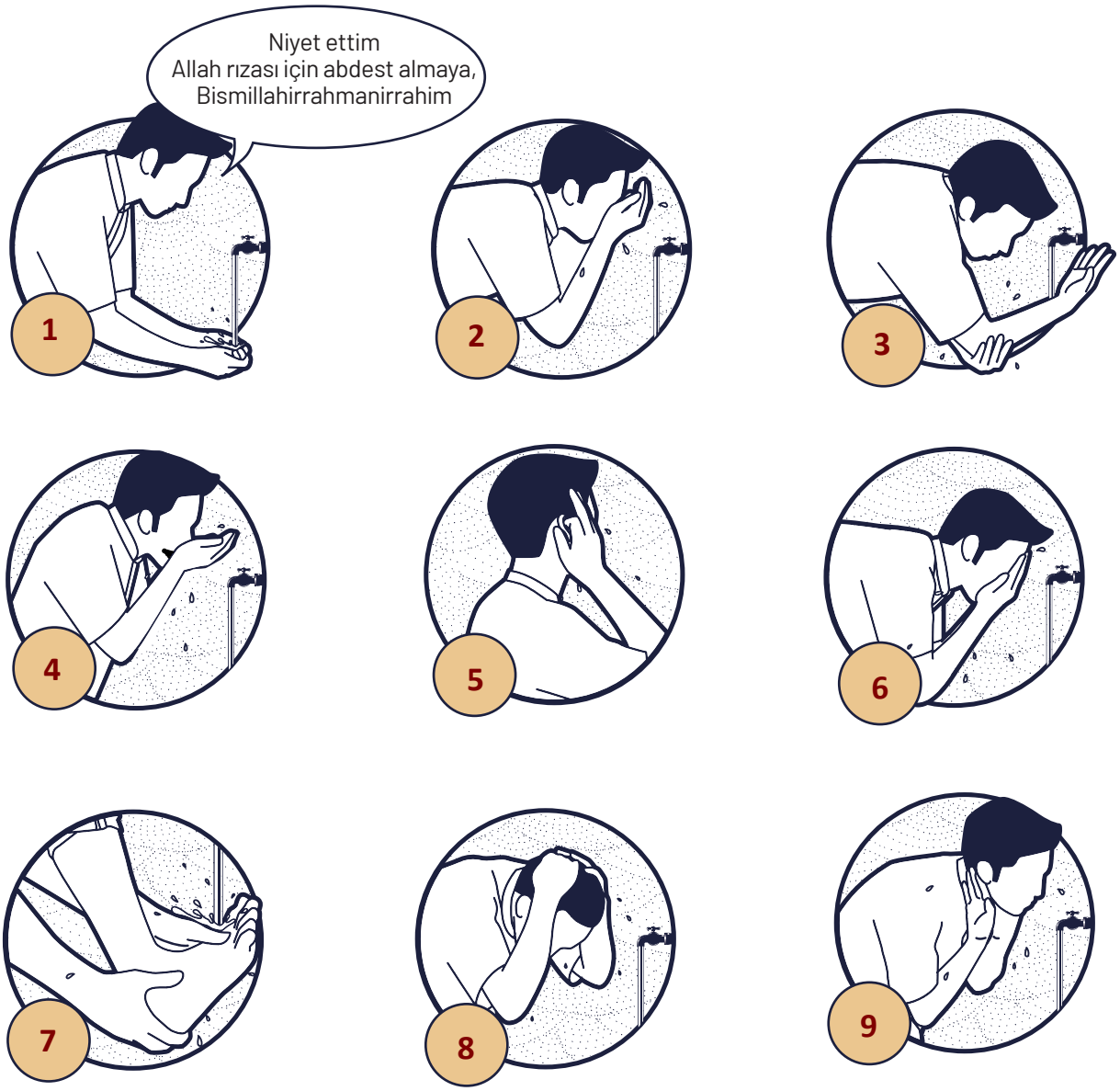

Kazanım: Abdest, boy abdesti ve teyemmümün alınışını açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen ifadeleri ilgili sütuna yerleştirmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan ifadeleri ilgili sütuna yazarak sınıflandırınız.

1. Burnu yıkamak
2. Elleri temiz toprağa sürüp yüzü meshetmek
3. Ayakları topuklarla birlikte yıkamak
4. Ağzı yıkamak
5. Yüzü yıkamak
6. Niyet etmek
7. Elleri temiz toprağa sürüp kolları meshetmek
8. Bütün bedeni yıkamak
9. Başı meshetmek
10. Kolları dirseklerle birlikte yıkamak

Abdestin Farzları	Guslün Farzları	Teyemmümün Farzları
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

Kazanım: Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
2. Öğrencilere bulmacada namazın dışındaki farzlar (şartları) ve içindeki farzlar (rükünler) ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
3. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
4. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kâğıtları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÇENGEL BULMACA

ETKİNLİK 11

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki bulmacada namazın dışındaki farzlar (şartları) ve içindeki farzlar (rükünler) ile ilgili kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.

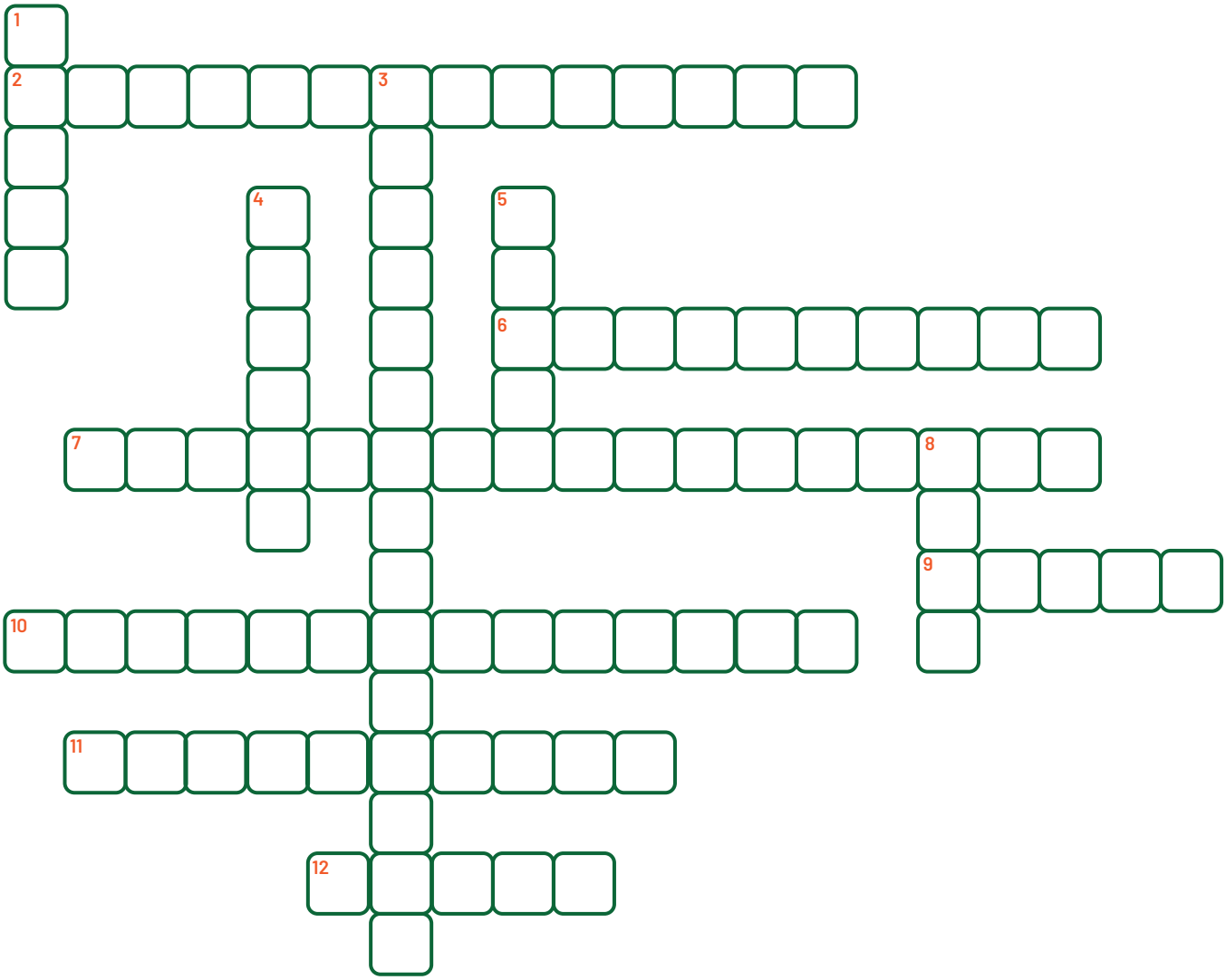

SOLDAN SAĞA

2. Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamaktır.
6. Namazın sonunda Tahiyyat duasını okuyacak kadar oturmaktır.
7. Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olmasıdır.
9. Namazda ayakta durmaktır.
10. Namaz kılarken kıbleye yönelmektir.
11. Örtülmesi gereken yerlerin dinin belirlediği ölçülerde örtülmesidir.
12. Rükûdan sonra ayaklar, dizler ve ellerle beraber alnı yere koymaktır.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Namazın başında, kılınacak namaza yönelmeyi ifade etmektir.
3. Manevi kirliği gidermek için abdest almak ve gerekli durumlarda boy abdesti almaktır.
4. Namazda Kur'an okumaktır.
5. Her namazı kendi zamanı içinde kılmaktır.
8. Namazda elleri dizlere koyarak eğilmektir.

ÇENGEL BULMACA

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

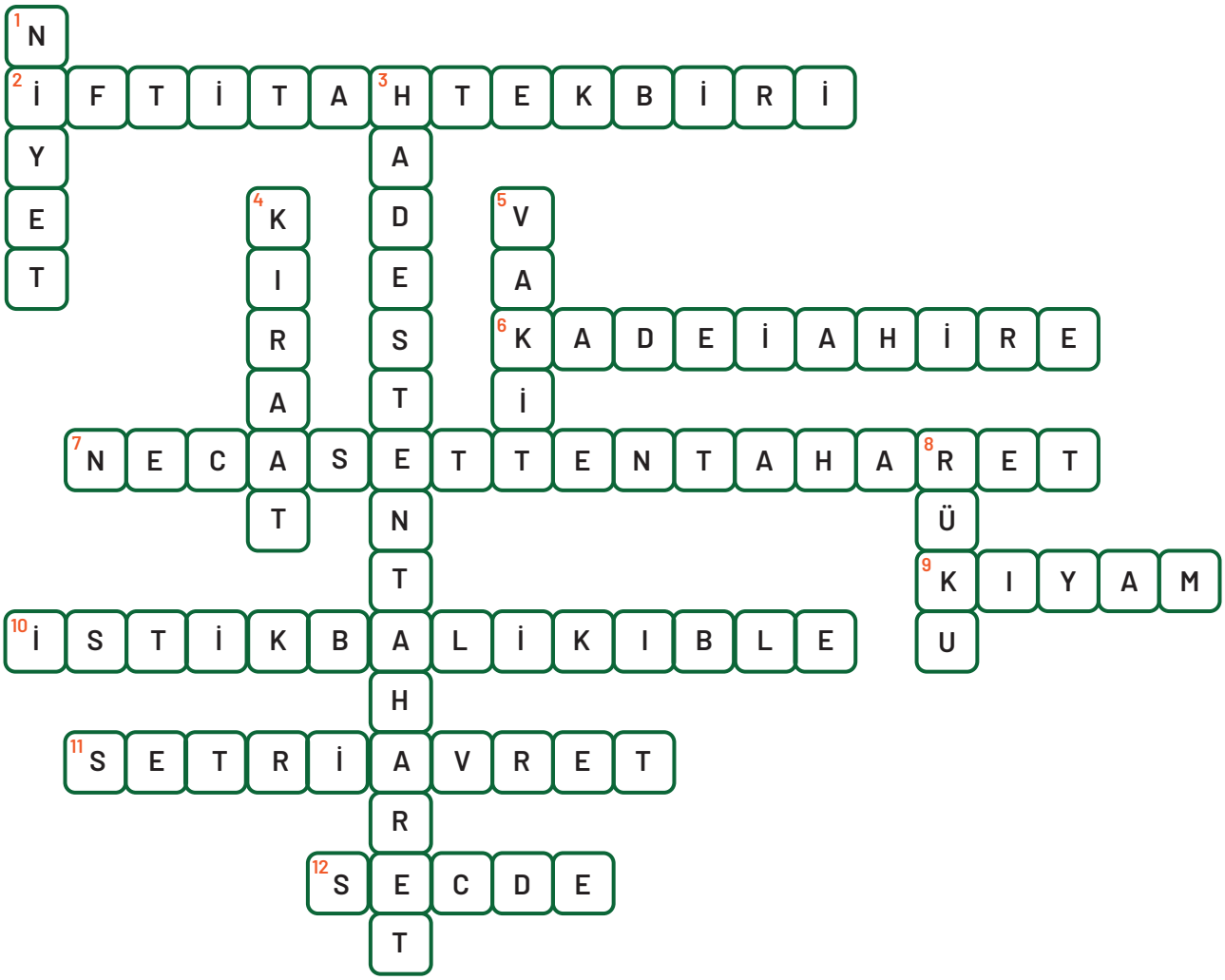

SOLDAN SAĞA

2. İFTİTAH TEKBİRİ: Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamaktır.

6. KADEİAHİRE: Namazın sonunda Tahiyyat duasını okuyacak kadar oturmaktır.

7. NECASETTEN TAHARET: Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olmasıdır.

9. KIYAM: Namazda ayakta durmaktır.

10. İSTİKBALİ KIBLE: Namaz kılarken kıbleye yönelmektir.

11. SETRİ AVRET: Örtülmesi gereken yerlerin dinin belirlediği ölçülerde örtülmesidir.

12. SECDE: Rükûdan sonra ayaklar, dizler ve ellerle beraber alnı yere koymaktır.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. NİYET: Namazın başında, kılınacak namaza yönelmeyi ifade etmektir.

3. HADESTEN TAHARET: Manevi kirliği gidermek için abdest almak ve gerekli durumlarda boy abdesti almaktır.

4. KIRAAT: Namazda Kur'an okumaktır.

5. VAKİT: Her namazı kendi zamanı içinde kılmaktır.

8. RÜKU: Namazda elleri dizlere koyarak eğilmektir.

Kazanım: Namazın çeşitlerini, farz, vacip ve sünnetlerini açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'de namazın dışındaki farzları, içindeki farzları, vacipleri ve sünnetleri ile ilgili örnek ifadeler verilmiştir. Öğrencilerden bu ifadelerin hangi gruba dâhil olduğunu bulmaları ve ilgili sütuna tik işareti (✓) koyarak belirtmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadelerin hangi sütuna ait olduğu bulunmuş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SINIFLANDIRMA

ETKİNLİK 12

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan tabloda namazın dışındaki farzları, içindeki farzları, vacipleri ve sünnetlerinden örnekler verilmiştir. Bu ifadelerin hangi bölüme ait olduğunu tik (✓) işareti koyarak belirtiniz.

		A Dışındaki Farzlar	B İçindeki Farzlar	C Vacipler	D Sünnetler
1	Fatiha suresini okumak				
2	Her namazı kendi vakti içinde kılmak				
3	Rükûda üç defa "Sübhâne Rabbiye'l-azîm" demek				
4	Vitir namazında Kunut duasını okumak				
5	Namazda ayakta durmak				
6	İftitah tekbirinde elleri yukarı kaldırmak				
7	Kılınacak namaza niyet etmek				
8	Namazda elleri dizlere koyarak eğilmek				
9	Namaz kılarken kıbleye yönelmek				
10	Namazın rükünlerinde sırayı gözetmek				
11	Dizler ve ellerle beraber alnı yere koymak				
12	Ta'dil-i erkânı yerine getirmek				
13	Son oturuşta tahiyyattan sonra "Allahumme Salli, Allahumme Barik ve Rabbenâ duasını okumak				
14	Namazın sonunda Tahiyyat duasını okuyacak kadar oturmak				
15	Namaz kılacak kişinin bedeninin, elbisesinin ve namaz kıldığı yerin temiz olması				
16	Kıyamda sağ eli sol el üzerine koymak				
17	Örtülmesi gereken yerleri dinin belirlediği ölçülerde örtmek				
18	Namazda ilk oturuşu yapmak				
19	Namaza "Allahu Ekber" diyerek başlamak				
20	Sübhâneke okumak				

Kazanım: Çeşitlerine göre namazın kılınışına örnekler verir.

Süreç

1. Etkinliğin yapılmasına imkan sağlanması için bu etkinlik okul mescidinde gerçekleştirilir.
2. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
3. Öğrencilerin üzerinde namaz kılabilecekleri bir karton ve seccade sınıfta hazır bulundurulur.
4. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
5. Öğrencilere iki rekâtlı bir namazın kılınışı ile ilgili Ek-1'de yer alan ifadeleri incelemeleri ve hangi sıra ile gelmeleri gerektiğini bulmaları istenir.
6. Öğrencilerden ifadelerin başlarında bulunan boşluğa o ifadenin iki rekâtlı bir namazın kılınışındaki sırasını yazmaları istenir.
7. Yapılan sıralama öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.
8. Gönüllü iki öğrenciden iki rekâtlı bir namazın kılınışını göstermeleri istenir.
9. Mescitte öğrencilerin namaz kılınışını göstererek anlatmaları sağlanır.
10. Süreç öğretmen tarafından kontrol edilirken yanlışlıklar varsa düzeltilir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SIRALAYALIM-UYGULAYALIM

ETKİNLİK 13

30 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki tabloda iki rekâtlı bir namazının kılınışı ile ilgili bilgiler karışık olarak verilmiştir. İfadelerin başına numaralarını yazarak doğru bir şekilde sıralayınız.

1	Rükû ve secde yapılır sonra kalkılır.
2	Allahumme Salli, Allahumme Barik ve Rabbena duaları okunur.
3	Eller bağlanarak kıyamda dururken Subhaneke duası ve eûzu besmele çekilerek Fatiha suresi okunur.
4	Besmele, Fatiha ve bir sure ya da bir kaç ayet okunur.
5	"Niyet ettim Allah (c.c.) rızası için bugünkü ..... namazını kılmaya." diye niyet edilir.
6	Her iki omuz hizasına doğru selam verilir.
7	Rükû ve secde yapıldıktan sonra son oturuş yapılır.
8	Ettehiyyatü duası okunur.
9	"Allahu Ekber" diyerek iftitah tekbiri alınır.
10	Bir sure ya da birkaç ayet okunur.

Kazanım: Çeşitlerine göre namazın kılınışına örnekler verir.

Süreç

1. Ek-1'de yer alan namaz çeşitleri ve özellikleri ile ilgili kartlar işaretli yerlerden kesilerek hazır edilir.
2. Öğrenciler üç gruba ayrılır.
3. Her gruptan iki öğrenci temsilci olarak seçilir.
4. İki öğrenciden birisi soru sorma diğeri cevaplama ile görevlendirilir.
5. Öğretmen zaman hesaplamak için kronometreyi hazır bulundurur.
6. Soru sorma ile görevli öğrencilere üçer kart verilir.
7. Önce 1. gruptan seçilen öğrenciler tahtaya çıkar. Cevap vermekle sorumlu öğrenci "Nesi var?" diye sorar. Soru sorma ile görevli öğrenci karttaki namazın özelliklerinden birini okur. Diğer öğrenci o namazın ismini bilmeye çalışır. Bilene kadar "Nesi var?" diye sormaya devam eder. Bildikten sonra diğer karta geçilerek kartlar bitene kadar oyun devam ettirilir. Yanlış cevap verildiğinde o soru bilinmemiş kabul edilerek bir diğer karta geçilir.
8. Doğru bilinen her kart için 10 puan kazanılır.
9. Her üç grup da oyununu tamamladığında en kısa sürede ve en çok puana sahip olan grup birinci seçilir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OYUN OYNAYALIM

EK-1

Aşağıda yer alan kartları kenarlarından keserek oyuna hazır hale getiriniz.

SABAH NAMAZI

2 rekât sünneti vardır.

Toplamda 4 kere Fatiha suresi okunur.

Farzında toplam 2 kere rükû vardır.

Toplam 2 kere Salli Barik duları okunur.

Toplamda 2 kere son oturuş vardır.

ÖĞLE NAMAZI

Toplam 6 rekât sünneti vardır.

4 rekâtlık sünnetinin 3. rekâtında Subhaneke okunmaz.

4 rekâtlık sünnetinin ilk oturuşunda sadece Ettehıyyatü duası okunur.

4 rekât farzı vardır.

Toplam 10 rükû vardır.

İKİNDİ NAMAZI

4 rekât sünneti vardır.

Sünnetinde toplam 2 kere Salli Barik duaları okunur.

Farzında 4 rükû vardır.

Sünnetinde 2 kere Subhaneke duası okunur.

Toplamda 8 rükû vardır.

AKŞAM NAMAZI

3 rekât farzı vardır.

Toplamda 3 kere Ettehıyyatü duası okunur.

Sünnetinde 2 kere rükû vardır.

Farzının 3. rekâtında sadece Fatiha suresi okunur.

Toplam 2 kere Rabbena duaları okunur.

YATSI NAMAZI

Toplam 6 rekât sünneti vardır.

4 rekâtlık sünnetinde toplam 2 kere Salli Barik duaları okunur.

Farzında 4 kere Fatiha suresi okunur.

Toplamda 10 rükû vardır.

Toplam 3 kere Rabbena duaları okunur.

VİTİR NAMAZI

1 kere Subhaneke duası okunur.

2 kere Ettehıyyatü duası okunur.

3 rekât bir namazdır.

Bu namazda Kunut duaları okunur.

Vacip bir namazdır.

CUMA NAMAZI

2 rekât farzı vardır.

Toplam 10 rekâttır.

Sünnetlerinde 1. oturuşta Salli Barik ve Rabbena duaları okunmaz.

Cemaatle kılınmalıdır.

İlk sünnetten sonra Hutbe okunur.

BAYRAM NAMAZI

Toplamda 2 rükû vardır.

Cemaatle kılınmalıdır.

Ezan ve kamet yoktur.

Namaz bittikten sonra hutbe okunur.

Yılda 2 defa kılınır.

CENAZE NAMAZI

1 kere Salli ve Barik duaları okunur.

Rükû ve secde yoktur.

Farz-ı kifâye hükmündedir.

Sübhaneke duası "vecelle senâüke" cümlesi ilave edilerek okunur.

Ayakta iken selam verilerek namaz bitirilir.

Kazanım: Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örneklendirir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden öncelikle hadis-i şerifleri verilen kelimelerden yardım alarak tamamlamaları istenir.
3. Gönüllü öğrencilere tamamlanan hadis-i şerifler okutulur. Yanlışlık varsa öğretmen tarafından düzeltilir.
4. Hadis-i şeriflerle ilgili soruları cevaplandırmak için öğrencilere süre verilir.
5. Gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
6. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BUL-YORUMLA

EK-1

Aşağıdaki hadis-i şerifleri verilen kelimelerden hareketle tamamlayarak ilgili soruları cevaplayınız.

A güzel	B söz	C oruç	D bir	E çirkin	F birisi
G yalan	H namaz	İ iş	J terk	K yeme	L cahillik

"(1)..... bir perdedir. Sizden biri oruç tuttuğu zaman (2)..... söz söylemesin. (3)..... yapmasın. Eğer (4)..... ona çatar ve kötü (5)..... söyleyecek olursa 'Ben oruçluyum! Ben oruçluyum!' desin."

(Ebû Dâvûd, Sıyam, 2363.)

"(6)..... kimse (7)..... söylemeyi ve yalanla (8)..... yapmayı (9)..... etmezse Allah'ın onun (10)..... içmeyi terk etmesine ihtiyacı yoktur."

(Buhârî, Savm, 1804.)

1. **Orucun bireysel ve toplumsal hayatımızdaki etkileri nelerdir? Verilen hadis-i şeriflerden hareketle görüşlerinizi yazınız.**

.....

.....

.....

.....

2. **Oruçlu iken hangi konularda daha dikkatli davranırsınız? Örneklerle açıklayınız.**

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Ramazan ayı ve orucun dindeki yerini ayet ve hadislerle örneklendirir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden bulmacada yer alan heceleri, ok işaretinin olduğu heceden başlamak suretiyle birleştirerek ayeti bulmaları istenir.
3. Bulmacada ilerlenecek yön için bulmacanın altında yer alan yönergeyi izlemeleri sağlanır.
4. Her hece için hangi yöne doğru gidileceğini gösteren yönergenin altına bulunan hecelerin yazılması sağlanır.
5. Yönler ile ilgili pusula görüntüsünden yardım alınabileceği söylenir.
6. Gönüllü öğrencilere tamamlanan ayet-i kerime okutulur. Yanlışlık varsa öğretmen tarafından düzeltilir.
7. Öğrencilerden bulunan ayeti Ramazan ayı ve orucun dindeki yeri bağlamında yorumlamaları istenir. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek etkinlik sonlandırılır
8. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BUL-YORUMLA

ETKİNLİK 16

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki şemada ok işaretinin gösterdiği heceden başlamak suretiyle alttaki yönergenin gösterdiği yönleri pusula yardımıyla takip ederek heceleri yazınız ve ayeti bulunuz. Bulduğunuz ayeti Ramazan ayı ve orucun dindeki yeri bağlamında yorumlayınız.

Örnek:
2 KD → Kuzeydoğu yönünde iki adım ilerleyiniz.

KI	DI	FARZ	RUÇ	O	EY
LIN	ZE	DE	SİZ	İMAN	ÇİN
Sİ	Bİ	ÖN	DEN	E	İ
Gİ	RE	CE	LE	DEN	NIZ
ĞI	FARZ	Kİ	LER	KIN	MA
DI	KI	AL	Şı	GEL	SA
LIN	LA	HA	KAR	MEK	TEN

	1GB	1G	1G	1GB	1GB	1GB	1D	1D	1K	1D	1G	1D	1K
EY													

1KB	1D	1K	1K	1K	1KB	1B	1G	1G	1B	1G	1G	1KD	2B

1G	1G	1GB	1K	1K	1K	1KD	1B	1KD	1D	1K	2B	1G	1KD

CEVAP ANAHTARI

	1GB	1G	1G	1GB	1GB	1GB	1D	1D	1K	1D	1G	1D	1K
EY	İMAN	E	DEN	LER	AL	LA	HA	KAR	ŞI	GEL	MEK	TEN	SA

1KB	1D	1K	1K	1K	1KB	1B	1G	1G	1B	1G	1G	1KD	2B
KIN	MA	NIZ	İ	ÇİN	O	RUÇ	SİZ	DEN	ÖN	CE	Kİ	LE	RE

1G	1G	1GB	1K	1K	1K	1KD	1B	1KD	1D	1K	2B	1G	1KD
FARZ	KI	LIN	DI	ĞI	Gİ	Bİ	Sİ	ZE	DE	FARZ	KI	LIN	DI

Kazanım: Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
2. Öğrencilerden bulmacada Ramazan ayı ve oruç ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
3. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
4. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kâğıtları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÇENGEL BULMACA

ETKİNLİK 17

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki bulmacada Ramazan ayı ve oruç ile ilgili tanımları verilen kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.

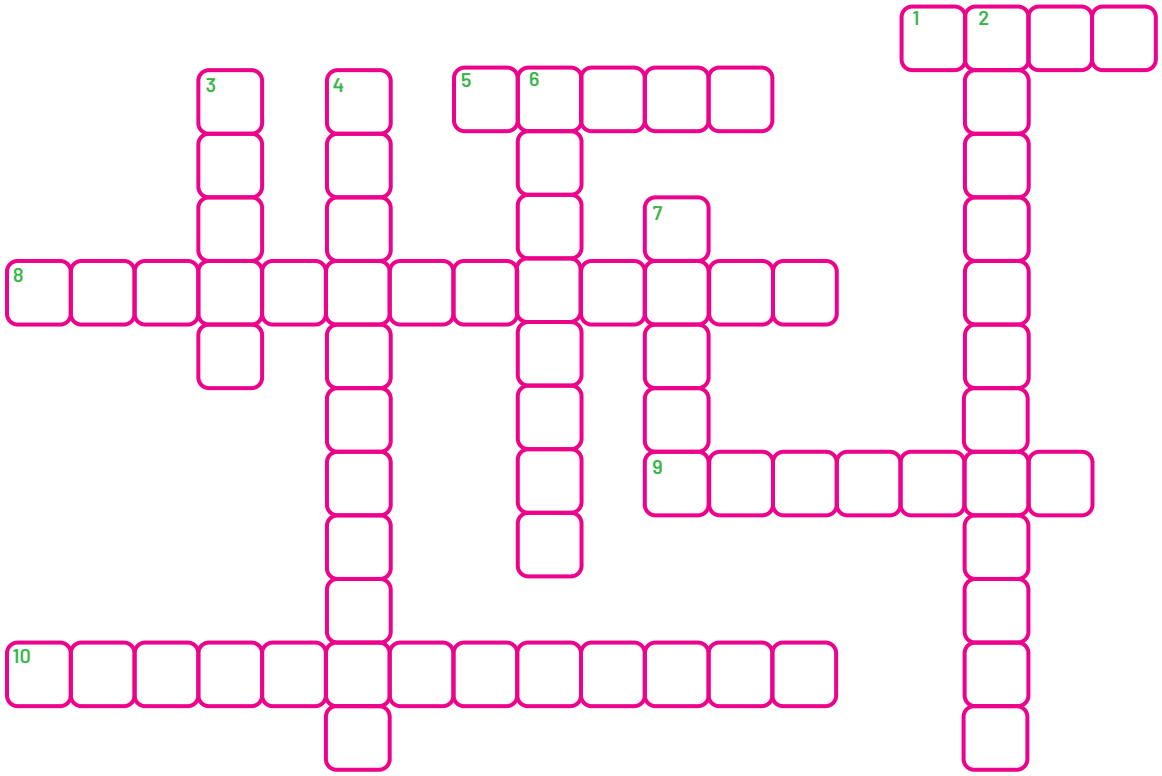

SOLDAN SAĞA

1. Niyet ederek imsak vaktinden iftar vaktine kadar yeme, içme ve cinsî ilişkiden uzak durularak yerine getirilen ibadettir.

5. Oruca başlangıç zamanını ifade etmektedir.

8. Ramazan ayına özel nafile bir namazdır. Yatsı namazından sonra, vitir namazından önce kılınır.

9. Oruç tutmanın farz olduğu aydır.

10. Ramazan ayına kavuşup onun bereket ve ikramından yararlanmanın bir şükür belirtisi olarak dinen zengin olanların vermesi vacip olan sadakaya denir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. Oruç tutanlar için özel olarak ayrılan cennet kapısının adıdır.

3. Akşam vaktinin girmesiyle birlikte orucun bittiği zamanı ifade etmektedir.

4. Kur'an'ın indirilmeye başlandığı ve bin aydan daha hayırlı olan bir gecedir.

6. Cami, mescit ya da evlerde, bir kişi tarafından okunan Kur'an'ın cemaatin bir kısmı tarafından dinlenerek bir kısmı tarafından da mushaflardan takip edilerek hatim yapılmasıdır.

7. Oruç tutacak olanların oruca hazırlık amacıyla imsak vaktinden önce yedikleri yemeği ifade eder.

ÇENGEL BULMACA

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

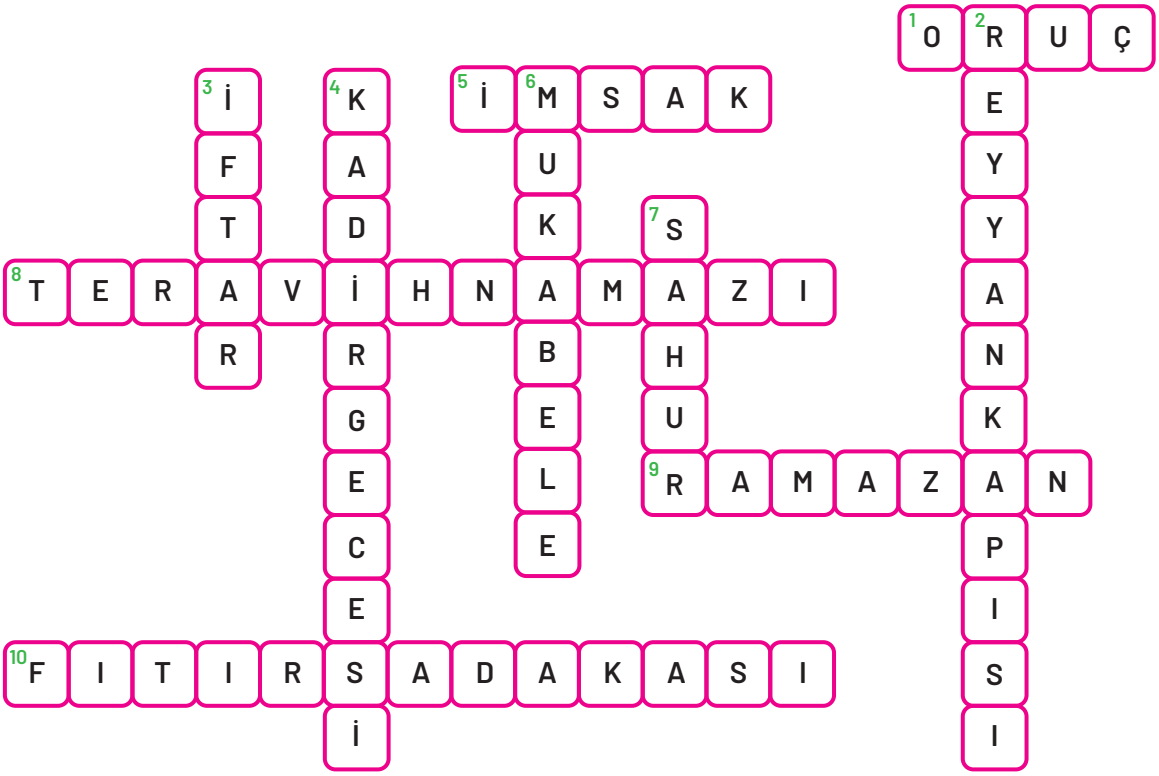

SOLDAN SAĞA

1. **ORUÇ:** Niyet ederek imsak vaktinden iftar vaktine kadar yeme, içme ve cinsî ilişkiden uzak durularak yerine getirilen ibadettir.
5. **İMSAK:** Oruca başlangıç zamanını ifade etmektedir.
8. **TERAVİH NAMAZI:** Ramazan ayına özel nafile bir namazdır. Yatsı namazından sonra, vitir namazından önce kılınır.
9. **RAMAZAN:** Oruç tutmanın farz olduğu aydır.
10. **FITIRA SADAKASI:** Ramazan ayına kavuşup onun bereket ve ikramından yararlanmanın bir şükür belirtisi olarak dinen zengin olanların vermesi vacip olan sadakaya denir.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

2. **REYYAN KAPISI:** Oruç tutanlar için özel olarak ayrılan cennet kapısının adıdır.
3. **İFTAR:** Akşam vaktinin girmesiyle birlikte orucun bittiği zamanı ifade etmektedir.
4. **KADİR GECESİ:** Kur'an'ın indirilmeye başlandığı ve bin aydan daha hayırlı olan bir gecedir.
6. **MUKABELE:** Cami, mescit ya da evlerde, bir kişi tarafından okunan Kur'an'ın cemaatin bir kısmı tarafından dinlenerek bir kısmı tarafından da mushaflardan takip edilerek hatim yapılmasıdır.
7. **SAHUR:** Oruç tutacak olanların oruca hazırlık amacıyla imsak vaktinden önce yedikleri yemeği ifade eder.

Kazanım: Ramazan ve oruçla ilgili kavramları açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından Ek-1'in çıktısı alınır.
2. Ek-1'de yer alan kavramlar kenarlarından kesilerek bir kutunun içerisine konulur.
3. Sınıf 2 gruba ayrılır. Önce her gruptan birer kişi kutudan bir kâğıt çeker ve üzerinde yazan kavramı, o kavramın ismini kullanmamak şartıyla kendi grubuna açıklamaya çalışır.
4. 30 saniye içinde doğru cevabı bulan grup 10 puan almış olur.
5. Zamanın dolması ile cevap bulunamaz ya da yanlış cevap verilirse o grup puan kazanamamış olur.
6. Bir sonraki kavramlar için her gruptan birer kişi daha gelerek kâğıt çeker.
7. Kutunun içinde yer alan kavramlar bitene kadar her iki grupta eşit sayıda kavram anlatmış olarak oyun tamamlanır.
8. Oyunun sonunda doğru bilinemeyen kavramlar öğretmen tarafından açıklanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

HADİ ANLAT

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan kavramları işaretli yerlerden keserek oyuna hazır hâle getiriniz.

SAHUR	İMSAK	RAMAZAN	TERAVİH NAMAZI
KUR'AN-I KERİM	FITIR SADAKASI	KADİR GECESİ	İFTAR
REYYAN KAPISI	MUKABELE	FARZ	HURMA
RAMAZAN BAYRAMI	DAVUL	RAMAZAN PİDESİ	EZAN

Kazanım: Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

EK-1

Metinden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

"Sözlükte 'haber, gerçek olmak, doğruluk' gibi anlamlara gelen sıdk kökünden türeyen sadaka kelimesi, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için ihtiyaç sahiplerine yapılan gönüllü veya dinen zorunlu maddi yardımları, bu çerçevede verilen para ve eşyayı ifade eder. Kelime Türkçede daha çok dilencilere yapılan küçük para yardımını belirtmek üzere kullanılır. Sadaka vermeye tasadduk denilir. İnsanın doğasında bulunan yardımlaşma ve muhtaç olana yardım etme duygusu yanında dinlerin ve ahlaki öğretilerin teşvikiyle, devlet tarafından zorunlu biçimde tahsil edilen vergilerden ayrı olarak başkalarına maddî destek sağlamak için özveride bulunma uygulamaları değişik şekiller altında gelişerek sosyal yaraların sarılmasına ve toplumsal barışın sağlanmasına önemli katkılar sağlamıştır.

Ayet ve hadisler sadakayı teşvik ettiği gibi bunun insan onurunu kırmayacak biçimde gerçekleştirilmesine de büyük önem vermiş, dilenmeyi insanın saygınlığıyla bağdaşır bulmamıştır. Türk kültüründe 'sadaka taşı' (sadaka çukuru) adıyla bilinen ve Tanzimat dönemine kadar devam etmiş olan yardımlaşma usulü dilenciliğin önlenmesi veya asgari düzeye indirilmesi için alınmış bir tedbir mahiyetindedir. Camilerin herkesin göremeyeceği bir köşesine konulan mermer bir sütunun üstüne bir çukur açılır, isteyenler sadakalarını buraya bırakır ve ihtiyaç sahipleri ihtiyacı olan miktarı alarak sıkıntısını giderirdi."

(bk. Ali Duman, "Sadaka", DİA, C 35, s. 383-384.)

1. Yukarıdaki metinde aşağıdakilerden hangisine <u>değinilmemiştir</u>?

A) Sadaka verilirken nelere dikkat edilmesi gerektiğine
B) Sadaka olarak verilecek malların özelliklerine
C) Sadakanın tanımına
D) "Sadaka taşı" uygulamasının nasıl yapıldığına
E) Dinlerin ve ahlaki öğretilerin sadakayı teşvik ettiğine

2. Kültürümüzde "sadaka taşı" olarak bilinen uygulamanın toplumsal açıdan faydaları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

3. Günümüzdeki sosyal yardımlaşma ve dayanışma ile ilgili kurumlara örnek vererek yaptıkları faaliyetleri kısaca anlatınız.

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Zekât ve sadaka ile ilgili hükümleri açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden zekât verilebilecek grupların özelliklerini okumaları ve bunların hangi grubun özellikleri olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden grupların özelliklerinin başında yer alan kısma ilgili grubun harfinin yazılması suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 20

10 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda zekât verilebilecek gruplar ve özellikleri yer almaktadır. Özelliklerin yer aldığı cümlelerin hangi gruba ait olduğunu bularak başındaki kutucuğa ilgili harfi yazarak eşleştiriniz.

A. Fakirler
B. Miskinler (Düşkünler)
C. Zekât toplayan görevliler
D. Müellefe-i kulûb
E. Köleler
F. Borçlular
G. Allah (c.c.) yolunda olanlar
H. Yolcular

1	Kalpleri İslam'a ısındırılacak olanlardır.
2	Gelirleri olmakla birlikte ihtiyaçlarını yeteri kadar karşılayabilecek miktarda olmayan, nisap miktarından daha az malı bulunan kimselerdir.
3	Memleketinde parası olmakla birlikte, çıktığı yolculukta parasız kalanlardır.
4	Borcunu ödeyemeyecek durumda olanlardır.
5	Hiçbir malı ve geliri olmayan kimselerdir. Bunlar maddi bakımdan fakirlerden daha zor durumdadırlar.
6	Zekât gelirlerini toplamak ve dağıtmakla görevli olanlardır.
7	Maddi imkânsızlık sebebiyle Allah (c.c.) yolunda cihada çıkamayanlar, bütün zamanını ilme ve din için çalışmaya ayıran kimselerdir.
8	Boyunduruktan kurtarılacak olan köle ve savaş esirleridir.

Kazanım: Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen haccın yapılışı ile ilgili uygulamaların yer aldığı ifadeleri ilgili sütuna yapılış sırasına göre yerleştirmeleri istenir.
4. İlk sütundan başlanarak ifadelerin yerleştirilmesi istenir.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Gönüllü öğrenciler tarafından yapılan sınıflandırma ve sıralama okunur.
7. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SINIFLANDIRMA

ETKİNLİK 21

15 dk.

EK-1

Aşağıda 4 gün boyunca haccın yapılışı ile ilgili uygulamalar maddeler hâlinde karışık olarak verilmiştir. Günlere bölünmüş tabloda, yapılış sırasına göre uygulamaları ilgili sütuna yazınız.

- Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır.
- Öğle ve ikindi namazları Arafat'ta cem-i takdim ile kılınır (İkindi namazının öğle namazı ile birlikte öğle vaktinde kılınması).
- Arafat'a gidilir.
- Tıraş olunur ve ihram'dan çıkılır.
- Arafat vakfesi yapılır.
- Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır.
- Daha önce ihrama girilmemişse ihrama girilir.
- Mescid-i Haram'a gidilir. Ziyaret tavafı ve sa'y yapılır.
- Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir.
- Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de cem-i te'hir ile kılınır (Akşam namazının yatsı namazı ile birlikte yatsı vaktinde kılınması).
- Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır.
- Gece Müzdelife'de geçirilir.
- Sabah Müzdelife vakfesi yapılır.
- Arefe sabahına kadar Mina'da kalınır.
- Mina'da Kurbanlar kesilir.

8 ZİLHİCCE (TERVİYE GÜNÜ)	9 ZİLHİCCE (AREFE GÜNÜ)	10 ZİLHİCCE (BAYRAMIN 1. GÜNÜ)	10 ZİLHİCCE (BAYRAMIN 2-3 VE 4.GÜNÜ)

CEVAP ANAHTARI

8 ZİLHİCCE (TERVİYE GÜNÜ)	9 ZİLHİCCE (AREFE GÜNÜ)	10 ZİLHİCCE (BAYRAMIN 1. GÜNÜ)	10 ZİLHİCCE (BAYRAMIN 2-3 VE 4.GÜNÜ)
Daha önce ihrama girilmemişse ihrama girilir. Arefe sabahına kadar Mina'da kalınır.	Arafat'a gidilir. Öğle ve ikindi namazları Arafat'ta cem-i takdim ile kılınır (İkindi namazının öğle namazı ile birlikte öğle vaktinde kılınması). Arafat vakfesi yapılır. Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir. Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de cem-i te'hir ile kılınır (Akşam namazının yatsı namazı ile birlikte yatsı vaktinde kılınması).	Gece Müzdelife'de geçirilir. Sabah Müzdelife vakfesi yapılır. Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır. Mina'da Kurbanlar kesilir. Tıraş olunur ve ihram'dan çıkılır. Mescid-i Haram'a gidilir. Ziyaret tavafı ve sa'y yapılır.	Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır. Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır

Kazanım: Haccın yapılışını ana hatlarıyla açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen haccın yapılışı ile ilgili uygulamaların yer aldığı görseli incelemeleri istenir.
4. Öğrencilerden görselin altında yer alan ifadelerin görseldeki hangi resimle ilgili olduğunu bulmaları, görselin numarasını ifadenin başına yazmak suretiyle eşleştirmeleri istenir.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadelerin hangi görselle ilgili olduğu bulunmuş olur.
6. Gönüllü öğrenciler tarafından sırasıyla görseller ve açıklamaları ilişkilendirilerek okunur.
7. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

EK-1

Aşağıda haccın yapılışını gösteren bir görsel yer almaktadır. Görselin altında ise haccın yapılış aşamaları karışık olarak verilmiştir. Görselde numara ile gösterilen yerler ile ilgili açıklamaların hangisi olduğunu bulunuz. Bunları haccın yapılışı ile ilgili verilen ifadelerin başındaki boşluğa yazınız.

A Arafata gidilir. Arafat vakfesi yapılır.

B Mina'da Kurbanlar kesilir. Tıraş olunur ve ihramdan çıkılır.

C Tekrar Mina'ya dönülür ve orada küçük, orta ve akâbe cemresi (cemerât) taşlanır.

D Yolculuk sonunda Mekke'ye ulaşılır.

E Mekke'den ayrılmadan veda tavafı yapılır. Medine'de Mescid-i Nebi ziyaret edilir.

F Hacca niyet ederek Mikat bölgelerinde ihrama girilir.

G Mina'ya gidilir. Orada Akâbe cemresine yedi taş atılır.

H Mescid-i Haram'a gidilir. Farz olan ziyaret tavafı yapılır. Vacip olan sa'y yapılır.

İ Kâbe'ye gidilerek kudüm tavafı yapılır.

J Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir. Akşam ve yatsı namazları Müzdelife'de kılınır. Gece Müzdelife'de geçirilir. Sabah Müzdelife vakfesi yapılır. Müzdelife'de şeytan taşlamada atılacak taşlar toplanır.

Kazanım: Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de verilen hac ve umrenin özellikleri ile ilgili ifadeleri ilgili sütuna yerleştirmeleri istenir.
4. Her bir ifadenin hangi sütunda yer alması gerektiği sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün ifadeler ilgili sütuna yerleştirilmiş olur.
6. Öğretmenin konu ile ilgili kısa açıklamalarda bulunması ile etkinlik sonlandırılmış olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SINIFLANDIRMA

ETKİNLİK 23

15 dk.

EK-1

Aşağıda hac ve umre ile ilgili özellikler maddeler hâlinde verilmiştir. Bunların hangisinin hac hangisinin umreye ait bir özellik olduğunu bularak ilgili sütuna yazınız.

1. Hükmü sünnettir.
2. Yılın belli zamanlarında yapılır.
3. Hükmü farzdır.
4. Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri yoktur.
5. Arafat ve Müzdelife vakfesi vardır.
6. Farzları ihram, tavaf ve vakfedir.
7. Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri vardır.
8. Arafat ve Müzdelife vakfesi bulunmamaktadır.
9. Kurban kesmek yoktur.
10. Kudüm, ziyaret ve veda tavafı vardır.
11. Kurban kesmek vardır.
12. Farzları ihram ve tavaftır.
13. Arefe ve kurban bayramı günleri dışında yılın herhangi bir gününde yapılır.
14. Sadece umre tavafı yapılır.

HAC	UMRE
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Kazanım: Hac ve umre arasındaki farkı ayırt eder.

Süreç

1. Ek-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
2. Öğrencilerden hac ve umre ile ilgili verilen bilgilerin doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazmaları istenir.
3. Bilgiler doğru veya yanlış diye ayırt edildikten sonra yönerge dikkate alınarak öğrencilerden aşağıda yer alan şifreyi bulmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrenciler cevapları okur ve etkinlik sonlandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kağıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ŞİFRELİ DOĞRU-YANLIŞ

ETKİNLİK 24

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hac ve umre ile ilgili verilen bilgilerde doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına ise (Y) yazınız.

1. ____ Hac ibadeti, senenin belirli günlerinde yapılır.
2. ____ Mina'da şeytan taşlamak umrenin vaciplerinden biridir.
3. ____ Kâbe'yi tavaf etmek haccın farzlarından biridir.
4. ____ Arafat'ta vakfe yapmak haccın sünnetlerinden biridir.
5. ____ Umre; yapılışı itibariyle ifrad, temettü ve kıran olmak üzere üç çeşittir.
6. ____ Hac ibadeti, hem malla hem de bedenle yapılan bir ibadettir.
7. ____ Umrede Mina'da bulunma ve şeytan taşlama görevleri vardır.
8. ____ İhrama girmek haccın farzlarından biridir.
9. ____ Nafile tavaf, hac ve umre ibadetleri ile bağlantılı olmayıp istenilen zamanda Allah (c.c.) rızası için sevap kazanmak üzere yapılan tavaftır.
10. ____ Umrede kudüm, ziyaret ve veda tavafı vardır.
11. ____ Müzdelife vakfesi, haccın vaciplerinden biridir.
12. ____ Umre ibadeti sadece arefe ve kurban bayramı günlerinde yapılabilir.
13. ____ Hac, hicretin üçüncü yılında farz kılınmıştır.
14. ____ Umre yapma amacıyla yola çıkıldığında mîkat mahallerinde umre niyeti ile ihrama girilir.
15. ____ Umre sünnet bir ibadettir.
16. ____ Kudüm tavafı, hac için ihrama girenlerin yaptığı son tavaftır.
17. ____ İhram ve tavaf, umrenin farzlarıdır.
18. ____ Temettü ve kıran haccında kurban kesilir.
19. ____ Umrede kurban kesmek vaciptir.
20. ____ Hacda sadece veda tavafı vardır.

Tabloda, doğru ve yanlış olarak belirlediğiniz bilgilere denk gelen harflerin altına doğru bilgi ise alfabedeki o harften sonra gelen harfi, yanlış bilgi ise alfabede o harften önce gelen harfi yazınız ve şifreye ulaşınız (Z harfinden sonra alfabenin başına dönülecektir.).

1	2	3
G	B	B

4	5	6	7	8	9	10
C	J	K	J	M	D	O

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Z	Z	M	Z	P	E	Z	Ç	İ	S

Kazanım: Hac ile ilgili kavramları açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
2. Öğrencilere bulmacada hac ve umre ibadeti ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
3. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
4. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
5. İsteyen öğrencilerin cevap kâğıtları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÇENGEL BULMACA

ETKİNLİK 25

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki bulmacada hac ve umre ile ilgili kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.

SOLDAN SAĞA

3. Umre ve haccı ayrı ayrı ihrama girerek yapmak.

5. Senenin belirli günlerinde Arafat'ta vakfe yapılması, Kâbe'nin tavaf edilmesi ve diğer belirlenen kurallar çerçevesinde görevlerin yapılması ile yerine getirilen ibadet.

10. Umresiz yapılan hacca verilen isim.

11. "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine verilen ad.

13. Umre ve haccın ihramını birleştirmek.

15. Kâbe'nin de içinde bulunduğu alanı çevreleyen mescidin adı.

16. Tavaf için Kâbe'nin etrafındaki her bir dönüşe verilen ad.

18. Dünyada insanlar için kıble ve mabet olarak kurulan ilk ev olan, Rabbin kutsal evi olarak vasıflandırılan Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. İslam'a göre yeryüzünde yapılan ilk mabet ve Müslümanların kıblesi.

2. İçerisinde Hz. Peygamber'in kabrinin de bulunduğu mescidin adı.

4. Hz. Peygamber'in mescidi ile kabrinin bulunduğu, İslam'ın iki harem bölgesinden biri.

6. Arafat ile Mina arasında yer alan ve hacıların, arefe günü güneş battıktan sonra Arafat'tan gelip vakfe yaptıkları yer.

7. Kâbe'nin bulunduğu ve hac ile umre ibadetinin yapıldığı kutsal şehir.

8. Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan bir ibadet.

9. Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durması.

12. Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılması.

14. Hac veya umre için Mekke'ye girmek isteyenlerin ihrama girecekleri yer.

17. Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye verilen ad.

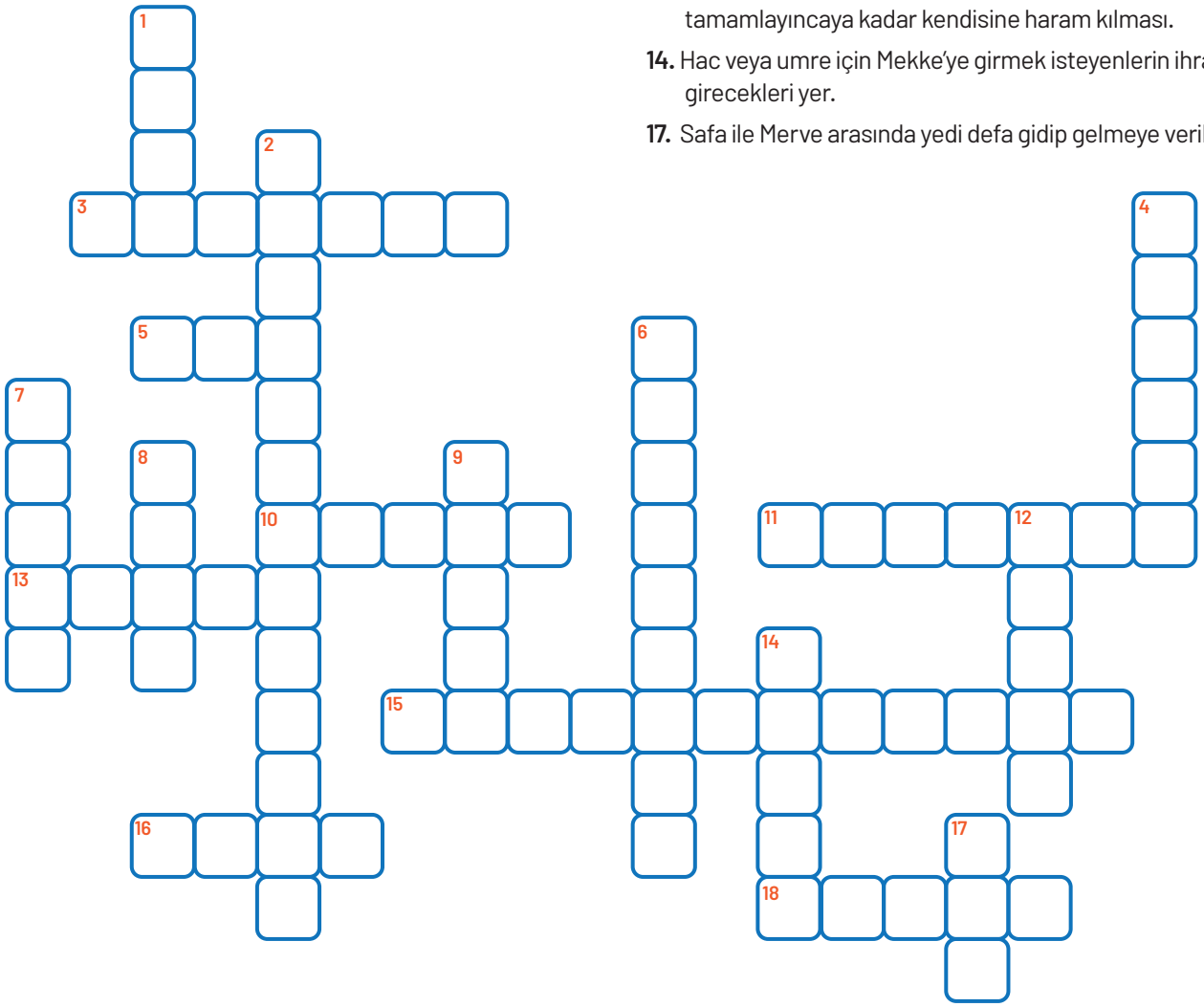

ÇENGEL BULMACA

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

SOLDAN SAĞA

3. TEMETTÜ: Umre ve haccı ayrı ayrı ihrama girerek yapmak.

5. HAC: Senenin belirli günlerinde Arafat'ta vakfe yapılması, Kâbe'nin tavaf edilmesi ve diğer belirlenen kurallar çerçevesinde görevlerin yapılması ile yerine getirilen ibadet.

10. İFRAD: Umresiz yapılan hacca verilen isim.

11. TELBİYE: "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine verilen ad.

13. KIRAN: Umre ve haccın ihramını birleştirmek.

15. MESCİDİHARAM: Kâbe'nin de içinde bulunduğu alanı çevreleyen mescidin adı.

16. ŞAVT: Tavaf için Kâbe'nin etrafındaki her bir dönüşe verilen ad.

18. TAVAF: Dünyada insanlar için kıble ve mabet olarak kurulan ilk ev olan, Rabbin kutsal evi olarak vasıflandırılan Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadet.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. KABE: İslam'a göre yeryüzünde yapılan ilk mabet ve Müslümanların kıblesi.

2. MESCİDİNEBEVİ: İçerisinde Hz. Peygamber'in kabrinin de bulunduğu mescidin adı.

4. MEDİNE: Hz. Peygamber'in mescidi ile kabrinin bulunduğu, İslam'ın iki harem bölgesinden biri.

6. MÜZDELİFE: Arafat ile Mina arasında yer alan ve hacıların, arefe günü güneş battıktan sonra Arafat'tan gelip vakfe yaptıkları yer.

7. MEKKE: Kâbe'nin bulunduğu ve hac ile umre ibadetinin yapıldığı kutsal şehir.

8. UMRE: Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan bir ibadet.

9. VAKFE: Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durması.

12. İHRAM: Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılması.

14. MİKAT: Hac veya umre için Mekke'ye girmek isteyenlerin ihrama girecekleri yer.

17. SAY: Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye verilen ad.

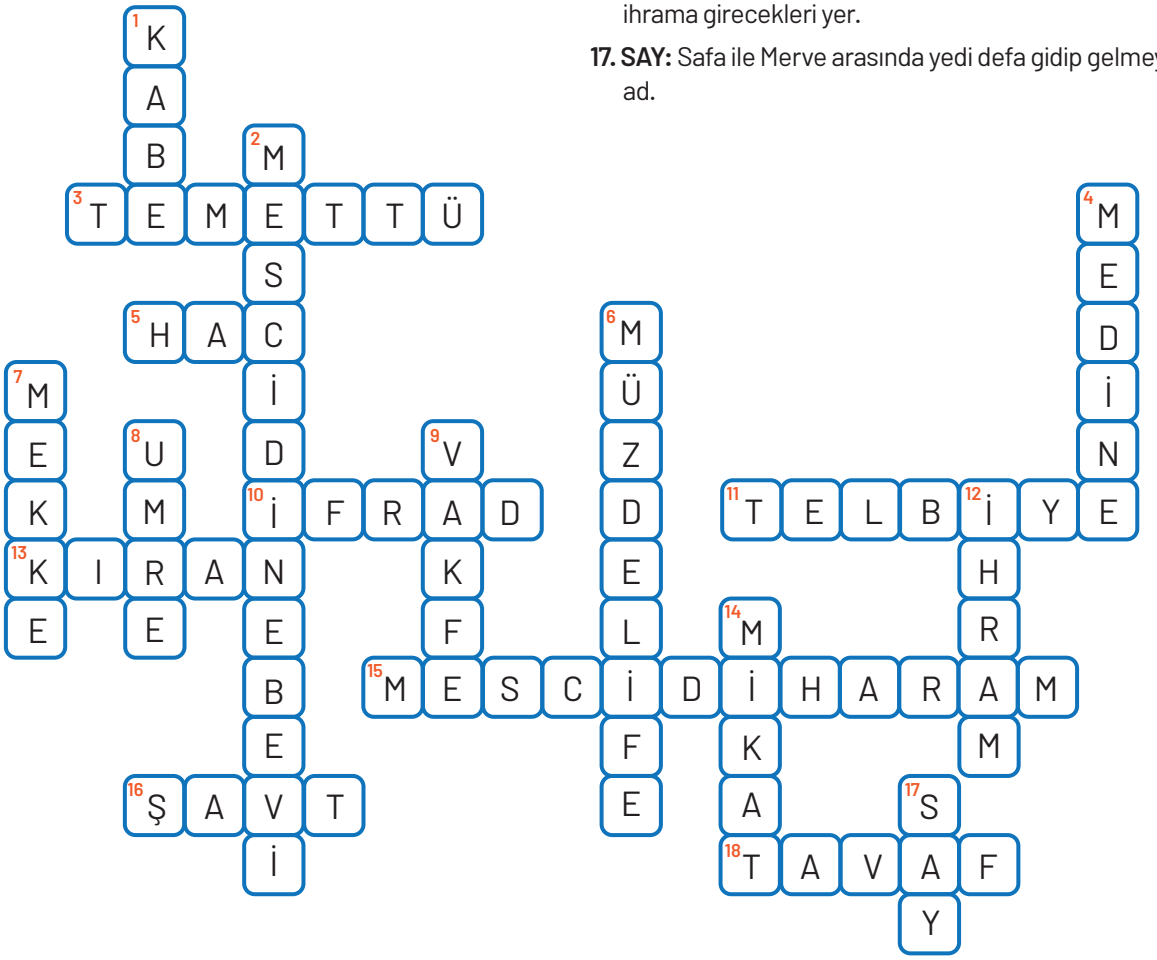

Kazanım: Hac ile ilgili kavramları açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerin verilen kelimelerden hareketle cümlelerdeki boşlukları doldurmaları istenir.
4. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün eksik ifadeler bulunur.
6. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK 26

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan cümlelerdeki boşluklara, verilen kavramlardan uygun olanını yazınız.

telbiye	İfrad	hac	Mina	Mescid-i Nebevi
Müzdelife	temettü	ihram	tavaf	Safa ve Merve
vakfe	sa'y	kıran	umre	Mescid-i Haram

1. Hz. İsmail'in annesi Hz. Hâcer'in su aramak üzere koştuğu iki tepenin adı, ... tepeleridir.
2. Umre ve haccın ihramını birleştirerek yapılan hacca ..... haccı denilmektedir.
3. Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadete ..... denir.
4. "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine . ..... denir.
5. Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durmasına ..... denir.
6. Umresiz yapılan hacca ..... haccı denmektedir.
7. Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılmasına ..... denir.
8. Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye ..... denir.
9. Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan ibadete ..... denir.
10. Müzdelife vakfesinden sonra gidilen ve cemerât (cemreler) olarak tanımlanan ....., şeytan taşlama yerlerinin bulunduğu bölgedir.

CEVAP ANAHTARI

1. Hz. İsmail'in annesi Hz. Hâcer'in su aramak üzere koştuğu iki tepenin adı **Safa ve Merve** tepeleridir.
2. Umre ve haccın ihramını birleştirerek yapılan hacca **temettü** haccı denilmektedir.
3. Kâbe'nin etrafında usulüne göre yedi defa dönerek yapılan ibadete **tavaf** denir.
4. "Lebbeyk Allahümme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'lmülk. Lâ şerîke lek." (Anlamı: Davetine uydum, davetine uydum Allâh'ım! Davetine uydum. Senin ortağın yoktur. Davetine uydum. Hamd sana. Nimet ve hâkimiyet senindir. Senin ortağın yoktur.) sözlerinin söylenmesine **telbiye** denir.
5. Mekke'nin yaklaşık 25 km güneydoğusundaki Arafat bölgesinde yılda sadece arefe günü (Zilhicce ayı 9. günü) hac ibadetini yerine getirenlerin belli bir süre durmasına **vakfe** denir.
6. Umresiz yapılan hacca **ifrad** haccı denmektedir.
7. Hac veya umre yapmaya niyet edenlerin diğer zamanlarda helal olan bazı fiil ve davranışları hac ve umrenin rükünleri tamamlayıncaya kadar kendisine haram kılmasına **ihram** denir.
8. Safa ile Merve arasında yedi defa gidip gelmeye **sa'y** denir.
9. Belli bir zamana bağlı olmadan ihrama girerek Kâbe'yi tavaf, sa'y ve tıraş olarak ihramdan çıkmak suretiyle yapılan ibadete **umre** denir.
10. Müzdelife vakfesinden sonra gidilen ve cemerât (cemreler) olarak tanımlanan **Mina**, şeytan taşlama yerlerinin bulunduğu bölgedir.

Kazanım: Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 27

15 dk.

EK-1

Metni okuyarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

"İbadetlerde fert ve toplum yararıyla açıklanabilir unsurlarla taabbüdî (ibadetle ilgili) nitelik taşıyan ve Allah'a bağlılığı temsil eden simgesel davranışlar çok defa bir arada bulunur. Ancak mali bir ibadet olan kurbanda taabbüdî yönler de bulunmakla birlikte fert ve toplum yararı daha ön plandadır.

Kişi kurban kesmekle Allah'ın emrine boyun eğmiş ve kulluk bilincini koruduğunu canlı bir biçimde ortaya koymuş olur. Bunu yaparken de malını Allah için telef etmesi değil en yakınlarından başlayarak insanlara yararlı olacak tarzda gerçekleştirmesi istenmiştir.

Kurban toplumda kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar; sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunur. Özellikle et satın alma imkânı bulunmayan veya çok sınırlı olan yoksulların bulunduğu ortamlarda onun bu rolünü daha belirgin biçimde görmek mümkündür. Zengine malını Allah'ın rızâsı, yardımlaşma ve başkalarıyla paylaşma yolunda harcama zevk ve alışkanlığını verir; onu cimrilik hastalığından, dünya malına tutkunluktan kurtarır. Fakirin de varlıklı kullar aracılığıyla Allah'a şükretmesine, dünya nimetinin yeryüzündeki dağılımı konusunda karamsarlık ve düşmanlıktan kendini kurtarmasına ve kendini toplumunun bir üyesi olarak hissetmesine vesile olur. Kurban ibadetinin yararı sadece sosyal dayanışma ve mali yardıma indirgenemeyeceği, her ibadetin öz ve biçim olarak ayrı anlam ve hikmetleri bulunduğu için kurban yerine başka bir ibadetin ikame edilmesi, meselâ kurbanın parasının dağıtılması, fakirlere gıda yardımı yapılması, namaz kılınıp oruç tutulması câiz görülmez."

(bk. Ali Bardakoğlu, "Kurban", DİA, C 26, s. 436-440.)

1. Metinde kurban ibadeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) Önceki din ve kültürlerde farklı şekil ve amaçlarla da olsa varlığını sürdürmüştür.
B) Hem taabbüdî (ibadet) hem de toplumsal yönü vardır.
C) Toplumsal yardımlaşma ve dayanışmayı sağlar.
D) Kurban keserek fakirlere dağıtan insanları cimrilikten ve dünya tutkusundan korur.
E) Kurban kesmek yerine parasının dağıtılması ile bu ibadet yerine getirilmiş olmaz.

2. Kurban Bayramı'nda kurban eti dağıtımına şahit oldunuz mu? Neler hissettiniz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Kurban ibadetinin dindeki yerini açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden verilen ayet ve hadisleri okumaları ve bunlardan hareketle ilgili bölümü doldurmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Verilen ayet ve hadislerden hareketle kurban ibadetinin dinimizdeki yeri ve önemini açıklayınız.

"Onların (kurbanların) etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat ona sizin takvanız (Allah'a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır..."

(Hac suresi, 37. ayet.)

"Yeterli imkânı olduğu hâlde kurban kesmeyenler bizim namazgâhımıza yaklaşmasın."

(İbn Mâce, Edâhî, 3123.)

"O hâlde, Rabbin için namaz kıl, kurban kes."

(Kevser suresi, 2. ayet.)

"Kurban yününün her bir tüyüne bir hasene (sevap) vardır."

(İbn Mâce, Edâhî, 3123.)

Kurban İbadetinin Dinimizdeki Yeri ve Önemi

Kazanım: Salih amelin kapsamını söyler.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden öncelikle salih amel ile ilgili metni okumaları istenir.
4. Öğrencilerden metnin okunmasından sonra salih amelle ilgili örnekler bularak ilgili bölümlere yazmaları istenir.
5. Gönüllü öğrencilerden buldukları örnekleri okumaları istenir.
7. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metinden hareketle salih amel ile ilgili örnekler bularak aşağıdaki boşluklara yazınız.

"Salih ameller dinin yapılmasını emir veya tavsiye ettiği iyi, doğru, faydalı ve sevap kazanmaya vesile olan işlerdir. Kur'ân-ı Kerim'in birçok ayetinde iman ve salih amel, bazı ayetlerinde bunlarla birlikte ahiret inancı yan yana zikredilerek salih amelin faydası ve gerekliliği, kötü amelin zararı ve yanlışlığı üzerinde ısrarla durulmuş, Müslümanlar her fırsatta iman ve salih amele teşvik edilmiştir."

(Süleyman Uludağ, "Amel", DİA, C 3, s. 13-16.)

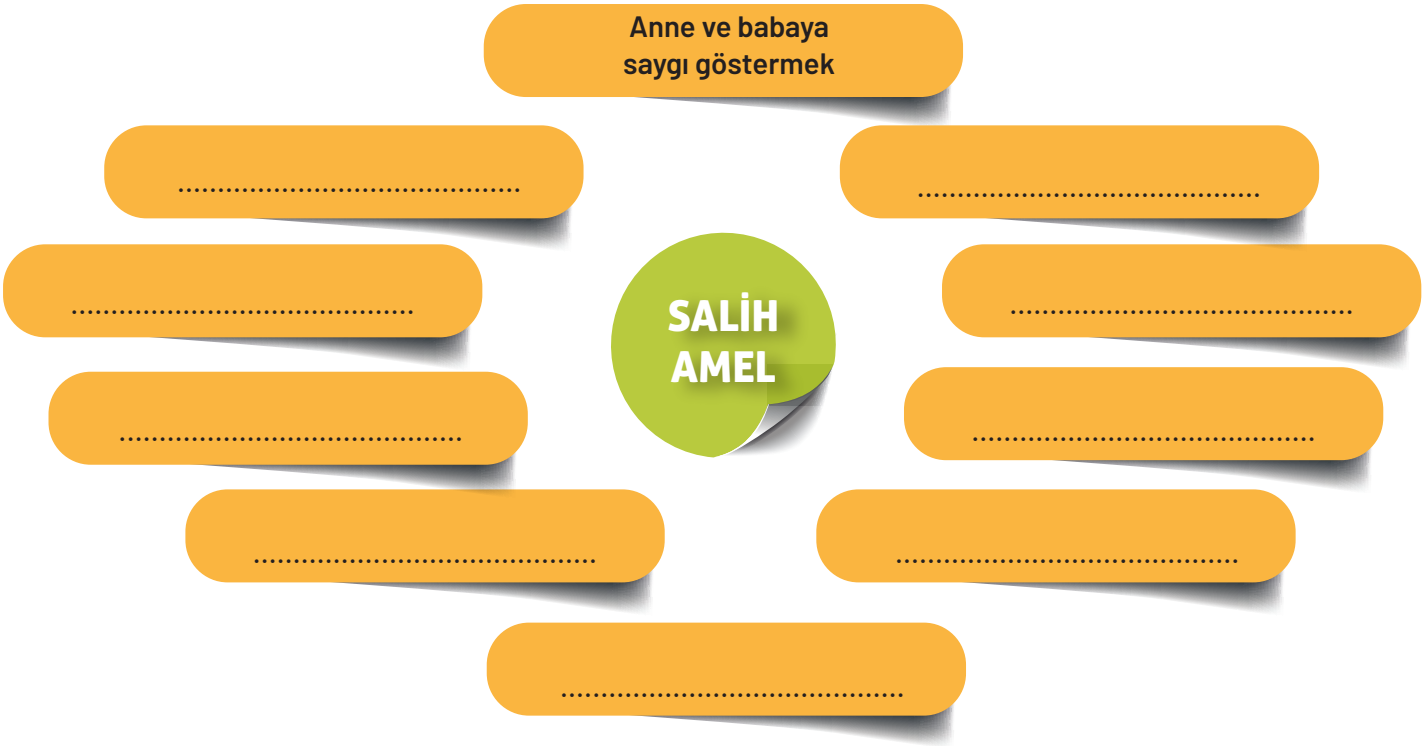

Kazanım: Salih amelin kapsamını söyler.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden salih amel ile ilgili verilen soruları okumaları ve cevaplandırmaları istenir.
4. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını okumaları istenir.
5. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

CEVAPLAYALIM

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. "De ki: Amelce en çok ziyana uğrayan; iyi iş yaptıklarını sandıkları hâlde, dünya hayatındaki çabaları kaybolup giden kimseleri size haber verelim mi? Onlar, Rablerinin ayetlerini ve O'na kavuşacaklarını inkâr eden, böylece amelleri boşa çıkan, o yüzden de kıyamet gününde amelleri için bir terazi kurmayacağımız kimselerdir. İşte böyle. İnkâr etmeleri, ayetlerimi ve peygamberlerimi alay konusu yapmaları yüzünden onların cezası cehennemdir." (Kehf suresi, 103-106. ayetler.)

Verilen ayette salih amelle ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

A) İyi bir iş yaparken gösterişten uzak, ihlaslı bir şekilde sadece Allah (c.c.) rızası gözetilmelidir.
B) Gündelik olarak yapılagelen davranışlar "Allah (c.c.) rızası" için yapılır ise salih amel olarak değerlendirilecektir.
C) Allah Teâlâ'nın ve peygamberinin tüm emir ve tavsiyelerini yerine getirmek salih amel kapsamına dahildir.
D) İyi olan davranışlar şöhret ve büyüklenme gibi amaçlarla yapılırsa kişiye sevap kazandıran bir salih amel olmayacaktır.
E) Bir davranışın "salih amel" olarak değerlendirilip kişiye sevap kazandırabilmesi için onu yapanın mümin bir kişi olması gerekir.

2. "... Her kim, bir Müslüman'ın dünya sıkıntılarından birini giderirse Allah da onun kıyamet günü sıkıntılarından birini giderir." (Müslim, Birr, 58.) hadisi şerifini salih amel kapsamında örneklendirerek yorumlayınız.

.....
.....
.....
.....

3. Son 1 hafta içinde yaptığınız tüm iş ve davranışları değerlendirerek salih amel kapsamına giren 3 davranışınızı yazınız.

- .....
- .....
- .....

Kazanım: Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

"İbadet ve duanın, kulda Allah (c.c.) şuurunu daha canlı ve devamlı hâle getirmek suretiyle ahlaki bir hayat için gerekli duyarlık ve özgeciliğe ulaştırması; ayrıca problemleri akılcı bir şekilde çözmek ve hayatı daha mutlu kılmak için gerekli olan zihin duruluğu, moral güç, sağduyu ve ferasetin gerçekleşmesine imkân vermesi beklenir. Bu durumda dua gerçek bir tevekkül hâlini alır; yani bir problemi çözmenin veya önlemenin gerekli bütün yolları Allah'a (c.c.) dayanmanın sağladığı sükûnet ve güçle araştırılır ve sonucun hayırlı olması Allah'tan (c.c.) beklenir.

Dualarının kabul edilmesinde, dua edilirken yaşanan dinî şuur yoğunluğunun önemine işaret edilmiştir. Böyle bir durumda Allah (c.c.) insan şuurunun yegâne konusu olur, başka ilgi ve istekler silinir, duygusal gerginlik insan vicdanını temizler ve Allah'a (c.c.) açık bir hâle getirir. Kur'an'da bu durum, kişinin "dini Allah'a (c.c.) has kılması" olarak tanımlanmıştır. Bir hadiste, insanın mutlaka karşılık alacağına inandığı bir ruh hâli içinde dua etmesi gerektiği, gafil bir kalpten gelen duanın kabule yakın olmayacağı belirtilmiştir. Dualarının kabul edileceği bildirilen kimselerde görülen ortak özellik, şuurun dinî bir renkle kaplanmış olmasıdır."

(bk. Selahattin Parladır, "Dua", DİA, C 9, s. 530-535.)

1. Verilen metinden aşağıdakilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A Dua, problemi çözmek için Allah'a (c.c.) dayanmanın verdiği güveni sağlar.

Ë Duanın kabul olacağını yürekten inanarak dua edilmesi gerekir.

Ę Duanın kabulünde aceleci davranıp duayı terk etmek doğru değildir.

Ę Dua ederken aynı zamanda problemlerin çözümü için gerekli gayretin de gösterilmesi gerekir.

Ġ Dua insanın Allah (c.c.) ile olan yakınlığını canlı tutar.

2. Dua ederken neler hissedersiniz? Kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

3. Dua ederken nelere dikkat edersiniz?

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemini fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden kelimeleri karışık olarak verilen ayet ve hadislerin kelimelerini düzenleyerek ilgili kısımlara yazmaları istenir.
4. Düzenlenen ayet ve hadisler sırasıyla öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
5. Öğrencilerin buldukları ayet ve hadisler üzerinde dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemi hakkında düşünmeleri istenir.
6. Ayet ve hadisler ile ilgili öğrencilerin görüşleri sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
7. Öğrencilerin yorumları ile ilgili öğretmenin kısa açıklamalar yapması faydalı olur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

DÜZENLEYELİM

ETKİNLİK 32

15 dk.

EK-1

Aşağıda kelimeleri karışık olarak verilen ayet-i kerime ve hadis-i şerifleri düzenleyerek altlarında yer alan boşluklara yazınız. Bulduğunuz ayet-i kerime ve hadis-i şeriflerden hareketle dua ile tevbenin kişi hayatındaki ve dindeki önemi ile ilgili görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

özüdür | dua | ibadetin

.....

(Tirmizî, Deavât, 3371.)

sorarlarsa | bana | edince | dua | veririm | yakınım
cevap | dua | gerçekten | edenin | kullarım
beni | ben | senden | duasına

.....

.....

(Bakara suresi, 186. ayet.)

işlediği | her | Allah | arkasından | durumunu | tevbesini
onun | eder | kuşkusuz | tevbe | düzeltirse
kim | de | zulmünün | edip | kabul

.....

.....

(Mâide suresi, 39. ayet.)

işler | Âdemoğlu | hayırlıları | işleyenlerin | günah
en | edenlerdir | günah | tevbe

.....

.....

(İbn Mâce, Zühd, 4251.)

Kazanım: İbadetleri yapmaya istekli olur.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 33

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

"İnsanda fıtri ve tabi bir duygu olan din duygusu, beraberinde inanıp mabuda tapınma istek ve ihtiyacını da bulundurmaktadır. İbadetsiz bir dinden ve dindarlıktan bahsetmek mümkün değildir. Dinin amelî yönüne dâhil olan ibadetler; imandan feyz alıp hayat bulmaları ve imanı besleyip takviye etmeleri itibarıyla imanla yakından ilgilidir.

Kişinin devamlı kalben ve zihnen meşgul olduğu işler ve nefsin içinde bulunduğu durum iradeye yön vermektedir. Dolayısıyla insanın gönlündeki imanın iradeye yön vermesinin bir sonucu olarak iradenin harekete geçici etkisiyle tüm dini davranışlar gibi ibadetler de ortaya çıkmaktadır. Fakat iradenin etkisiyle ortaya çıkan bu ibadetlerin, tekrar tekrar yapılmakla zamanla müminin iradesinin, dinî emirleri yapma ve yasaklardan kaçınma konusunda terbiye edilip daha da güçlenmesini sağladıkları da bilinmektedir. Mesela günün muhtelif vakitlerinde abdest alıp namaz kılmak, Ramazan ayında bir ay her gün oruç tutarak birtakım mahrumiyetlere katlanmak, zekâtla malının bir kısmını elden çıkarmak, hac için zahmetli ve masraflı bir yolculuğa katlanmak, her şeyden önce bir irade işidir. Bütün bunları yapabilmek için başlangıçta var olan irade, bunları yerine getirmekle bunları daha içten ve daha derinden duyarak yaşayıp devam ettirmek ve dinî yasaklamalara karşı direnç kazanmak üzere daha da sağlam ve güçlü hâle gelmektedir."

(bk. Hüseyin Certel, "Dinî Hayatta İbadetin Yeri ve Önemi", Dini Araştırmalar, 1999, C 2, S 4, s. 209-222.)

1. İbadetin önemi ve insana kazandırdıklarını açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

2. İbadetlerinizi yerine getirirken neler hissedersiniz? Örneklendirerek açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. "Beş vakit namazın benzeri, sizden birinizin kapısı önünden akıp giden ve her gün içinde beş defa yıkandığı bol sulu bir ırmak gibidir." (Müslim, Mesâcid, 284.) hadis-i şerifinden neler anlıyorsunuz? Kısaca yazınız.

.....

.....

.....

.....

Kazanım: İbadetleri yapmaya istekli olur.

Süreç

1. Ek-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
2. Bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki yer alan örnek cümleler sesli bir şekilde okunur.
4. Öğrencilerden örnek cümlelere uygun yeni cümleler kurmaları istenir.
5. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
6. Öğretmenin her cevapla ilgili kısa yorumlar yapması konunun daha iyi anlaşılması açısından faydalı olur.
7. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SIRA SENDE

ETKİNLİK 34

15 dk.

EK-1

Aşağıda ibadetlerin insan ve toplum için önemini gösteren örnek cümleler verilmiştir. Siz de benzer şekilde cümleler kurarak örnekleri çoğaltınız.

İbadetlerimi yerine getirirken beni yaratan Rabb'imle konuşuyormuş gibi hissederim. Bu yüzden ibadetlerin beni Rabb'ime yaklaştırdığını anlarım.

Zekât ve sadaka gibi ibadetlerin toplumsal birlik ve beraberlik duygusunu artırdığını bilirim. Bu yüzden elimden geldiğince ihtiyaç sahibi olanlara yardım etmeye çalışırım.

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

.....
.....

ÜNİTE
3

ANA HATLARIYLA İSLAM AHLAKI

İÇİNDEKİLER

3. ÜNİTE Ana Hatlarıyla İslam Ahlakı

1. KAZANIM: İslam ahlakının gayesini ve konusunu ayet ve hadislerle açıklar.

1. Etkinlik: Oku-Yorum 2
2. Etkinlik: Mozaik Bulmaca 4

2. KAZANIM: İslam ahlakının kaynaklarını açıklar.

3. Etkinlik: Boşluk Doldurma 7
4. Etkinlik: Eşleştirme 9

3. KAZANIM: Ahlak ile terbiye ilişkisini yorumlar.

5. Etkinlik: Bul-Yorumla 11
6. Etkinlik: Münazara 13

4. KAZANIM: İman, ibadet ve ahlak arasındaki ilişkiyi yorumlar.

7. Etkinlik: Oku-Yorum 15
8. Etkinlik: Düzenleyelim 17

5. KAZANIM: Allah'a karşı vazifelerini yerine getirmeye özen gösterir.

9. Etkinlik: Çengel Bulmaca 19
10. Etkinlik: Şiir Diliyle 22

6. KAZANIM: Peygamberimize karşı vazifelerini yerine getirmeye istekli olur.

11. Etkinlik: Eşleştirme 24
12. Etkinlik: Sıra Sende 26

7. KAZANIM: Kur'an-ı Kerim ile ilgili vazifelerini yapmaya önem verir.

13. Etkinlik: Boşluk Doldurma 28
14. Etkinlik: Öz Değerlendirme 31

4. KAZANIM: İnsanlara karşı vazifelerini kavrar.

15. Etkinlik: Fotoğraflı-Yorum 33
16. Etkinlik: Haber-Yorum 35

Kazanım: İslam ahlakının gayesini ve konusunu ayet ve hadislerle açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere İslam ahlakının konusu ve gayesi ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
5. Metnin okunması ve soruların cevaplanması için öğrencilere verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 1

15 dk.

EK-1

Aşağıda yer alan soruları metne göre cevaplayınız.

"Ahlak Arapçada 'seciye, tabiat, huy' gibi manalara gelen hulk veya huluk kelimesinin çoğuludur. Gazâlî ahlakı, davranışların kendisinden kolayca ortaya çıkabildiği, kişide yerleşmiş bulunan bir meleke olarak tanımlamaktadır. İslam ahlakı ise, Allah'a (c.c.) ve gönderdiği peygamberlere itaat etmeye dayalı bir ahlak anlayışını esas alan disiplindir.

İslam ahlakının konusunu insanın düşünce ve davranışları teşkil etmektedir. İnsanın duygu, düşünce ve davranışları iyi veya kötü olarak bir değer ifade eder. İslam ahlakı da iyi ve kötü huy ile davranışların ne olduğu ile ilgilenir. Allah (c.c.) tarafından insanın fıtratı iyi ve kötü davranışları yapabilme kabiliyetinde yaratılmıştır. Akıl ve irade verdiği insanın kendisine tercih imkânı sunmuştur. Bu konu bir ayette şöyle belirtilmiştir: 'Nefse ve onu düzgün bir biçimde şekillendirip ona kötülük duygusunu ve takvasını (kötülükten sakınma yeteneğini) ilham edene andolsun ki nefsini arındıran kurtuluşa ermiştir.' (Şems suresi, 7-9. ayetler.) Başka bir ayette ise 'Biz ona iki göz vermedik mi? Bir dil ve iki dudak. Ona iki yolu (doğru ve eğriyi) gösterdik.' (Beled suresi, 8-10. ayetler.) buyrulmaktadır.

Hz. Peygamber, bir olan Allah'a (c.c.) itaat temeline dayalı bir ahlâkî ve dinî birlik sağlama görevini üstlenmiş; böylece kabile ve soy sop anlayışı yerine Allah'a (c.c.) saygı (takvâ), ferdî ve sosyal planda yücelmenin ve değer kazanmanın ölçüsü haline gelmiştir. Bu ölçüye uygun olarak İslâm'ın öğretileri, Allah'ın (c.c.) bütün yarattıklarına karşı merhametli olmayı, beşerî ilişkilerde dürüstlük ve güvenilirliği, karşılıksız sevgi ve fedakârlığı, samimiyet ve iyi niyeti, kötü eğilimlerin bastırılmasını ve daha birçok faziletleri ihtiva etmiş bulunmaktadır."

(bk. Mustafa Çağrıcı, "Ahlak", DİA, C 2, s. 1-9.)

1. Metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) İslam öğretileri hangi faziletleri içermektedir?
B) İslam ahlakının temel eserleri nelerdir?
C) İslam ahlakının konusu nedir?
D) Gazâlî ahlakı nasıl tanımlamıştır?
E) Ahlak kelimesinin sözlük anlamı nedir?

2. Verilen metinden hareketle;

I. İslam ahlakı, Allah'a (c.c.) peygamberlere itaat etmeye dayalı bir ahlak anlayışını esas almaktadır.
II. Kur'an-ı Kerim'de eski milletlerin yıkılışlarında ahlaki bozulma ve çöküntünün önemli ölçüde rol oynadığını haber veren ayetler bulunmaktadır.
III. Kelâm ilminde ele alınan ahlâk problemlerinin temelini, kulların fiilleri (ef'âlü'l-ibâd) teşkil etmektedir.
IV. İnsan iyi ve kötüyü ayırt edebilme ve her iki davranışa da yönelebilme özelliği ile yaratılmıştır.
V. İslam ahlakı hem iyi hem de kötü duygu, düşünce ve davranışların neler olduğu ile ilgilenir.

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II
B) III ve IV
C) IV ve V
D) I, IV ve V
E) II, III ve V

Kazanım: İslam ahlakının gayesini ve konusunu ayet ve hadislerle açıklar.

Süreç

1. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilere bulmacada İslam ahlakının gayesi ve konusu ile ilgili iki hadis-i şerif bulunduğu bilgisi verilir. Öğrencilerden bulmacanın altında verilen küçük kutuları doğru bir şekilde yerleştirerek bu iki hadisi bulmaları ve daha sonra bulmacanın altında yer alan bölüme bu iki hadisi yazmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca çözülür.
5. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması faydalı olur.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

MOZAİK BULMACA

ETKİNLİK 2

15 dk.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EK-1

Aşağıdaki bulmacada İslam ahlakının gayesi ve konusu ile ilgili üç hadis-i şerif bulunmaktadır. Bulmacanın altında verilen küçük kutuları doğru bir şekilde yerleştirerek bu üç hadisi bulunuz.

B	İ	R	■															
A	K	I	■															
Z	■	O	R															
A	M	A	Z															

İ	Ç	B	İ
N	■	G	Ü
M	L	A	M
L	D	İ	M

■	G	Ü	Z	E
İ	N	D	E	■
T	U	P	■	G
N	■	K	İ	M

U	L	A	Ş	I
N	D	E	■	M
İ	N	D	E	■
■	D	A	H	A

R	E	C	E	S
A	M	E	T	■
N	■	T	E	R
■	A	H	L	A

İ	N	E	■
G	Ü	N	Ü
A	Z	İ	S
K	T	A	N

■	G	E	L	E
■	Y	O	K	T
H	L	A	K	I
İ	N	■	G	Ö

M	Ü	M	İ	N
S	A	Y	E	S
U	Ç	■	T	U
■	K	I	L	A

C	E	K	■	H
U	R	■	B	E
■	T	A	M	A
N	D	E	R	İ

İ	N	■	D	E
R	■	K	I	Y
Ü	M	İ	N	İ
G	Ü	Z	E	L

■	A	Ğ	I	R
R	■	Ş	E	Y
Z	E	L	■	A
A	K	■	İ	Ç

L	■	A	H	L
G	Ü	N	D	Ü
E	C	E	■	N
S	E	L	E	R

Bulduğunuz hadisleri yazınız.

MOZAİK BULMACA

EK-2

CEVAP ANAHTARI

1. Hadis:
"Bir mümin, güzel ahlakı sayesinde, gündüz oruç tutup gece namaz kılan kimselerin derecesine ulaşır."

(Ebû Dâvûd, Edeb, 7.)

2. Hadis:
"Kıyamet gününde müminin terazisinde güzel ahlaktan daha ağır gelecek hiçbir şey yoktur."

(Tirmizî, Birr, 22.)

3. Hadis:
"Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim."

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 2, s. 381.)

Kazanım: İslam ahlakının kaynaklarını açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere İslam ahlakının kaynakları ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden verilen kelimeler esas alınarak metindeki ilgili boşlukları doldurmaları istenir.
5. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutulur.
6. Cevaplarla ilgili yanlışlık varsa öğretmen tarafından düzeltilerek etkinlik tamamlanır.
7. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK 3

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Metinde yer alan boşlukları verilen kelimelerden uygun olanları ile tamamlayınız.

A yaşayış	B sünnet	C İslam
D Kur'an	E dinî	F ahlak
G örneklik	H ilahî	İ olgun
J rehber	K muhabbet	

"İslam ahlakının asıl kaynağı (1)..... ve onun ışığında oluşan sünnettir. Kur'an, insanı aydınlatan ilahî bir (2)..... olarak, insanın iç ve dış dünyasını eğitmeyi, olgunlaştırmayı hedefleyen fikir ve davranışların teorik ve pratik olarak sunulduğu (3)..... bir kitaptır. Kur'an, insanı bilgilendirirken ideal bir davranış bütünlüğünü hedeflemektedir. (4)..... ise Hz. Muhammed'in (s.a.v.) (5)..... modelini bize anlatan sistemdir. Hz. Peygamberin ahlakı, Kur'an'la özdeş olduğuna göre sünnet, Kur'an ahlakının nasıl uygulanabileceğini Hz. Peygamber'in şahsında somutlaştıran ve bize sunan uygulanabilirlik alanıdır. Hz. Peygamber'in Kur'an'ı insanlara sadece aktaran değil açıklayan bir misyonu olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, sünnetin (6)..... ve ahlaklı insan olma sürecinde izlenecek bir (7)..... sistemi olduğu unutulmamalıdır.

Sünnet bireye, yaşama sevinci, hayat felsefesi sunan bir rehberlik okuludur. Bu okul, insanın bütün canlılarla ilişkisini adalet, merhamet ve (8)..... düzleminde düzenler. Nitekim Hz. Âişe bir soru münasebetiyle Hz. Peygamber'in ahlakının Kur'an ahlakı olduğunu belirtmiştir (Müslim, Müsâfirîn, 139). Bu sebeple (9)..... ahlak düşüncesi Kur'an ve sünnetle başlar. Bu iki kaynak (10)..... ve dünyevî hayatın genel çerçevesini çizmiş, amelî kurallarını belirlemiş, böylece daha sonra fıkıhçı ve hadisçiler, kelamcılar, mutasavvıflar, hatta filozoflar tarafından geliştirilecek olan ahlak anlayışlarının temeli-ni oluşturmuştur. Kur'an-ı Kerim ihtiva ettiği diğer konular gibi (11)..... konularını da herhangi bir ahlak kitabı gibi sistematik olarak ele almamakla birlikte, eksiksiz bir ahlak sistemi oluşturacak zenginlikte nazarî prensipler ve amelî kurallar getirmiştir."

(bk. Müfit Selim Saruhan, "İslam Düşüncesinde Ahlak İlmi", Eskiyeni Dergisi, 2014, C 28, s. 60-61; Mustafa Çağrıcı, "Ahlak", DİA, C 2, s. 1-9.)

Kazanım: İslam ahlakının kaynaklarını açıklar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere İslam ahlakının kaynakları ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden metni okumaları ve (I), (II) ve (III) şeklinde gösterilen yerlere metnin altında verilen ayetlerden hangilerinin gelebileceğini bulmaları istenir.
5. Metindeki boşluklara birden fazla ayetin gelebileceği veya bir ayetin metindeki numaralardan hiçbiri ile eşleştirilmeyebileceği, numaralandırma yaparken bunun göz önünde bulundurulması gerektiği ifade edilir.
6. Verilen süre sonunda her bir numaraya hangi ayetlerin gelebileceği ile ilgili öğrencilerin görüşleri alınır.
7. Her bir cevap için öğretmenin değerlendirme yapması ile etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 4

15 dk.

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EK-1

Metni okuyarak metinde numaralarla gösterilen yerlere hangi ayetlerin gelebileceğini bulunuz. Verilen ayetlerden uygun olanların başına metindeki rakamı yazmak suretiyle eşleştiriniz. Aynı rakamın birkaç ayetin başına yazılabileceğini ve bazı ayetlerin herhangi bir numara ile eşleşmeyebileceğini dikkate alınız.

"İslam dininin ana kaynağı olan Kur'an-ı Kerim, ahlaki hüküm ve prensiplerin de kendisine dayandırıldığı bir kaynaktır. İslam ahlakını en kısa ve doğru yoldan öğreneceğimiz kaynak Kur'an'dır. Kur'an'ın içerdiği konular genel hatlarıyla ahlakla iç içedir.

İslam dininde Kur'an ı Kerim'den sonra ikinci temel kaynak Hz. Peygamber'in sünnetidir. İslam ahlakı, Allah (c.c.) tarafından son peygamber Hz. Muhammed'e (s.a.v.) bildirilmiş ve onun hayatında şekillenerek görünür hale gelmiş olan bir davranış düzenidir. Başka bir ifadeyle, İslamiyet'in insana sunmuş olduğu hayat tarzı ve bu hayat tarzının arkasında bulunan inanç ve düşünce dünyasıdır. Bu hayat tarzı, inanç ve düşünce dünyasını Peygamber Efendimiz bizzat yaşayarak insanlara göstermiş, insanların nasıl yaşama arı gerektiğini, nasıl bir hayat sürdürürlerse mutlu olacaklarını ve kurtuluşa ereceklerini ortaya koymuş ve onlara en iyi şekilde örnek olmuştur. Kur'an-ı Kerim'de Hz. Peygamber'i Müslümanlara örnek olarak gösteren, ona itaatin Allah'a (c.c.) itaat olduğunu belirten çok sayıda ayeti kerime bulunmaktadır (I). Bu çerçevede Allah (c.c.) bir taraftan Peygamberimizin mükemmel bir ahlaka sahip olduğunu söylerken (II) diğer taraftan da insanlara hitaben, Hz. Peygamber'in kendileri için "güzel bir örnek" olduğunu ve onu örnek almaları gerektiğini belirtmektedir (III). Dolayısıyla ahlaki yaşantı konusunda Peygamberimizi (s.a.v.) örnek almak, biz Müslümanlar için dinî bir görevdir."

(Hüseyin Karaman, İslam Ahlakının Kaynakları, İslam Ahlakı, DİB Yayınları, s. 51-58.)

1. "Andolsun ki Resulullah sizin için Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir."
(Ahzâb suresi, 21. ayet.)

2. "Sen elbette üstün bir ahlaka sahipsin."
(Kalem suresi, 4. ayet.)

3. "Rahmân'ın o kulları Rablerinin ayetleri kendilerine okunup hatırlatıldığı zaman, onlara karşı sağır ve kör davranmazlar."
(Furkân suresi, 73. ayet.)

4. "De ki: 'Allah'a ve Resul'e itaat edin.' Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kafirleri sevmez."
(Âl-i İmrân suresi, 32. ayet.)

5. "Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. Kim Allah'a ve Peygamberi'ne itaat ederse Allah onu, zemininde ırmaklar akan cennetlere koyacaktır, orada devamlı kalacaklardır; işte büyük kazanç budur."
(Nisâ suresi, 13. ayet.)

6. "İşte bu (Kur'an) bir hidayettir. Rablerinin ayetlerini inkâr edenlere ise elem dolu çok kötü bir azap vardır."
(Câsiye suresi, 11. ayet.)

Kazanım: Ahlak ile terbiye ilişkisini yorumlar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere ahlak ile terbiye ilişkisi ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden verilen hadislere ait eksik kelimeleri bularak ilgili kısımlara yazmaları ve bu iki hadisi tamamlamaları istenir.
5. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
6. Bu şekilde sırayla bütün eksik kelimeler tamamlanmış olur.
7. Öğrencilerden buldukları hadisler üzerinde ahlak ve terbiye ilişkisi bağlamında düşünmeleri ve ilgili yere düşüncelerini yazmaları istenir.
8. Öğrencilere hadisler ile ilgili ne düşündükleri sorulur ve gönüllü olanlara söz hakkı verilir.
9. Öğrencilerin yorumları ile ilgili kısa açıklamalar yapılarak kazanımın gerçekleşmesine katkı sağlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BUL-YORUMLA

EK-1

Aşağıda verilen hadislerdeki eksik kelimeleri doğru yerleştirerek tamamlayınız.

Hiçbir ..... evladına ..... terbiyeden daha ..... bir ..... vermemiştir.

(Tirmizî, Birr, 33.)

Çocuklarınıza ..... ediniz ve ..... güzel ..... veriniz.

(İbn Mâce, Edeb, 3.)

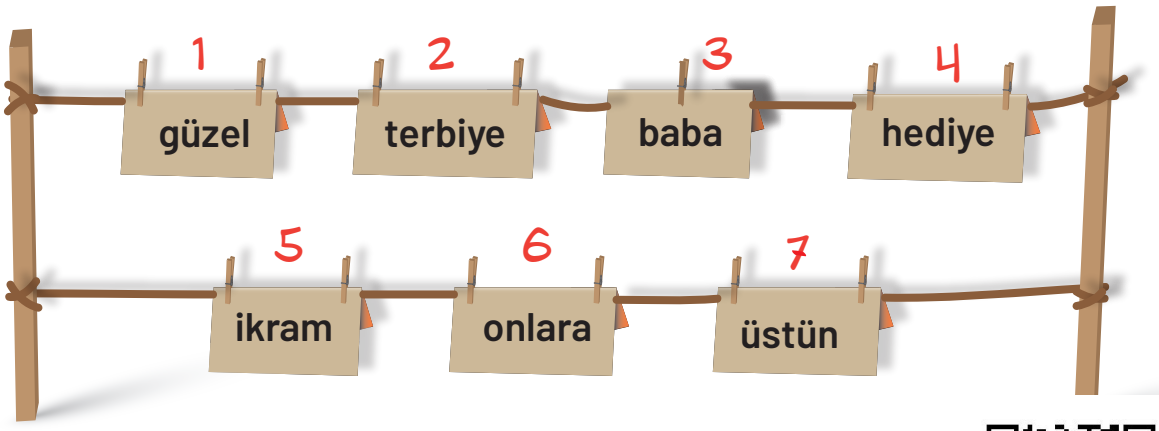

Bulduğunuz hadisleri ahlak ve terbiye ilişkisi bağlamında değerlendirerek düşüncelerinizi ilgili bölüme yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Ahlak ile terbiye ilişkisini yorumlar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere ahlak ve terbiye ilişkisi ile ilgili münazara etkinliği yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğretmen tarafından bir hafta önceden münazaranın her iki grubu için de üçer öğrenci seçilir ve savunacakları konular öğrencilere bildirilir. Öğrencilerin derse hazırlıklı olarak gelmeleri sağlanır.
4. Ek-1 tahtaya yansıtılır.
5. Jüri olarak üç öğrenci belirlenir.
6. Üyeleri belirlenen her iki grubun öğrencileri tahtaya çıkarak savundukları konu hakkındaki görüşlerini bildirir.
7. Her bir konuşmacıya 5 dakika süre verilir.
8. Bütün konuşmacılar konuşmalarını tamamladıktan sonra jüri üyelerinden Ek-1'de yer alan değerlendirme formunu doldurmaları istenir.
9. Formun doldurulmasından sonra toplam puanlar hesaplanarak birinci olan grup seçilir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan münazara değerlendirme formunu doldurunuz. Her bir öğrenci için 5 sütunda yer alan değerlendirme konuları ile ilgili 1'den 5'e kadar bir sayı yazarak değerlendirme yapınız. Puanları toplayıp grup toplam puanını hesaplayarak ilgili kısma yazınız.

MÜNAZARA DEĞERLENDİRME FORMU

MÜNAZARA KONUSU: Ahlak Değişir mi?
1. GRUP: Ahlak Değişmez
2. GRUP: Ahlak Değişir

	Grup Üyelerinin Adı Soyadı	Düşünceleri Örneklerle Açıklama	Etkileyici Konuşma	Açık ve Anlaşılır Konuşma	Karşı Grubun Düşüncelerini Çürütme	Zamanı Kullanabilme
1. GRUP	1.					
	2.					
	3.					
	Grubun Toplam Puanı	..... (15 kutuda yer alan sayıların tamamını toplayarak buraya yazınız.)				

	Grup Üyelerinin Adı Soyadı	Düşünceleri Örneklerle Açıklama	Etkileyici Konuşma	Açık ve Anlaşılır Konuşma	Karşı Grubun Düşüncelerini Çürütme	Zamanı Kullanabilme
2. GRUP	1.					
	2.					
	3.					
	Grubun Toplam Puanı	..... (15 kutuda yer alan sayıların tamamını toplayarak buraya yazınız.)				

Kazanım: İman, ibadet ve ahlak arasındaki ilişkiyi yorumlar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere iman, ibadet ve ahlak ilişkisi ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını bulmaları istenir.
5. Metnin okunması ve soruların cevaplanması için verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 7

15 dk.

EK-1

Aşağıda verilen metni okuyarak soruları cevaplayınız.

"Mekke'de inen ayet ve sureler genelde iman, ahlak ve kısmen ibadet konularını ihtiva ederken Medine'de inen ayetler iman ve ahlak konularıyla beraber ağırlıklı olarak ibadet ve muamelat konularını da içermektedir. Kur'an'da verilen bilgiler türü ne olursa olsun birbiriyle bağlantılı ve bütünlük içerisinde sunulmakta, kevnî ve tarihî bilgilendirmeler, ibadet ve muamelatla ilgili hükümler iman ve ahlaktan soyutlanarak anlatılmamaktadır. Tam aksine Kur'an'da ibadet ve muamelat (fıkıh) konuları iman ve ahlakla iç içedir. Fıkıh ahlaka, ahlak da imana dayanmaktadır. İslam'da hiçbir ibadet ve muamelat prensibi yoktur ki iman ve ahlakla bütünleşmemiş olsun. Örneğin kılınan namazlar huşu ile yerine getirilmediğinde fazla bir anlam ifade etmeyecektir. Huşû ise mümin kişinin sadece bedeniyle değil, zihniyle ve kalbinin bütün hassasiyetleriyle kendisini Allah'ın (c.c.) huzurunda hissetmesidir, O'nun karşısında büyük bir tevazu, sevgi, saygı ve teslimiyet hâli içerisinde olmasıdır. İşte Allah Teâla, "Muhakkak ki müminler kurtulmuşlardır, onlar ki namazlarında huşu içerisindedirler..." (Mü'minûn suresi, 1-2. ayetler.) buyurarak bu müminleri müjdelemektedir. Surenin devamında namazlarını huşû ile eda edenlerin diğer vasıflarına da işaret edilerek onların boş ve anlamsız sözlerden ve işlerden uzak kaldıkları, ırzlarını korudukları, zekâtı verdikleri, emanetleri ve verdikleri sözleri gözettikleri ve namazlarında devamlı oldukları ifade edilmektedir."

(Talip Özdeş, "Ahlak-Vahiy İlişkisi ve Kur'an'da İman-Ahlak-Amel Bütünlüğü", CÜİFD, 10/2, s. 15-16.)

1. Verilen metinden hareketle;

I. Kuran'da iman ve muamelat ile ilgili hükümler iman ve ahlaktan soyutlanarak anlatılmaktadır.
II. Medine'de inen ayetler iman ve ahlak konularını içermemektedir.
III. Kur'an'da ibadetleri huşu ile yerine getirenler olumlu ahlaki özelliklerle tarif edilmiştir.
IV. İslam'da ibadet konuları iman ve ahlakla bir bütündür.

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) II ve III C) III ve IV D) I, II ve IV E) II, III ve IV

2. "Müminler gerçekten kurtuluşa ermişlerdir. Onlar ki namazlarında huşû içindedirler. Onlar ki faydasız işlerden ve boş sözlerden yüz çevirirler, zekâtı öderler, ırzlarını korurlar... Emanetlerine ve verdikleri sözlere riayet ederler." (Mü'minûn suresi, 1-5, 8. ayetler.)

Bu ayet-i kerimden iman, ibadet ve ahlak ilişkisine göre aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

A) İbadetlerini huşu ile eda eden insanlar fikir, söz ve davranışlarında da her türlü yanlışlıktan ve kötü ahlaktan uzak kalmalıdır.
B) Bazı ahlak kuralları hukuka temel oluşturabileceği gibi hukuk kuralı hâline de gelebilir.
C) Ahlak anlayışında toplumsal ve kültürel bir takım farklılıklar olmakla beraber evrensel ahlak kuralları tüm toplumlarda geçerliliğini korumaktadır.
D) Kur'an insanların akıl dünyalarına hitap ettiği gibi gönül dünyalarına da hitap etmiştir.
E) Ahlak kuralları insanlığın başlangıcından günümüze kadar vahiy süreci ile teyit edilmiştir.

Kazanım: İman, ibadet ve ahlak arasındaki ilişkiyi yorumlar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere iman, ibadet ve ahlak ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden kelimeleri karışık olarak verilen ayet ve hadisleri düzenleyerek ilgili kısımlara yazmaları istenir.
5. Düzenlenen ayet ve hadisler sırasıyla öğrencilere sorulur ve gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir.
6. Öğrencilerin buldukları ayet ve hadisler üzerinde iman, ibadet, ahlak ilişkisi bağlamında düşünmeleri ve görüşlerini belirtmeleri istenir.
7. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

DÜZENLEYELİM

ETKİNLİK 8

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda kelimeleri karışık olarak verilen ayet ve hadisleri düzenleyerek altlarında yer alan boşluklara yazınız. Bulduğunuz ayet ve hadislerden hareketle iman, ibadet ve ahlak ilişkisi ile ilgili görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

alıkoyar | namaz | ve | kötülükten | hayasızlıktan | şüphesiz ki

.....

.....

(Ankebût suresi, 45. ayet.)

kim | yalan | ihtiyacı | söylemeyi | görmeyi | yoktur

iş | yalanla | onun | bırakmasına | yemesini | bırakmazsa

Allah'ın | her | ve | içmesini

.....

.....

(Buhârî, İlim, 30.)

mükemmeli | iman | ahlak | güzel | en | bakımından

müminlerin | en | olanıdır | bakımından

.....

.....

(Ebû Dâvûd, Sünnet, 15.)

Kazanım: Allah'a karşı vazifelerini yerine getirmeye özen gösterir.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere Allah'a (c.c.) karşı vazifelerimiz ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
4. Öğrencilerden bulmacada Allah'a (c.c.) karşı vazifelerimiz ile ilgili tanımları verilen kavramları bulmaları istenir.
5. Etkinlik öğrenciler tarafından tamamlanır.
6. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek bulmaca soruları cevaplandırılır.
7. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÇENGEL BULMACA

Aşağıdaki bulmacada Allah'a (c.c.) karşı vazifelerimiz ile ilgili kavramlar yer almaktadır. Tanımları verilen kavramları bulunuz.

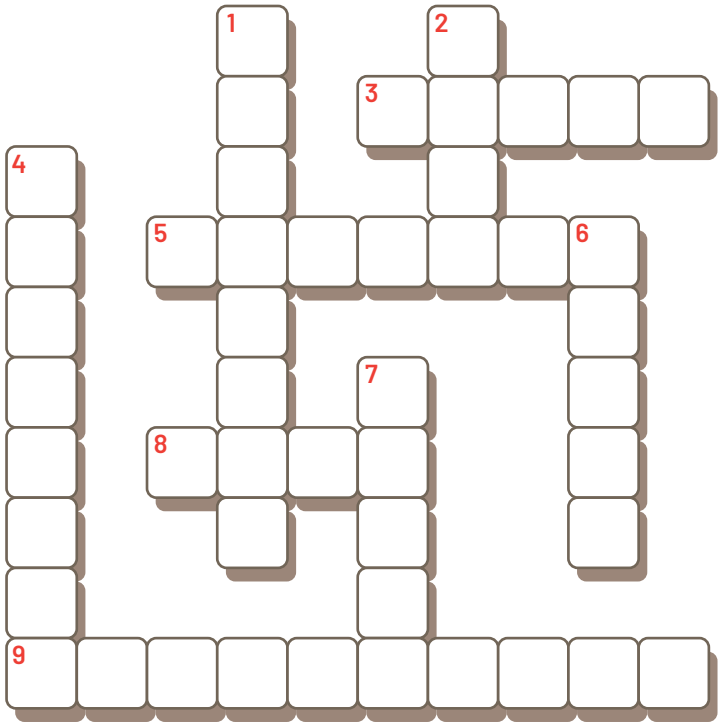

SOLDAN SAĞA

3. Haramları, dinen şüpheli olan durumları ve dinin kötü gördüğü şeyleri terk etmek, Allah'a (c.c.) kulluk bilinci ile hareket ederek O'nun koruması altına girmektir.

5. Bilme ve tanıma anlamlarına gelir. Allah'ı (c.c.) gereği gibi bilip tanımaya çalışarak O'na bağlanmaktır.

8. Allah'ın (c.c.) rahmeti karşısında ümit içinde olmaktır.

9. Kişinin kendisini, bilerek ve içtenlikle Allah'ın (c.c.) iradesine bırakmasıdır.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Kişinin iyi olduğunu bildiği bir şeye karşı duyduğu sevgi anlamındadır. Bu manada sevgiye en layık olan Allah'tır (c.c.).

2. Cehennem gibi istenmeyen bir durumun başa gelmesinden, cennet gibi istenen bir şeye de kavuşamamaktan dolayı korkmaktır.

4. Kulluk, itaat ve boyun eğme anlamlarına gelir. Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için O'nun emirlerini içtenlikle yerine getirip yasaklarından kaçınmaktır.

6. Pişman olarak yaptıklarından dönmek anlamına gelir. Dinî terim olarak kişinin kötü davranışlardan vazgeçmesi ve iyi davranışlara dönmesidir.

7. Sözlükte bir varlığı kalpte büyük görmek ve ona saygı göstermek demektir. Aynı zamanda Allah'ın (c.c.) şan ve şerefini yüceltmek ve emrini bütün emirlerin üzerinde tutmak anlamına gelir.

ÇENGEL BULMACA

EK-2

CEVAP ANAHTARI

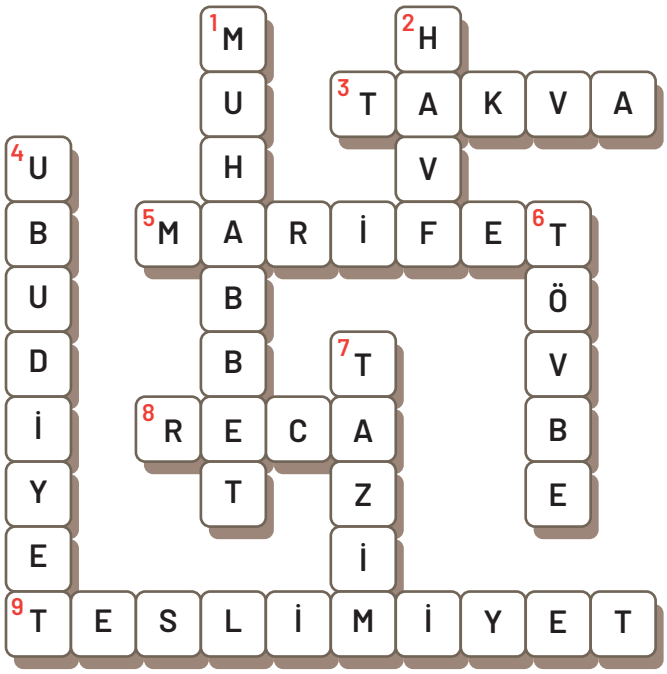

SOLDAN SAĞA

3. **TAKVA:** Haramları, dinen şüpheli olan durumları ve dinin kötü gördüğü şeyleri terk etmek, Allah'a (c.c.) kulluk bilinci ile hareket ederek O'nun koruması altına girmektir.
5. **MARİFET:** Bilme ve tanıma anlamlarına gelir. Allah'ı (c.c.) gereği gibi bilip tanımaya çalışarak O'na bağlanmaktır.
8. **RECA:** Allah'ın (c.c.) rahmeti karşısında ümit içinde olmaktır.
9. **TESLİMİYET:** Kişinin kendisini, bilerek ve içtenlikle Allah'ın (c.c.) iradesine bırakmasıdır.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. **MUHABBET:** Kişinin iyi olduğunu bildiği bir şeye karşı duyduğu sevgi anlamındadır. Bu manada sevgiye en layık olan Allah'tır (c.c.).
2. **HAVF:** Cehennem gibi istenmeyen bir durumun başa gelmesinden, cennet gibi istenen bir şeye de kavuşamamaktan dolayı korkmaktır.
4. **UBUDİYET:** Kulluk, itaat ve boyun eğme anlamlarına gelir. Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak için O'nun emirlerini içtenlikle yerine getirip yasaklarından kaçınmaktır.
6. **TÖVBE:** Pişman olarak yaptıklarından dönmek anlamına gelir. Dinî terim olarak kişinin kötü davranışlardan vazgeçmesi ve iyi davranışlara dönmesidir.
7. **TAZİM:** Sözlükte bir varlığı kalpte büyük görmek ve ona saygı göstermek demektir. Aynı zamanda Allah'ın (c.c.) şan ve şerefini yüceltmek ve emrini bütün emirlerin üzerinde tutmak anlamına gelir.

Kazanım: Allah'a karşı vazifelerini yerine getirmeye özen gösterir.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere Allah'a (c.c.) karşı vazifelerimiz ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'de yer alan şiiri okumaları istenir. Ayrıca bir öğrencinin de şiiri sesli bir şekilde tekrar okuması sağlanır.
5. Şiirin okunmasının ardından öğrencilerden yönerge doğrultusunda görüşlerini arkadaşları ile paylaşmaları istenir.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki şiiri okuyarak Allah (c.c.) sevgisinin önemi ve bize kazandırdıkları hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

YÜREĞİNDE ALLAH SEVGİSİ VARSA...

Çilen dağlar olsa; yolun düz gelir.
Karakışlar; bahar gelir, yaz gelir.
Dertler sana, ödül gelir, haz gelir,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa...

Kalp gözüne, kara günler, ak gelir.
İki cihan korkuları, yok gelir.
Nefsin, aç olsa da, sana tok gelir,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa....

Vermek sana, zarar değil, kâr gelir.
Yücelen ruhuna, kafes dar gelir.
Ölüm sana, kâbus değil, yar gelir,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa...

Şer güçleri, irâdenle yarışmaz.
Ak ellerin, haramlarla barışmaz.
Ak sofrana, kara lokma karışmaz,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa...

Şeytan eli, kapın çalar, duymazsın.
O şehevî davetlere uymazsın.
Ömür biter, ibâdete doymazsın,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa...

Barınmaz, ruhunda şüphenin kiri,
İnkâr sancısının, milyarda biri.
Paramparça olur, gaflet zinciri,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa...

İnanç depremleri, kubbeni yıkmaz.
Yoluna, cehâlet ejderi çıkmaz.
Bâtıl yangınları, zerreni yakmaz,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa..

Adâletin temelidir, îmanın.
Ahlâk potasında, pişer irfânın.
Kul hakkının, kölesidir vicdânın,
Yüreğinde, Allah sevgisi varsa...
...

(Cengiz Numanoğlu, Şuûr, Sahhaflar Kitap Sarayı Yayınları, İstanbul, 2015, s. 96-97.)

Kazanım: Peygamberimize karşı vazifelerini yerine getirmeye istekli olur.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere Peygamberimize karşı vazifelerimiz ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'de sıralanmış olan ayet ve hadisler ile Peygamberimize (s.a.v.) karşı vazifelerimiz başlıklarını eşleştirmeleri istenir.
5. Etkinlik öğrenciler tarafından bireysel olarak tamamlanır.
6. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.
7. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 11

15 dk.

EK-1

Aşağıda ayet ve hadislerin Peygamberimize (s.a.v.) karşı vazifelerimizden hangisi ile ilgili olduğunu bulunuz. Maddelerde yazılı olan ifadelerin başındaki harfi ilgili olduğu ayet ve hadise yazarak eşleştiriniz.

A. TESLİMİYET

B. MUHABBET

C. SÜNNETE İTTİBA

1 "Allah Teâlâ'yı, size nimetler verdiği için sevin. Beni, Allah'ı sevdiğiniz için sevin. Ehl-i beytimi de beni sevdiğiniz için sevin!"

(Tirmizî, Menâkıb, 31.)

2 "Andolsun ki Resulullah'ta sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnek vardır."

(Ahzâb suresi, 21. ayet.)

3 "Peygamber, müminler nazarında kendi canlarından daha önce gelir..."

(Ahzâb suresi, 6. ayet.)

4 "(Resulüm) de ki: Eğer Allah'ı sevdiğinizi iddia ediyorsanız bana tabi olunuz ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı mağfiret buyursun."

(Âl-i İmrân suresi, 31. ayet.)

5 "Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki sizden biriniz, ben kendisine anasından, babasından, evladından ve bütün insanlardan daha sevimli olmadıkça gerçek anlamda iman etmiş olamaz."

(Buhârî, İman, 8.)

6 "Bazılarına ne oluyor ki benim ruhsat verdiğim şeyleri yapmaktan çekiniyorlar!"

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 6, s. 45.)

7 "Hayır, Rabbine andolsun ki onlar aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda (ey Resulüm) seni hakem yapıp sonra da verdiğin hükme içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar."

(Nisâ suresi, 65. ayet.)

Kazanım: Peygamberimize karşı vazifelerini yerine getirmeye istekli olur.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere Peygamberimize (s.a.v.) karşı vazifelerimiz ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
4. Öğrencilerden Peygamberimize (s.a.v.) karşı duyduğumuz sevgi ile ilgili bir kompozisyon veya şiir yazmaları istenir.
5. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerden yazdıkları kompozisyon veya şiiri okumaları istenir.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki bölüme Peygamberimize (s.a.v.) duyduğumuz sevgiyi anlatan bir kompozisyon veya şiir yazınız. Yazdığınız kompozisyonu veya şiiri arkadaşlarınızla paylaşınız.

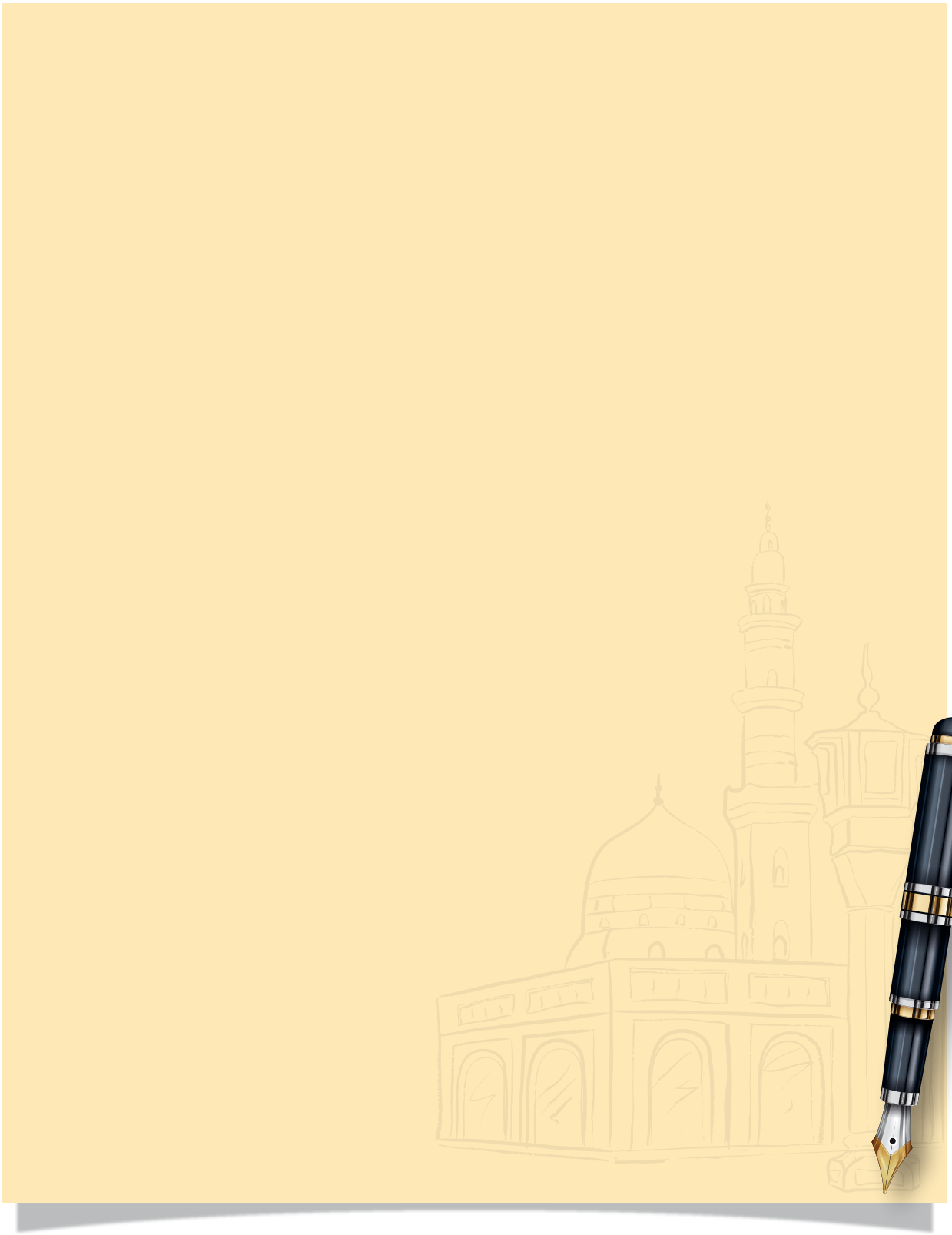

Kazanım: Kur'an-ı Kerim ile ilgili vazifelerini yapmaya önem verir.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere Kur'an-ı Kerim ile ilgili vazifelerimiz konusunda bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki ayet ve hadislerin boş bırakılan kısımlarını verilen kelimelerle doldurmaları istenir.
5. Her bir ayet ve hadis gönüllü öğrenciler tarafından sırayla okunur.
6. Boşluk doldurma işlemi tamamlandıktan öğrencilere verilen ayet ve hadislerden hareketle Kur'an-ı Kerim'e karşı görevlerimizin neler olduğu sorulur.
7. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir ve öğretmen tarafından da kısa açıklamalar yapılarak etkinlik sonlandırılır.
8. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK 13

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan ayet ve hadislerdeki boşlukları verilen kelimelerle tamamlayınız. Tamamladığınız ayet ve hadislerden hareketle Kur'an-ı Kerim'le ilgili vazifelerimizin neler olduğu konusundaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

kurtuluş | amel | Kur'an | kıyamet | dosdoğru | ibret | mübarek | ecir | harap | öğrenen | müttakiler | Allah

1 "Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı ..... ve öğretendir. "

(Buhârî, Fedâilü'l-Kur'ân, 21.)

2 "Bu, ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri ..... alsın diye sana indirdiğimiz ..... bir kitaptır."

(Sâd suresi, 29. ayet.)

3 "Kur'an'ı ezberleyip okuyan kişi, ... katındaki seçkin meleklerle birlikte olacaktır. Kur'an'ı zorlanarak da olsa devamlı okumaya çalışan kişiye ise iki kat ..... vardır."

(Buhârî, Tefsîr, 1.)

4 "O kitap (Kur'an); onda asla şüphe yoktur. O, ... için bir yol göstericidir."

(Bakara suresi, 2. ayet.)

5 "Kalbinde Kur'an'dan bir miktar bulunmayan kimse, ... ev gibidir."

(Tirmizî, Fedâilü'l-Kur'ân, 18.)

6 " ..... okunduğu zaman onu dinleyin ve sessiz durun ki rahmete nail olasınız."

(A'râf suresi, 204. ayet.)

7 "Kur'an-ı Kerim'i okuyan ve hükümleriyle amel edenin anne ve babasına ..... günü bir taç giydirilir. Bu tacın ışığı şayet aranızda olmuş olsa, dünya evlerindeki güneş ışığından daha güzeldir. O hâlde bununla ..... eden hakkında ne düşünürsünüz?"

(Ebu Dâvud, Vitr, 14.)

8 "... Gerçekten size Allah'tan bir nur, apaçık bir kitap geldi. Allah, kendisinin izniyle rızasını arayanları o kitapla ..... yollarına erdirir, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır, onları ..... bir yola iletir."

(bk. Mâide suresi, 15-16. ayetler.)

BOŞLUK DOLDURMA

EK-2

CEVAP ANAHTARI

1 "Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı **öğrenen** ve öğretendir."
(Buhârî, Fedâilü'l-Kur'ân, 21.)

2 "Bu, ayetlerini düşünsünler ve akıl sahipleri **ibret** alsın diye sana indirdiğimiz **mübarek** bir kitaptır."
(Sâd suresi, 29. ayet.)

3 "Kur'an'ı ezberleyip okuyan kişi, **Allah** katındaki seçkin meleklerle birlikte olacaktır. Kur'an'ı zorlanarak da olsa devamlı okumaya çalışan kişiye ise iki kat **ecir** vardır."
(Buhârî, Tefsîr, 1.)

4 "O kitap (Kur'an); onda asla şüphe yoktur. O, **müttakîler** için bir yol göstericidir."
(Bakara suresi, 2. ayet.)

5 "Kalbinde Kur'an'dan bir miktar bulunmayan kimse, **harap** ev gibidir."
(Tirmizî, Fedâilü'l-Kur'ân, 18.)

6 " **Kur'an** okunduğu zaman onu dinleyin ve sessiz durun ki rahmete nail olasınız."
(A'râf suresi, 204. ayet.)

7 "Kur'an-ı Kerim'i okuyan ve hükümleriyle amel edenin anne ve babasına **kıyamet** günü bir taç giydirilir. Bu tacın ışığı şayet aranızda olmuş olsa, dünya evlerindeki güneş ışığından daha güzeldir. O hâlde bununla **amel** eden hakkında ne düşünürsünüz?"
(Ebu Dâvud, Vitr, 14.)

8 "... Gerçekten size Allah'tan bir nur, apaçık bir kitap geldi. Allah, kendisinin izniyle rızasını arayanları o kitapla **kurtuluş** yollarına erdirir, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır, onları **dosdoğru** bir yola iletir."
(bk. Mâide suresi, 15-16. ayetler.)

Kazanım: Kur'an-ı Kerim ile ilgili vazifelerini yapmaya önem verir.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere Kur'an-ı Kerim'e karşı vazifelerimiz ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'de yer alan Öz Değerlendirme Formu'na Kur'an-ı Kerim'e karşı vazifelerimiz ile ilgili örnekler yazmaları ve kendilerini bu özellikler açısından değerlendirmeleri istenir.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÖZ DEĞERLENDİRME

EK-1

Aşağıdaki tabloya verilen örneklerden hareketle Kur'an-ı Kerime karşı görevlerimiz ile ilgili örnekler yazarak kendinizi değerlendiriniz.

	KUR'AN-I KERİM'E KARŞI VAZİFELERİMİZ	DERECELER				
		Her zaman	Sıklıkla	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	Kur'an-ı Kerim'i Arapça aslından okumaya gayret ederim.					
2.	Kur'an-ı Kerim'e saygısızlık olabilecek tavır ve davranışlardan sakınırım.					
3.						
4.						
5.						
6.						

Kazanım: İnsanlara karşı vazifelerini kavrar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere insanlara karşı vazifelerimiz ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'de yer alan resimleri incelemeleri, bu resimlerde neler anlatıldığı üzerinde düşünmeleri ve resimlerde gördüklerini insanlara karşı vazifelerimiz bağlamında yorumlamaları istenir.
5. Söz almak isteyen öğrencilerin konuşmasına izin verilir.
6. Öğrenciler tarafından ortaya konulan düşünceler öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

FOTOĞRAFLI-YORUM

EK-1

Aşağıdaki görselleri inceleyerek insanlara karşı vazifelerimiz bağlamında yorumlayınız.

Kazanım: İnsanlara karşı vazifelerini kavrar.

Süreç

1. Öğretmen tarafından öğrencilere insanlara karşı vazifelerimiz ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya tahtaya yansıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'de yer alan haberi okuyarak soruları cevaplandırmaları istenir.
5. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerek sorular cevaplandırılır.
6. İsteyen öğrencilerin etkinlik kâğıdı sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda yer alan haberi okuyarak soruları cevaplandırınız.

HABER

DHA 12.11.2020 - 10:45 |Son Güncelleme: 12.11.2020 - 11:41

Kızılay'dan depremzedelere yardım sürüyor

İZMİR'in Seferihisar ilçesindeki deprem sonrası evleri yıkılan ya da zarar gören vatandaşlara, Türk Kızılayının yardımları sürüyor.

Seferihisar ilçesi açıklarında 30 Ekim 14.51'de, 6.6 büyüklüğünde deprem meydana geldi. Yerin 16.5 kilometre derinliğindeki yıkıma yol açan deprem, Ege ve Marmara'da da hissedildi. 115 kişinin öldüğü deprem sonrası birçok artçı sarsıntı oldu. Evleri yıkılan ya da hasar gören onlarca vatandaş, çadırkentlere yerleşti. Çeşitli ihtiyaçları bulunan vatandaşlara başta Kızılay olmak üzere çeşitli sivil toplum kuruluşları, vatandaşlar yardımlarda bulundu.

Türk Kızılayı İzmir Şube Başkanı Kerem Baykalmış, "Hepimizi derinden etkileyen deprem sonrasında, Kızılay ailesi olarak alanda olduk. Gerek genel merkezimizin desteği gerek İzmir'deki şubelerimizin koordineli çalışmasıyla belirlenen noktalarda vatandaşlarımıza yemek ve çeşitli ikram hususunda hizmet verdik. Vermeye de devam ediyoruz. Depremin ilk gününden bu yana vatandaşımızın 3 öğün yemek ihtiyaçlarını karşılamaktayız. Ayrıca yine bu noktalarda ikram araçlarıyla vatandaşlarımıza çeşitli ikramlarda bulunuyoruz. Kızılay olarak vatandaşlarımıza koronavirüsten korumaları adına maske, dezenfektan ve kolonyadan oluşan hijyen seti dağıtımlarımız devam ediyor. Devletimizin ve vatandaşlarımızın desteğiyle bu yarayı beraber sarmaya devam edeceğiz. Son vatandaşımız yuvasına girene kadar bizler Kızılay olarak personelimiz ve gönüllülerimizle vatandaşlarımızın hizmetindeyiz" dedi.

(Kadir ÖZEN / İZMİR, DHA)

1. Bir toplumda sosyal yardımlaşma ve dayanışma kuruluşlarının olması sizce neden önemlidir?

.....

.....

.....

.....

2. Ülkemizde yer alan sosyal yardımlaşma ve dayanışma kuruluşlarına 3 örnek veriniz.

a) .....

b) .....

c) .....

3. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma kuruluşlarının faaliyetleri ile ilgili birkaç örnek veriniz.

.....

.....

.....

.....

4. Herhangi bir sosyal yardımlaşma kuruluşunda görev almak ister miydiniz? Nedenleri ile birlikte açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

ÜNİTE
4

AHLAKİ DAVRANIŞLAR

İÇİNDEKİLER

4. ÜNİTE Ahlaki Davranışlar

1. KAZANIM: Güzel ahlaki davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.

1. Etkinlik: Şifreli Bulmaca 2
2. Etkinlik: Eşleştirme 5

2. KAZANIM: Güzel ahlaki davranışlara uymaya istekli olur.

3. Etkinlik: Oku-Yorum 7
4. Etkinlik: Ahlak Tacım 9

3. KAZANIM: Olumsuz davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.

5. Etkinlik: Şifreli Bulmaca 11
6. Etkinlik: Eşleştirme 14

4. KAZANIM: Olumsuz davranışlardan uzak durmaya özen gösterir.

7. Etkinlik: Fotoğraflı-Yorum 16
8. Etkinlik: Sıra Sende 18

5. KAZANIM: Davranışlarında ölçülü ve tutarlı olmaya özen gösterir.

9. Etkinlik: Tanı-Yorum 20
10. Etkinlik: Okuyalım-Değerlendirelim 22

6. KAZANIM: Zararlı alışkanlıkların beden ve ruh sağlığı açısından olumsuz etkilerin fark eder.

11. Etkinlik: Oku-Yorum 24
12. Etkinlik: Oku-Yorum 26

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kazanım: Güzel ahlaki davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlarla ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
4. Ahlaki davranışlarla ilgili soruların cevaplarının bulmacada olduğu belirtilir.
5. Bulmaca alanındaki cevapların oluşturduğu harflerin dışında geriye kalan harflerin soldan sağa sıralı olarak getirilmesi ile anahtar bir hadis-i şerifin ortaya çıkacağı söylenir.
6. Hadis-i şerif için ayrılmış olan özel alana ilgili harfler yerleştirilir. Boş kalan iki ifadenin doğru bir şekilde yazılmasıyla hadisin tamamlanması istenir.
7. Hadisin tamamlanması ile birlikte yönerge doğrultusunda yorumlanması istenir.

• Hadis: *"... ahde vefa göstermeyenin dini yoktur."* (Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 3, 134.)

Bulmacanın çözümünden sonra kalan harfler ilgili kutucuklara yerleştiğinde boş bırakılan iki kelime şöyle olacaktır: Ahde ..... göstermeyenin ..... yoktur.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ŞİFRELİ BULMACA

ETKİNLİK 1

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.**
- **Bulmaca alanının dışında kalan harfleri soldan sağa doğru sırasıyla yazarak konuyla ilgili anahtar hadis-i şerifi bulunuz.**
- **Bulduğunuz hadisi aşağıda ayrılmış olan alana yazarak boş kalan ifadeleri doğru şekilde doldurunuz.**

A	H	7▶ 2▼					4▼	D	E
6▶ 1▼								G	Ö
	S		T	E	3▼	R		M	E
	Y		E	8▶					
	N	İ	N						
	Y	5▶				O		K	T
	U	R	9▶						

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. Bir şeyi yerli yerine koyma, her hakkı hak sahibine verme
2. İyi ahlak, güzel terbiye, nezaket ve hayâ
3. Yapılan iyilikleri unutmama
4. Büyüklenmemek, aşırı gitmemek ve kişinin haddini bilmesi

SOLDAN SAĞA

5. Kurallara aykırı davranmaktan kaçınma, utanma
6. Vaat etme, iki taraf arasında yapılan sözleşme, yemin
7. Güvenilir olma, peygamberlerin vasıflarından biri
8. Savaş, şiddet ve tehlike gibi zor bir durum karşısında yüreklilik gösterme
9. Güven ve atılganlık

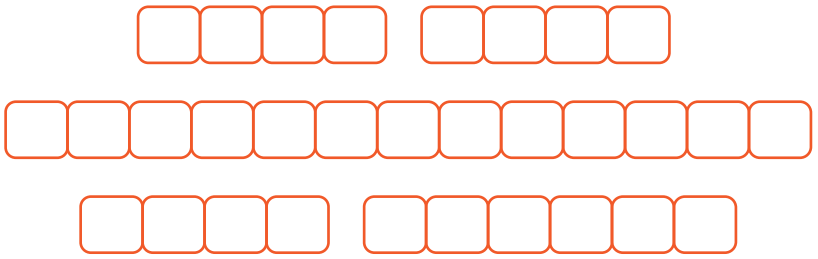

- **Peygamberimizin (s.a.v.) bu hadis-i şerifinin ahlaki anlamda insana ve içinde yaşadığı topluma olan katkısını yorumlayınız.**

ŞİFRELİ BULMACA

EK-2

CEVAP ANAHTARI

A	H	7 E	M	A	N	E	4 T	D	E
6 1 A	H	D	V	E	F	A	E	G	Ö
D	S	E	T	E	3 V	R	V	M	E
A	Y	P	E	8 Ş	E	C	A	A	T
L	N	İ	N	D	F	İ	Z	N	İ
E	Y	5 H	A	Y	A	O	U	K	T
T	U	R	9 C	E	S	A	R	E	T

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. ADALET
2. EDEP
3. VEFA
4. TEVAZU

SOLDAN SAĞA

5. HAYA
6. AHD
7. EMANET
8. ŞECAAT
9. CESARET

Boş kutucuklara yerleşecek harflerden sonra hadis ortaya çıkacaktır:

"... Ahde vefa göstermeyenin dini yoktur." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 3, 134.)

Kazanım: Güzel ahlaki davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlarla ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 öğrencilere dağıtılır.
4. Ek-1'deki sıralanmış olan ayetlerle kutularda verilen güzel ahlaka ilişkin kavramların konu uygunluğuna göre eşleştirilmesi istenir.
5. Öğrencilerden etkinliği bireysel olarak tamamlamaları istenir.
6. Belirlenen süre bittiğinde her öğrenciden kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
7. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 2

10 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda verilen kavramlardan doğru olanları ilgili ayetlerin başındaki boşluklara yazarak eşleştiriniz.

A- Şecaat **B- Tevazu** **C- Merhamet** **D- İsâr**

E- İhsan **F- Ahde Vefa** **G- Hayâ**

1. (.....) "O peygamberler; Allah'ın vahiylerini tebliğ eden, Allah'tan korkan, başka hiç kimseden korkmayan kimselerdir. Allah hesap görücü olarak yeter."

(Ahzâb suresi, 39. ayet.)

2. (.....) "Kendileri ile huzur bulasınız diye sizin için türünüzden eşler yaratması ve aranızda bir sevgi ve rahmet var etmesi de O'nun (varlığının ve kudretinin) delillerindendir..."

(Rûm suresi, 21. ayet.)

3. (.....) "Onlardan önce bu yurda yerleşmiş ve gönülden inanmış olanlar, kendilerine göç edip gelenleri severler, onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık duymazlar; ihtiyaç içinde olsalar bile onları kendilerine tercih ederler."

(Haşr suresi, 9. ayet.)

4. (.....) "Onları esirgeyerek alçakgönüllülükle üzerlerine kanat ger ve 'Rabbim, küçüklüğümde onlar beni nasıl yetiştirmişlerse şimdi de sen onlara (öyle) rahmet et.' diyerek dua et."

(İsrâ suresi, 24. ayet.)

5. (.....) "Hayır! (Gerçek, onların dediği değil.) Kim sözünü yerine getirir ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsa şüphesiz Allah da sakınanları sever."

(Âl-i İmrân suresi, 76. ayet.)

Kazanım: Güzel ahlaki davranışlara uymaya istekli olur.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlarla ile ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. İfade edilen cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

Huzeyfe (r.a.) ve babası Huseyl (r.a.) Mekke'den Medine'ye hicret etmek için yola koyulduklarında Kureyşli müşrikler tarafından yakalanırlar. Bedir Savaşı'ndan hemen önce olması sebebi ile müşrikler, Huzeyfe (r.a.) ve babasının Müslümanların safında kendilerine karşı savaşacaklarını düşünerek onları bırakmak istemezler. İkisi de savaşa katılmak için gitmeyip başka bir niyetle gittiklerini söylerler. Mekkeli müşrikler de baba ve oğula kendilerine karşı silah kullanmayacaklarına dair yemin ettirerek onları serbest bırakırlar. Medine'ye hicret edip Allah Resulüne (s.a.v.) bu durumu arzedince Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), "Haydi gidin. Biz sizin verdiğiniz sözü tutar, onlara karşı da Allah'tan yardım dileriz." diyerek onların Bedir Savaşı'na katılmaları yerine Medine'de kalmalarını ister.

(bk. Müslim, Cihâd ves-Siyer, 98.)

1. **Bu hadiste Peygamberimizin (s.a.v.) güzel ahlaki davranışlarından hangileri yer almaktadır?**

.....

.....

.....

2. **Allah Resulü'nün (s.a.v.) "Haydi gidin. Biz sizin verdiğiniz sözü tutar, onlara karşı da Allah'tan yardım dileriz." ifadesinden çıkarabilecek sonuçlar nelerdir?**

.....

.....

.....

3. **İnsanların birbirlerine verdikleri sözlere ve devletlerin yaptıkları antlaşmalara riayet etmelerinin önemi nedir? Yerine getirilmemesi hâlinde bu durumun sonuçları neler olabilir?**

.....

.....

.....

4. **Verdiğiniz bir sözü tutamadığınız ya da size verilen bir sözün tutulmadığı bir durum oldu mu? Bu durumların size hissettirdikleri nelerdir?**

.....

.....

.....

Kazanım: Güzel ahlaki davranışlara uymaya istekli olur.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlarla ile ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiğini açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 öğrencilere dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda güzel ahlaki davranışları içeren tablo üzerine tüm sınıf arkadaşlarının isimlerini yazarak onların hayatında en belirgin ahlaki davranışı işaretlemeleri istenir.
5. Arkadaşlarının sahip olduğu güzel davranışlarla ilgili görüşlerini paylaşmak isteyen öğrencilere söz hakkı verilir. Böylece öğrencilerin arkadaş çevresinde hangi güzel tutum ve davranışı ile tanındığını fark etmesi ve bunları pekiştirmesi sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki çizelgeye sınıf arkadaşlarınızın isimlerini yazınız. Arkadaşlarınızda gözlemlediğiniz en belirgin güzel davranışın hangisi ya da hangileri olduğunu düşünüyorsanız o davranışla ilgili kutucuğu işaretleyiniz. Görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Güzel Ahlaki Davranışlar									
Adı-Soyadı	Adalet	Edep ve Hayâ	Ahde Vefa	Emanete Riayet	Tevazu	Merhamet ve Şefkat	Cesaret	Cömert	İsâr

Kazanım: Olumsuz davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.

Süreç

1. Öğrencilere olumsuz tutum ve davranışlarla ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'deki bulmaca öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
4. Tutum ve davranışlarla ilgili soruların cevaplarının bulmacada olduğu belirtilir.
5. Bulmaca alanındaki cevapların oluşturduğu harflerin dışında geriye kalan harflerin soldan sağa sıralı olarak getirilmesi ile anahtar bir ayet-i kerimenin ortaya çıkacağı söylenir.
6. Ayet için ayrılmış olan özel alana ilgili harfler yerleştirilir. Boş kalan ifadenin doğru bir şekilde yazılmasıyla ayetin tamamlanması istenir.
7. Tamamlanan ayetin yönerge doğrultusunda yorumlanması istenir.
   • Ayet: "... Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin..." (Nisâ suresi, 29. ayet.)
   Bulmacanın çözümünden sonra kalan harfler ilgili kutucuklara yerleştiğinde boş bırakılan kelime şöyle olacaktır: "... Mallarınızı aranızda ..... yollarla yemeyin..."

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ŞİFRELİ BULMACA

ETKİNLİK 5

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.**
- **Bulmaca alanının dışında kalan harfleri soldan sağa doğru sırasıyla yazarak konuyla ilgili anahtar ayet-i kerimeyi bulunuz.**

M	A	L		L	A	R	I	N	
I	Z							I	
A	R	A		N	I	Z		D	
A									
								Y	
O	L	L		A	R	L		A	
Y	E							M	
E	Y	İ	N						

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. Bir kimsenin aleyhinde incitici, küçültücü ve alay ifade eden sözler sarf etme
2. Hakkını vermeme, bir şeyi yerinden başka bir yere koyma
3. Bir kimsenin veya bir olayın iyiliği hakkındaki vicdani kanaat

SOLDAN SAĞA

4. Bir malı, parayı ya da eşyayı sahibinin izni ve haberi olmadan alan kişi
5. Bir konuda gerçeğe aykırı haber veya bilgi verme
6. Bir kimseyi sahip olduklarından dolayı kıskanma, çekememe
7. İfk'in eş anlamlısı
8. Doğru bilgi ve delile dayanmaksızın yapılan olumsuz yorum ve görüş

- **Bulduğunuz ayeti aşağıda ayrılmış olan alana yazarak boş kalan ifadeyi doğru şekilde doldurunuz.**

- **Bu ayet mealinde sakınmamız istenen olumsuz tutum ve davranış nedir? Açıklayınız.**

ŞİFRELİ BULMACA

EK-2

CEVAP ANAHTARI

M	A	L	G(1)	L	A	R	I	N	H(3)
I	Z	H(4)	I	R	S	I	Z(2)	I	Ü
A	R	A	Y	N	I	Z	U	D	S
A	B	A	B	T	Y(5)	A	L	A	N
H(6)	A	S	E	T	I	L	Ü	Y	Ü
O	L	L	T	A	R	L	M	A	Z
Y	E	B(7)	Ü	H	T	A	N	M	A
E	Y	İ	N	S(8)	U	İ	Z	A	N

M A L L A R I N I Z I A R A N I Z D A

B A T I L Y O L L A R L A Y E M E Y İ N

YUKARDAN AŞAĞIYA

1. GIYBET: Bir kimsenin aleyhinde incitici, küçültücü ve alay ifade eden sözler sarf etme
2. ZULÜM: Hakkını vermeme, bir şeyi yerinden başka bir yere koyma
3. HÜSNÜZAN: Bir kimsenin veya bir olayın iyiliği hakkındaki vicdani kanaat

SOLDAN SAĞA

4. HIRSIZ: Bir malı, parayı ya da eşyayı sahibinin izni ve haberi olmadan alan kişi
5. YALAN: Bir konuda gerçeğe aykırı haber veya bilgi verme
6. HASET: Bir kimseyi sahip olduklarından dolayı kıskanma, çekememe
7. BÜHTAN: İfk'in eş anlamlısı
8. SUİZAN: Doğru bilgi ve delile dayanmaksızın yapılan olumsuz yorum ve görüş

Kazanım: Olumsuz davranışları ayet ve hadislerle temellendirir.

Süreç

1. Öğrencilere tutum ve davranışlarla ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Ek-1'de sıralanmış olan ayetlerle kutularda verilen olumsuz tutum ve davranışlara ilişkin kavramları konu uygunluğuna göre eşleştirmeleri istenir.
4. Öğrencilerin bireysel olarak etkinliği tamamlamaları sağlanır.
5. Belirlenen süre bittiğinde her öğrenciden kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirmesi istenir.
6. Öğretmenin doğru eşleştirmeleri söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 6

10 dk.

EK-1

Aşağıda verilen kavramlardan doğru olanları ilgili ayetlerin başındaki boşluklara yazarak eşleştiriniz.

A- Cimrilik **B- Hırsızlık** **C- Haset** **D- Yalan**

E- Riya **F- Suizan** **G- İsraf**

1. (.....) "... Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar namazlarını ciddiye almazlar. Onlar gösteriş yapanlardır, hayra da mâni olurlar."

(Mâûn suresi, 4-7. ayetler.)

2. (.....) "Artık bundan sonra Allah'a karşı kim yalan uydurursa işte onlar zalimlerin ta kendileridir."

(Âl-i İmrân suresi, 94. ayet.)

3. (.....) "Eli sıkı olma, büsbütün eli açık da olma. Sonra kınanır ve çaresiz kalırsın."

(İsrâ suresi, 29. ayet.)

4. (.....)"Ey iman edenler! Mallarınızı aranızda batıl yollarla yemeyin. Ancak karşılıklı rıza ile yapılan ticaretle olursa başka. Kendinizi helak etmeyin. Şüphesiz Allah size karşı çok merhametlidir."

(Nisâ suresi, 29. ayet.)

5. (.....) "Yoksa, insanları Allah'ın lütfundan kendilerine verdiği şey dolayısıyla kıskanıyorlar mı?.."

(Nisâ suresi, 54. ayet.)

Kazanım: Olumsuz davranışlardan uzak durmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlar ve olumsuz davranışlarla ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılacağı açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilerir. Cevaplarını arkadaşlarıyla paylaşmaları sağlanır.
6. İfade edilen cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

FOTOĞRAFLI-YORUM

ETKİNLİK 7

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Görsellerden ve ilgili haber metinlerinden yararlanarak soruları cevaplayınız.

A

Bursa'nın İznik ilçesinde bir baba adayı, eşinin aş ermesi üzerine açık manav bulamayınca yanından geçtikleri bahçedeki eriklerden bir miktar topladı. Bahçenin sahibi orada bulunmadığı için helallik isteyen not ile beraber bir miktar parayı ağacın dalına astı. Bahçe sahibi "Böyle güzel insanların olması sevindirici, onu tanımayı çok isterdim, helali hoş olsun." diyerek erik ağacına asılan parayı köydeki bir fakire tasadduk edeceğini belirtti.

B

Orhan Camii'ne namaz kılmak için gelen bir hanım, cep telefonunu şarja taktığı için 2 TL ile birlikte helallik istediğini belirten bir not bıraktı. Namazdan sonra hanımlar bölümünü kontrol eden cami görevlileri bu notu bulunca oldukça duygulandıklarını ifade etti.

C

Yasa dışı gösteri yapan bir grup, iş yerleri ve kamuya ait araçlara büyük zarar verdi.

1. Bu fotoğraflarla ilgili bir haber yapmanız istense hangi manşetleri atardınız?

A) .....

B) .....

C) .....

2. Bu durumlar hangi olumlu ve olumsuz davranışlarla ilgilidir?

.....

.....

3. Bu üç fotoğrafın size hissettirdikleri nelerdir?

.....

.....

Kazanım: Olumsuz davranışlardan uzak durmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlar ve olumsuz davranışlarla ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. İfade edilen cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SIRA SENDE

ETKİNLİK 8

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları metne göre yanıtlayınız.

Uzun süredir terk edemediği kumar sebebi ile borç batağında olan iş adamı bankaların gereken kredileri vermemesi üzerine daha da çıkmaza girmişti. Eşi ve çocuklarının harcamalarını önceleri önemsemezken son zamanlarda bu duruma tahammül edemez hâle gelmişti. Çocukluğundan bu yana görüşmedikleri baba bir erkek kardeşinin elim bir trafik kazasında vefat ettiğinin ve geriye 10 yaşında bir çocuk ile büyük bir servet bıraktığının haberi onun için dertlerinin son bulmasıydı. Bu durum ona ilaç gibi gelmişti. Artık yetim yeğenle birlikte onun sahip olduğu servetin de sorumluluğu kendisindeydi...

1. Metinde sergilenen davranışlara aşağıdaki ayetlerden hangisine örnek olduğu söylenemez? İlgili ayeti işaretleyiniz.

A "Ey iman edenler! (Aklı örten) içki (ve benzeri şeyler), kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz." (Mâide suresi, 90. ayet.)

B "Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve eğer gerçekten iman etmiş kimselerseniz faizden geriye kalanı bırakın." (Bakara suresi, 278. ayet.)

C "... Yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez." (A'râf suresi, 31. ayet.)

D "Rüştüne erişinceye kadar, yetimin malına ancak en güzel şekilde yaklaşın, verdiğiniz sözü de yerine getirin. Çünkü söz (veren sözünden) sorumludur." (İsrâ suresi, 34. ayet.)

E "Rablerine dönecekleri için yapmakta oldukları işleri kalpleri ürpererek yapanlar var ya, işte hayır işlerine koşan ve hatta bunun için yarışanlar onlardır." (Mü'minûn suresi, 60-61. ayetler.)

2. Metindeki hikâyeyi tamamlayınız.

Kazanım: Davranışlarında ölçülü ve tutarlı olmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere güzel ahlaki davranışlar ve olumsuz davranışlarla ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

"Mehmed Âkif, kendisini yakından tanıyan dostları arasında verdiği sözleri her şartta tutmasıyla bilinen bir kişidir. Nitekim Baytar Mektebi'nde okurken bir arkadaşı ile, birinin önce ölmesi hâlinde diğerinin onun çocuklarına bakacağına dair sözleşmeleri buna örnektir. Yirmi yıl sonra Âkif, geçim sıkıntısı içindeyken bile sözüne sadık kalarak vefat eden arkadaşının çocuklarını evine almış ve kendi evlatlarıyla birlikte okutup yetiştirmiştir. Ayrıca yazdıklarıyla hayatı arasında tam bir uyum vardır ve buna aykırı davranışları affetmeyen bir karakter abidesi olarak bilinir."

(M. Ertuğrul Düzdağ, M. Orhan Okay, "Mehmed Âkif Ersoy", DİA, C 28, s. 432-439.)

1. **Okuduğunuz metne en uygun başlık sizce ne olabilir?**

.....

2. **Mehmet Âkif'in tutumunu "Dört şey kimde bulunursa hâlis münafık olur; her kimde bunların bir parçası bulunursa onu bırakıncaya kadar kendisinde münafıklıktan bir huy kalmış olur. Bunlar şunlardır: Emanet edilince hıyanet eder, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz, husumet edince haddi aşar." (Buhârî, İmân, 24.) hadis-i şerifi bağlamında değerlendiriniz.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. **Mehmed Âkif'in İslam ahlakı ile yoğrulan bu tutumuna kaynaklık eden bir ayet yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Davranışlarında ölçülü ve tutarlı olmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere davranışlarda ölçülü ve tutarlı olmayla ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKUYALIM-DEĞERLENDİRELİM

ETKİNLİK 10

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları metinde verilen bilgilere göre cevaplayınız.

İtidal; iki aşırı tutum ve davranış arasında orta hâlde bulunma, ölçülü olma, denge, düzgünlük, doğruluk anlamındadır. Duygu, düşünce, ibadet, ahlak ve davranışlardaki dengedir. Her fazilet bir denge (itidal) ve bir normal tavırdır. Bundan sapma ya fazlalık veya eksiklik yani aşırılık sayılır; fazlalık yönünde sapmaya ifrat, eksiklik yönünde sapmaya da tefrit denir.

(bk. Mustafa Çağrıcı, "İtidal", DİA, C 23, s. 456-457.)

Buna göre insanın başına gelen bir olayda suçu kadere yüklemesi ifrat, kaderi hafife alması ise tefrittir. Ya da bir öğretmenin öğrencilerine çok sert davranması ifrat, hiç ilgilenmemesi de tefrittir. Tüm bunların dengeli bir şekilde yapılması da itidaldir.

1. Aşağıda verilen tutum ve davranışların itidal, ifrat ve tefrit hâllerinden hangisinin kapsamında olduğunu karşılarında bulunan kutucuklara işaretleyiniz.

	DEĞERLENDİRMEYE KONU OLAN TUTUM VE DAVRANIŞLAR	TUTUM VE DAVRANIŞIN DERECELENDİRİLMESİ		
		İFRAT	TEFRİT	İTİDAL-VASAT
1.	Adalet			
2.	Zulüm			
3.	Ağır Davranmak			
4.	Aceleci olmak			
5.	Cimrilik			
6.	Cömertlik			
7.	İsraf			
8.	Cüret			
9.	Cesaret			
10.	Gıbta			
11.	Haset			
12.	Merhamet			
13.	Nefret			
14.	Tevazu			
15.	Kibir			

2. Yukarıda verilen tablo içindeki tutum ve davranışlardan beş tanesine birer örnek cümle yazınız.

A) **Aceleci olmak:** Kulun duasının kabul edilmediğini düşünüp ümidini kesmesi.

B) .....

C) .....

Ç) .....

D) .....

E) .....

Kazanım: Zararlı alışkanlıkların beden ve ruh sağlığı açısından olumsuz etkilerini fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere zararlı alışkanlıkların beden ve ruh sağlığı açısından olumsuz etkileriyle ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 11

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

"Sarhoşluk, kişinin içki veya uyuşturucu madde alması neticesinde ayıldıktan sonra o esnadaki söz ve fiillerini bilemeyecek derecede akli melekelerinin zaafa uğramasını ifade eder.

Birey ve toplum için önemli zararları bulunduğundan İslamiyet'te sarhoş edici içecekler kesin biçimde yasaklanmıştır. Resûl-i Ekrem'in ilk muhataplarını oluşturan toplumda içki alışkanlığı oldukça yaygın bulunduğundan bu konuda tedrici (aşamalı) bir yöntem uygulanmış, gelişen olaylara cevaben bunları kesin biçimde yasaklayan ayetlerin nazil olması ile sarhoş edici içeceklerin yasaklanması üç aşamada gerçekleşmiştir. Hz. Peygamber de birçok hadisinde sarhoş edici içeceklerin haram olduğunu belirterek bu yasağı teyit etmiş ve ilgili hükümleri açıklamıştır."

(bk. İbrahim Kâfi Dönmez, "Sarhoşluk", DİA, C 36, s. 141-145.)

"Sarhoşluk veren her şey içkidir ve bütün içkiler haramdır." (Müslim, Eşribe, 7.)

"Çoğu sarhoş edenin, azı da haramdır." (Ebu Dâvûd, Eşribe, 5.)

1. Aşağıda üç aşamada içkiyi yasaklayan ayetler verilmiştir. Bu ayetleri iniş önceliğine göre sıralayınız.

..... "Ey İnananlar! Sarhoşken ne dediğinizi bilene kadar ... namaza yaklaşmayın..."

(Nisâ suresi, 43. ayet.)

..... "Ey iman edenler! (Aklı örten) içki, kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak, şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?"

(Mâide suresi, 90-91. ayetler.)

..... "Sana içkiyi ve kumarı sorarlar. De ki: Onlarda hem büyük günah, hem de insanlar için (bazı zahirî) yararlar vardır. Ama günahları yararlarından büyüktür..."

(Bakara suresi, 219. ayet.)

2. İçkinin yasaklanmasının bir seferde değil de tedrici olmasının nedenleri neler olabilir?

.....

.....

3. Okuduğunuz metinden hangi ilkeler çıkarılabilir?

.....

.....

CEVAP ANAHTARI

1. Aşağıda üç aşamada içkiyi yasaklayan ayetler verilmiştir. Bu ayetleri iniş önceliğine göre sıralaması şöyledir:

2 "Ey İnananlar! Sarhoşken ne dediğinizi bilene kadar ... namaza yaklaşmayın..."

(Nisâ suresi, 43. ayet.)

3 "Ey iman edenler! (Aklı örten) içki, kumar, dikili taşlar ve fal okları ancak, şeytan işi birer pisliktir. Onlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak; sizi, Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık (bunlardan) vazgeçtiniz değil mi?"

(Mâide suresi, 90-91. ayetler.)

1 "Sana içkiyi ve kumarı sorarlar. De ki: Onlarda hem büyük günah, hem de insanlar için (bazı zahirî) yararlar vardır. Ama günahları yararlarından büyüktür..."

(Bakara suresi, 219. ayet.)

3. Metinden yola çıkarak şu ilkeler çıkarılabilir:

- Sarhoşluk, içki veya uyuşturucu madde kullanımı neticesinde akli melekelerin gitmesi hâlidir.
- Birey ve toplum için önemli zararları olduğu için sarhoş edici maddeler İslam'da kesin olarak yasaklanmıştır.
- Sarhoş edici bir maddenin azı da çoğu da haramdır.
- Sarhoşluk veren tüm maddeler haramdır.
- İnsanı hem biyolojik hem psikolojik yönden çökerten ve bağımlılığa neden olan maddelerin terk edilmesi için aşamalı bir yöntem izlenir.

Kazanım: Zararlı alışkanlıkların beden ve ruh sağlığı açısından olumsuz etkilerini fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere zararlı alışkanlıkların beden ve ruh sağlığı açısından olumsuz etkileriyle ilgili bir etkinlik yapılacağı söylenir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşmak istendiği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden Ek-1'deki yönerge doğrultusunda soruları yanıtlamaları istenir.
5. Soruların yanıtlanmasından sonra gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. Cevapların sınıfla paylaşılması sağlanır.
6. Cevaplar öğretmen tarafından değerlendirilerek etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 12

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki metinleri okuyup soruları cevaplayınız.

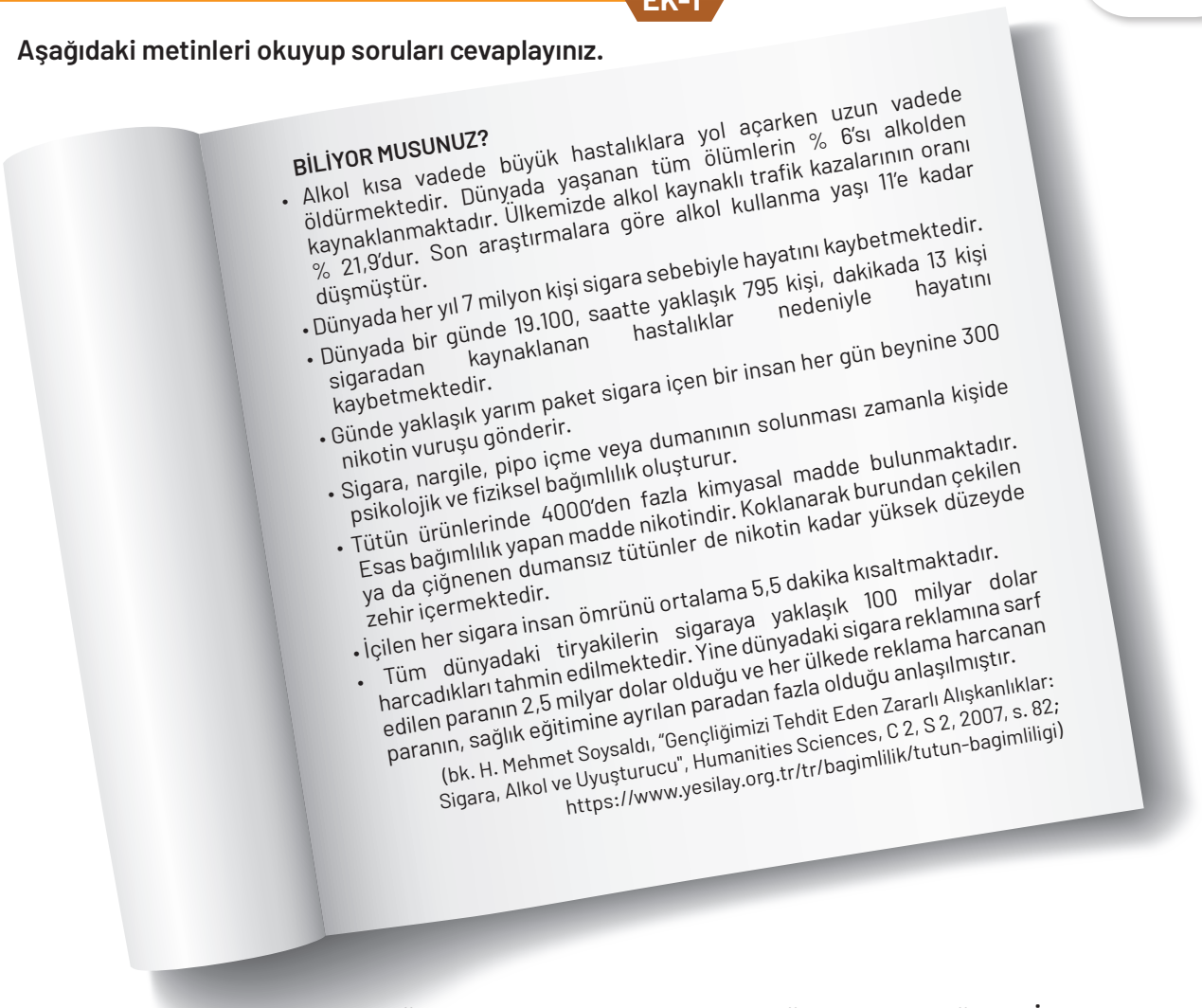

BİLİYOR MUSUNUZ?

- Alkol kısa vadede büyük hastalıklara yol açarken uzun vadede öldürmektedir. Dünyada yaşanan tüm ölümlerin % 6'sı alkolden kaynaklanmaktadır. Ülkemizde alkol kaynaklı trafik kazalarının oranı % 21,9'dur. Son araştırmalara göre alkol kullanma yaşı 11'e kadar düşmüştür.
- Dünyada her yıl 7 milyon kişi sigara sebebiyle hayatını kaybetmektedir.
- Dünyada bir günde 19.100, saatte yaklaşık 795 kişi, dakikada 13 kişi sigaradan kaynaklanan hastalıklar nedeniyle hayatını kaybetmektedir.
- Günde yaklaşık yarım paket sigara içen bir insan her gün beynine 300 nikotin vuruşu gönderir.
- Sigara, nargile, pipo içme veya dumanının solunması zamanla kişide psikolojik ve fiziksel bağımlılık oluşturur.
- Tütün ürünlerinde 4000'den fazla kimyasal madde bulunmaktadır. Esas bağımlılık yapan madde nikotindir. Koklanarak burundan çekilen ya da çiğnenen dumansız tütünler de nikotin kadar yüksek düzeyde zehir içermektedir.
- İçilen her sigara insan ömrünü ortalama 5,5 dakika kısaltmaktadır.
- Tüm dünyadaki tiryakilerin sigaraya yaklaşık 100 milyar dolar harcadıkları tahmin edilmektedir. Yine dünyadaki sigara reklamına sarf edilen paranın 2,5 milyar dolar olduğu ve her ülkede reklama harcanan paranın, sağlık eğitimine ayrılan paradan fazla olduğu anlaşılmıştır.

(bk. H. Mehmet Soysaldı, "Gençliğimizi Tehdit Eden Zararlı Alışkanlıklar: Sigara, Alkol ve Uyuşturucu", Humanities Sciences, C 2, S 2, 2007, s. 82; https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/tutun-bagimliligi)

1. Metinlerde verilen bilgiler aşağıda verilenlerden hangileri ile doğrudan ilgili değildir? İşaretleyiniz.

A "(Mallarınızı) Allah yolunda harcayın. Kendi kendinizi tehlikeye atmayın. İyilik edin. Şüphesiz Allah iyilik edenleri sever." (Bakara suresi, 195. ayet.)

B "İçki bütün kötülüklerin kaynağıdır." (Nesâî, Eşribe, 44.)

C "İnsanı insan yapan aklıdır, aklı olmayanın dini de yoktur." (Beyhakî, Şuabu'l-İman, C 4, 157.)

D "Allah faizi tüketir (Faiz karışan malın bereketini giderir.), sadakaları ise bereketlendirir. Allah küfürde ve günahta ısrar eden hiç kimseyi sevmez." (Bakara suresi, 276. ayet.)

E "Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi." (Muhibbî, Divan-ı Muhibbî, s. 212.)

2. Metinlerden çıkarılabilecek ilkeler nelerdir?

3. Zararlı alışkanlıkları kul hakkı bağlamında değerlendiriniz.

ÜNİTE

5

ADAB-I MUAŞERET

İÇİNDEKİLER

5. ÜNİTE Adab-ı Muaşeret

1. KAZANIM: Selamlaşmada dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.

1. Etkinlik: Boşluk Doldurma 2
2. Etkinlik: Drama Yazma ve Canlandırma 5

2. KAZANIM: Konuşurken dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.

3. Etkinlik: Düzenleyelim 7
4. Etkinlik: Oku-Yorum 9

3. KAZANIM: İlim öğrenmede ve öğretmede gerekli ahlaki ölçüleri fark eder.

5. Etkinlik: Kelime Avı 11
6. Etkinlik: Eşleştirme 14

4. KAZANIM: Yeme ve içmede ölçülü olmaya özen gösterir.

7. Etkinlik: Eşleştirme 16
8. Etkinlik: Haber-Yorum 18

5. KAZANIM: Giyim ve kuşamda ölçülü olmaya ve gösterişten uzak durmaya özen gösterir.

9. Etkinlik: Sıra Sende 29
10. Etkinlik: Yorumlayalım 22

6. KAZANIM: Yolculuk adabıyla ilgili ilkeleri kavrar.

11. Etkinlik: Eşleştirme 24
12. Etkinlik: Oku-Yorum 26

7. KAZANIM: Ziyaret adabını ayet ve hadislerle açıklar.

13. Etkinlik: Şifreli Doğru-Yanlış Eşleştirme 28
14. Etkinlik: Oku-Yorum 30

8. KAZANIM: Alışverişte helal-haram ölçüsünü kavrar.

15. Etkinlik: Oku-Yorum 32
16. Etkinlik: Doğru-Yanlış Oyunu 34

9. KAZANIM: İletişim araçlarını doğru ve yerinde kullanır.

17. Etkinlik: Yorumlayalım 36
18. Etkinlik: Öz Değerlendirme 38

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kazanım: Selamlaşmada dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere önceden hazırlanan Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden boşlukları doğru bir şekilde doldurmaları istenir.
4. Her bir boşluğa gelmesi gereken ifadeler sırasıyla öğrencilere sorulur.
5. Bu şekilde sırayla bütün eksik ifadeler bulunur. Her bir cevap üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması konunun anlaşılmasına katkı sağlar.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK 1

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki boşlukları selamlaşma adabına göre doldurunuz.

Dinimizde selamlaşma adabı;

- küçüklerin .....
- binekli olanların .....
- yürüyenlerin .....
- arkadan gelenlerin .....
- az olanların .....

selam vermesi şeklindedir.

CEVAP ANAHTARI

Dinimizde selamlaşma adabı;

küçüklerin	büyüklere
binekli olanların	yayalara
yürüyenlerin	oturanlara
arkadan gelenlerin	önde olanlara
az olanların	çok olanlara

selam vermesi şeklindedir.

Kazanım: Selamlaşmada dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere selamlaşma adabı ile ilgili bir drama çalışması yapılacağı bildirilir.
2. Bu çalışma ile nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Sınıf 4 gruba ayrılır.
4. Öğrencilerden konu ile ilgili canlandırabilecekleri bir drama yazmaları istenir.
5. Grupların kendi içlerinde görev paylaşımı yapması sağlanır.
6. Çalışmalar bittiğinde her grup sırasıyla yazdığı dramayı canlandırır.
7. Ek-1 öğrencilere dağıtılır.
8. Canlandırılan dramalardan hareketle Ek-1 in öğrenciler tarafından doldurulması sağlanır.
9. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik sonlandırılır.
10. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Öğretmen,drama yazma ve canlandırma esnasında öğrencileri gözlemleyip doldurulan etkinlik kâğıtlarını değerlendirmek suretiyle kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediğini kontrol eder.

Canlandırılan dramalardan hareketle soruları cevaplayınız.

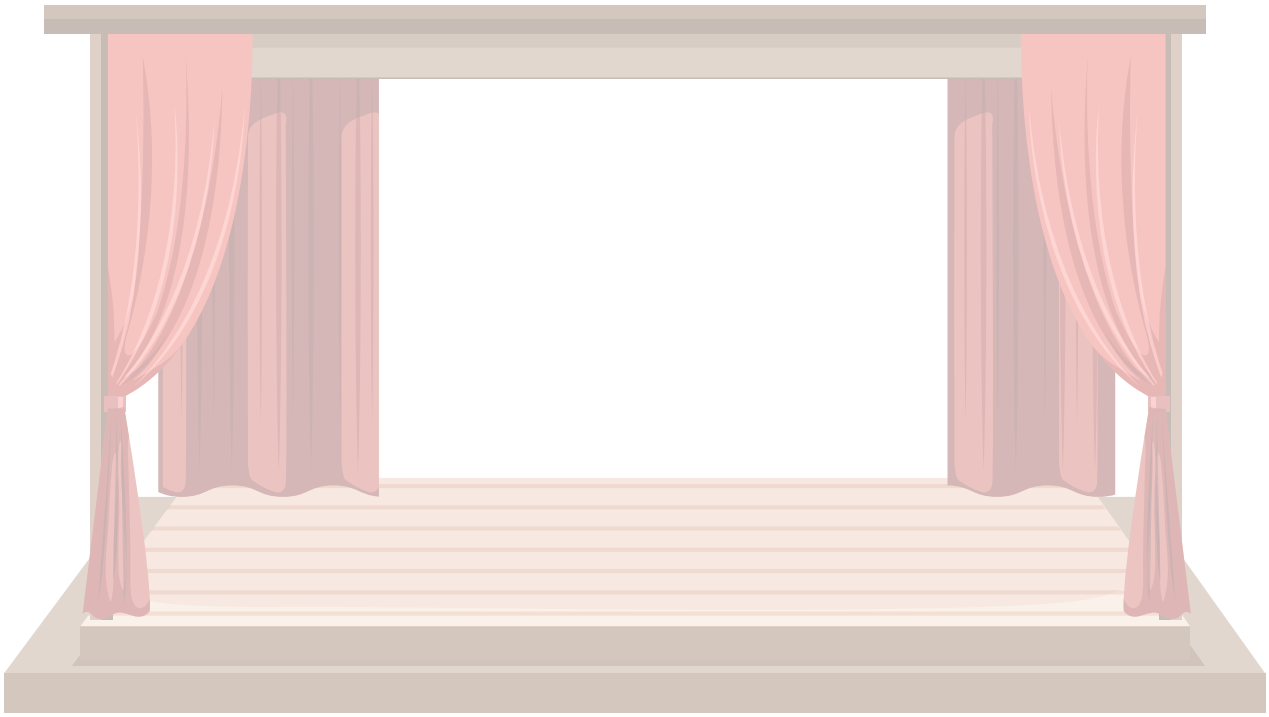

1. Drama yazma ve canlandırmada grup içi çalışmanızın nasıl geçtiğini kısaca değerlendiriniz.

.....

.....

.....

2. Selamlaşma adabına uygun davranmanın sosyal ilişkilerimize sağladığı katkıyı açıklayınız.

.....

.....

.....

3. "İman etmedikçe cennete giremezsiniz, birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Size yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir davranış göstereyim mi? Aranızda selamı yayın." (Müslim, İman, 93.) hadis-i şerifini selamlaşmanın önemi açısından yorumlayınız.

.....

.....

.....

Kazanım: Konuşurken dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.

Süreç

1. Ek-1 öğrencilere dağıtılır veya tahtaya yazılır.
2. Öğrencilerden kelimeleri karışık olarak verilen hadis-i şerifleri düzenleyerek noktalı kısma yazmaları istenir.
3. Öğrencilere söz hakkı verilerek düzenledikleri hadis-i şerifleri okumaları istenir.
4. Her bir hadis-i şerif üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması, konunun daha iyi anlaşılması açısından faydalı olur.

Değerlendirme

Öğretmen sorular sorarak kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediğini kontrol eder.

DÜZENLEYELİM

ETKİNLİK 3

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda kelimeleri karışık verilen hadis-i şerifleri düzenleyip noktalı bölümlere yazınız.

1- ahiret | sussun | ve | iman | ya | Allah'a | eden | söylesin | gününe | ya da | hayır

.....

.....

(Buhârî, Edeb, 31.)

2- suretiyle | yarım | ateşinden | olsa | hurma | de | cehennem | vermek | kadarını | da | korusunlar | kendinizi | o | kendilerini | bulamayanlar | sözle | bir | güzel | olsun | koruyun

.....

.....

.....

(Buhârî, Zekât, 10; Müslim, Zekât, 66.)

3- şekilde | anlayabilecekleri | konuşunuz | insanlarla

.....

(Buhârî, İlim, 49.)

4- gizli | çünkü | o | kimsenin | bu | üçüncü | bir | konuşmasın | yanında | üzer | şahsı | kişi | bir

.....

.....

(Buhârî, İsti'zan, 47.)

Kazanım: Konuşurken dikkat edilmesi gereken hususları açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını ilgili bölümlere yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 4

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki metni okuyup soruları cevaplandırınız.

"Bütün canlılar, kendine has vasıtalar kullanarak aralarında iletişim kurar. İnsanların birbirleriyle iletişim kurmasının temel vasıtası da konuşmaktır. İletişimin yolu ne kadar etkin olursa iletişim de o derece kuvvetli ve sağlıklı olur.

İster yüz yüze isterse iletişim araçlarıyla olsun, konuşmanın, maksadı hâsıl edecek şekilde güçlü ve canlı olması, belirli ilkelere ve adaba riayet edilmesiyle sağlanır. Bu adap ve ilkelerin en idealini, en güzel örnek olan Hz. Peygamber sergilemiştir. "Kulun kalbi doğru oluncaya kadar imanı dosdoğru olmaz. Dili doğru oluncaya kadar da kalbi dosdoğru olmaz." (Ahmet b. Hanbel, Müsned, C 3, s. 199.) buyuran Resulullah (s.a.v.), gereksiz yere konuşmazdı. Söze Yüce Allah'ın adıyla başlar ve yine onunla bitirirdi. Az sözle çok şey ifade ederdi. Konuşması açık ve netti. Sözlerinde ne fazlalık ne de eksiklik vardı. İsteyen sözcüklerini sayabilirdi. Önemini vurgulamak istediği sözlerini üç kez tekrar ederdi.

Bütün bunlarla birlikte kaba ve çirkin sözcükler kullanılmaması, ses tonunun en uygun seviyede ayarlanması, muhatabın yüzüne bakarak konuşulması ve kesinlikle yalan söylenmemesi hitabetin adabındandır."

(https://www.diyanethaber.com.tr/diyanet-takvim/konusma-adabi-saglikli-iletisimin-anahtari-h9233.html)

1. **Doğru ve etkili iletişim kurmada konuşma adabının önemi nedir? Örnekler vererek kısaca yorumlayınız.**

.....

.....

.....

2. **"Kulun kalbi doğru oluncaya kadar imanı dosdoğru olmaz. Dili doğru oluncaya kadar da kalbi dosdoğru olmaz." (Ahmet b. Hanbel, Müsned, C 3, s. 199.) hadis-i şerifi konuşma adabı ile ilgili hangi ilkeye vurgu yapmaktadır?**

.....

3. **Yukarıdaki parçadan hareketle konuşma adabı ile ilgili üç ilke yazınız.**

a) .....

b) .....

c) .....

Kazanım: İlim öğrenmede ve öğretmede gerekli ahlaki ölçüleri fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden verilen kelimeleri bulmaca üzerinde bulup işaretlemeleri ve kalan harflerle ulaştıkları hadis-i şerifi ilgili yere yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrenciler cevaplarını okur.
4. Hadis-i şerifte verilen mesaj üzerine konuşularak etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

KELİME AVI

ETKİNLİK 5

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki bulmacada yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya, soldan sağa ve sağdan sola olacak şekilde verilen kavramlar gizlenmiştir. Bu kavramları bularak işaretleyiniz. Kalan harfleri sırayla yazarak hadis-i şerife ulaşınız ve "Bulduğum Hadis-i Şerif" bölümündeki kutuya yazınız.

- İlim
- Bilgi
- Suffa
- Alim
- Bedir
- İhlas
- Adap
- Samimiyet
- Mescit
- Öğrenmek
- Hikmet
- Okuma
- Talebe
- Azim

M	E	P	A	D	A	N	S	Ü	K	S	A
İ	T	.	N	S	A	D	.	A	E	K	L
L	A	.	İ	R	M	Ü	.	M	.	L	İ
İ	Ü	.	İ	L	G	İ	.	M	N	A	M
N	I	N	M	İ	Z	A	A	İ	.	L	İ
S	A	M	İ	M	İ	Y	E	.	R	M	Ö
Ğ	R	.	N	M	E	.	İ	.	Ğ	E	.
.	N	R	.	S	A	L	H	İ	Ö	A	Ö
Ğ	K	B	A	R	.	N	D	İ	Ğ	İ	İ
L	A	.	L	M	İ	.	İ	D	S	E	M
M	M	D	E	Ü	.	L	.	M	A	N	K
A	.	İ	.	R	H	İ	K	M	E	.	D
E	K	R	.	Ş	L	.	R	İ	N	.	Ö
Ğ	.	R	.	T	M	E	.	İ	D	İ	R

Bulduğum Hadis-i Şerif

.....

.....

(İbn Mâce, Mukaddime, 3.)

KELİME AVI

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

CEVAP ANAHTARI

- İlim
- Bilgi
- Suffa
- Alim
- Bedir
- İhlas
- Adap
- Samimiyet
- Mescit
- Öğrenmek
- Hikmet
- Okuma
- Talebe
- Azim

M	E	P	A	D	A	N	S	Ü	K	S	A
İ	T	Ü	N	S	A	D	U	A	E	K	L
L	A	B	İ	R	M	Ü	F	S	M	L	İ
İ	Ü	B	İ	L	G	İ	F	M	N	A	M
N	I	N	M	İ	Z	A	A	İ	E	L	İ
S	A	M	İ	M	İ	Y	E	T	R	M	Ö
Ğ	R	E	N	M	E	S	İ	V	Ğ	E	S
O	N	R	T	S	A	L	H	İ	Ö	A	Ö
Ğ	K	B	A	R	E	N	D	İ	Ğ	İ	İ
L	A	E	L	M	İ	T	İ	C	S	E	M
M	M	D	E	Ü	S	L	Ü	M	A	N	K
A	U	İ	B	R	H	İ	K	M	E	T	D
E	K	R	E	Ş	L	E	R	İ	N	E	Ö
Ğ	O	R	E	T	M	E	S	İ	D	İ	R

Bulduğum Hadis-i Şerif

"En üstün sadaka bir Müslüman'ın ilim öğrenmesi ve sonra öğrendiği ilmi Müslüman kardeşlerine öğretmesidir."

(İbn Mâce, Mukaddime, 3.)

Kazanım: İlim öğrenmede ve öğretmede gerekli ahlaki ölçüleri fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden metinleri okumaları ve her bir metnin ilim adabının ilkelerinden hangisi ile ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden metnin başındaki kısma ilgili maddenin numarasını yazıp eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 6

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıdaki üç metni okuyunuz. Metinlerin ilim adabının hangi ilkeleriyle ilgili olduğunu bulunuz. Metinlerin başına ilgili maddenin numarasını yazarak eşleştiriniz.

A

"Tevhid inancının temeli ilim, ilmin temeli de terbiye ve saygıdır. Dünyada hangi iş ve sanat olursa olsun muhakkak aşk ve sevgi ile meydana gelir. Bir iş veya sanat kimden öğreniliyorsa ona saygı göstermek, o işin başarılı olmasının şartlarındandır. Ustalarına karşı saygılı olmayan sanatkârlar öğrendikleri sanattan faydalanamadıkları gibi ilim öğrenmeye çalıştığı hâlde hocalarına karşı gerekli sevgi ve saygıyı göstermeyenler öğrendikleri bilgiden faydalanamazlar."

(İmam Burhaneddin ez-Zernûcî, Tâ'lim'ül Müteâllim, Ter. Y. Vehbi Yavuz, Sahaflar Kitap Sarayı, 1995, s. IX.)

B

"Öğrencinin ilim öğrenmeden maksadı; Allah'ın (c.c.) rızasını kazanmak, ahiret yurdunu elde etmek, önce kendisinin sonra diğer insanların cahilliklerini gidererek kültür sahibi olmak ve İslam dinini ilelebet yaşatmak olmalıdır. Zira İslam'ın devam ettirilmesi ilim sayesinde mümkün olur."

(İmam Burhaneddin ez-Zernûcî, Tâ'lim'ül Müteâllim, Ter. Y. Vehbi Yavuz, Sahaflar Kitap Sarayı, 1995, s. 45.)

C

"Öğrenci her zaman okuduğundan faydalanmaya çalışmalıdır ki kendisi için ilimde bir üstünlük meydana gelsin. Okuduğu ilimden fayda sağlamanın yolları ise öğrencinin her zaman yanında yazabileceği bir kalem ve kâğıt bulundurması, ilmi hocasından bizzat dinlemeye özen göstermesi, her gün ilim ve hikmetten az bir şey de olsa ezberlemeye çalışmasıdır."

(İmam Burhaneddin ez-Zernûcî, Tâ'lim'ül Müteâllim, Ter. Y. Vehbi Yavuz, Sahaflar Kitap Sarayı, 1995, s. 137-139.)

1. İlim, ihlas ve samimiyetle öğrenilmelidir.
2. İlim Allah (c.c.) rızasını kazanmak ve kendisi ile amel etmek için öğrenilmelidir.
3. İlim öğrenmede azimli ve sabırlı olmak gerekir.
4. İlim öğrenmede dikkatle dinlemek ve yazarak çalışmak önemlidir.
5. İlim tahsil eden öğrenci hocasına ve âlimlere karşı saygı göstermeli ve muhabbet beslemelidir.
6. İlim öğrenirken ahlakı güzelleştirmeye ve nefsi kötülüklerden temizlemeye gayret göstermelidir.

Kazanım: Yeme ve içmede ölçülü olmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden hadis-i şerifleri okumaları ve her bir hadis-i şerifin yeme içme adabının ilkelerinden hangisi ile ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden hadis-i şeriflerin başında yer alan kısma ilgili maddenin numarasını yazarak eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK 7

15 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan hadis-i şeriflerin yeme içme adabının hangi ilkesi ile ilgili olduğunu bulunuz ve ilgili maddenin numarasını hadis-i şerifin başına yazmak suretiyle eşleştiriniz.

A Hz. Âişe şöyle anlatıyor: "Allah Resulü (s.a.v.) altı kişilik bir grupla yemek yerken bir bedevi yanlarına geldi. Kalan yemeği iki lokmada yiyip bitirdi. Adamın yaptığını hoş karşılamayan Efendimiz:
- Şu kimse "Bismillah" deseydi yemek hepimize yeterdi. Yemek yemeğe başlayan kişi "Bismillah" desin. Başında unutursa "Bismillahi fî evvelihî ve âhirihî (Başında da sonunda da bismillah!" desin!) buyurdu."
(Ebû Dâvud, Et'ıme, 4.)

B "Yemeğin bereketi, yemekten önce ve sonra elleri yıkamaktadır."
(Tirmizî, Et'ıme, 39.)

C "Hiç kimse insan midesinden daha tehlikeli kap doldurmamıştır. Kişiye kendisini ayakta tutacak bir kaç lokma yemesi yeter. Çok yemesi gereken kişi midesinin üçte birini yemek, üçte birini içecek, üçte birini nefesi için ayırsın."
(Tirmizî, Zühd, 47.)

D "Deve gibi bir nefeste içmeyin. İki veya üç nefeste için. Bir şey içeceğiniz zaman besmele çekin, içtikten sonra da 'Elhamdülillah' deyin."
(Tirmizî, Eşribe, 13.)

E Ümmü Seleme'nin (r.a) oğlu Ömer (r.a) anlatıyor: "Ben Allah Resulü'nün terbiyesi altında yetiştim. Yemek yerken elim kabın her tarafında dolaşırdı. Resulullah bana 'Ey oğul; (yemeğe başlarken) Allah'ın adını an, sağ elinle ve sana yakın olan taraftan ye.' buyurdu."
(Buhârî, Et'ıme, 1.)

F Sevgili Peygamberimiz (s.a.v), yemekten sonra şöyle dua ederdi: "Bizi yediren, içiren ve Müslümanlardan olmamızı sağlayan Allah'a hamdolsun."
(Ebû Dâvud, Et'ıme, 52.)

1. Yemekten sonra hamd ve dua etmek
2. Ağızda lokma varken konuşmamak
3. Yemekten önce ve sonra elleri yıkamak
4. Yemekten önce besmele çekmek
5. Yemeği önünden yemek
6. Su içmeden önce büyüklere ikram etmek
7. Yemekte israf etmemek, lokmasını ve aldığı yemeği bitirmek
8. Ölçülü bir şekilde yemek
9. Su içerken iki-üç yudumda içmek

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kazanım: Yeme ve içmede ölçülü olmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1'de yer alan gazete haberi dağıtılır.
2. Öğrencilerden verilen gazete haberini okuduktan sonra yorumlarını ilgili kısma belirtildiği şekilde yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EK-1

HABER

Sağlıklı Yaşam

Bilimsel araştırmalar, günlük kalori miktarını kalıcı olarak azaltmanın sağlık üzerinde olumlu etkileri olduğunu ve ömrü uzattığını gösteriyor.

Tıptaki gelişmeler ve sağlıklı yaşam konusunda atılan adımlar sayesinde yaşlanma ve ona bağlı hastalıklarda önemli ilerlemeler kaydedildi. 2014'te ABD'de 50-64 yaş grubundaki insanların yüzde 16'sı kronik hastalıklarla boğuşuyordu. 1980'lerde ise bu oran yüzde 23'tü. Yani insanların sadece ömrü uzamıyor, aynı zamanda ilerleyen yaşlarda da daha sağlıklı bir yaşam sürüyor.

ABD'de yaşlanma konusunda araştırma yapan bir kurumda (NIA) çalışan Julie Mattison ve ekibi, bunun sırrının porsiyon boyutlarını küçültmekten geçtiğine inanıyor. "Kalori sınırlaması" adı verilen bu yaklaşım, porsiyonlarda yavaş ve dikkatli bir azaltmaya gitmek ve bunu kalıcı kılmak.

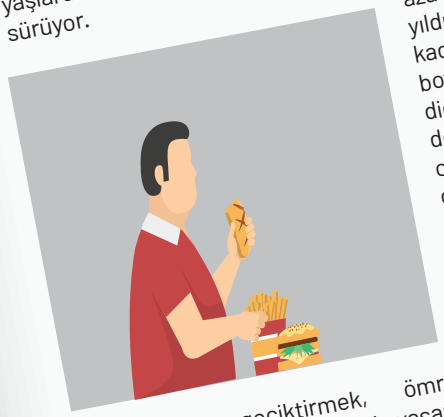

Boston'daki Tufts Üniversitesinde diyetisyen Susan Roberts, enerji alımını azaltmanın uzun dönemli etkilerini 10 yıldır inceliyor. 21-50 yaş arasında 218 kadın ve erkeği iki gruba ayırarak, iki yıl boyunca yarısına normal yemeklerini, diğer yarısına ise normalde yediklerinden yüzde 25 daha az yiyecek verdi ve onları altı ayda bir sağlık kontrolünden geçirdi.

2015'te yayımlanan sonuçlar oldukça olumluydu. Normal yemek yemeye devam eden gruba kıyasla kalori sınırlaması yapılan grupta, "iyi" ve "kötü" kolesterol oranının iyi kolesterol lehine bağlantılı moleküllerde yüzde 25 azalma olmuş, diyabet belirtisi olan insülin direnci yüzde 40 azalmış, tansiyon da genel olarak düşmüştü.

Yaşlanmayı geciktirmek, ömrü uzatmak ve daha sağlıklı bir yaşam sürmek için dünya çapında araştırmalar sürüyor.

Aşağıda yer alan gazete haberini Hz. Peygamberin "Ademoğluna belini doğrultacak birkaç lokmacık yeterlidir. Ancak illa da yiyecekse bari onu üçe ayırsın: üçte birini yemeğe, üçte birini suya, üçte birini de nefesine." (Tirmizî, Zühd, 47; İbn Mâce, Et'ime, 50.) hadis-i şerifi doğrultusunda yorumlayınız.

Kazanım: Giyim ve kuşamda ölçülü olmaya ve gösterişten uzak durmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden verilen hadis-i şerifleri okumaları ve bu hadis-i şeriflerden hareketle giyim kuşam adabında nelere dikkat edilmesi gerektiği konusunda görüşlerini yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

SIRA SENDE

EK-1

Aşağıda verilen hadisler ışığında sizce giyim kuşam adabı nasıl olmalıdır? Görüşlerinizi ilgili alana yazınız.

Kazanım: Giyim ve kuşamda ölçülü olmaya ve gösterişten uzak durmaya özen gösterir.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden verilen iki görseli incelemeleri ve buradaki diyaloglar hakkında düşünmeleri istenir.
3. Her iki görselden hareketle giyip kuşam adabı ile ilgili yaptıkları değerlendirmeleri yazmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

YORUMLAYALIM

ETKİNLİK 10

15 dk.

EK-1

Aşağıdaki görsellerden hareketle soruyu cevaplayınız.

İncelediğiniz görsellerde sizce neler anlatılmaktadır? Giyim kuşam adabı açısından değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Yolculuk adabıyla ilgili ilkeleri kavrar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden hadis-i şerifleri okumaları ve her bir hadis-i şerifin yolculuk adabının ilkelerinden hangisi ile ilgili olduğunu bulmaları istenir.
3. Öğrencilerden hadis-i şeriflerin başında yer alan kısma ilgili maddenin numarasının yazılması suretiyle eşleştirme yapmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

EŞLEŞTİRME

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda yer alan hadis-i şeriflerin yolculuk adabının hangi ilkesi ile ilgili olduğunu bulunuz ve ilgili maddenin numarasını hadis-i şerifin başına yazarak eşleştiriniz.

A

"Allah'ım! Ümmetimin (sabah) erkenden başladıkları işlerini bereketli kıl!"

(Ebû Dâvûd, Cihâd, 78.)

B

"Eğer insanlar yalnız başına yolculuk yapmanın sakıncalarını benim kadar bilmiş olsalardı kimse geceleyin tek başına yola çıkmazdı.

(Buhârî, Cihâd, 135.)

C

"Geri çevrilmeyen üç dua vardır: mazlumun duası, yolcunun duası, babanın çocuğuna duası."

(İbn Mâce, Duâ, 11.)

1. Yolculuğa çıkmadan önce vedalaşmak
2. Tek başına yolculuk yapmamak
3. Yolculara yardım ederek onların duasını almak
4. Yolculukta dua etmek
5. Yolculuğa sabah erkenden çıkmak

Kazanım: Yolculuk adabıyla ilgili ilkeleri kavrar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden hadis-i şerif metnini okumaları ve soruların cevaplarını ilgili bölümlere yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKUYALIM-CEVAPLAYALIM

EK-1

Aşağıdaki hadis-i şerifi okuyarak soruları cevaplandırınız.

Resulullah (s.a.v.) yolculuğa çıkarken hayvanı üzerine binip iyice yerleşince üç kere tekbir getirir ve **"Bunu bizim hizmetimize veren Allah'ı tesbih ve takdis ederiz, yoksa biz buna güç yetiremezdik. Şüphesiz biz Rabbimize döneceğiz."** (Zuhruf suresi, 13-14. ayet.) ayetini okurdu.

Sonra da şöyle dua ederdi:

"Ey Allah'ım! Biz, bu yolculuğumuzda Sen'den iyilik ve takva, bir de hoşnut olacağın amellere muvaffak kılmanı dileriz. Ey Allah'ım! Bu yolculuğumuzu kolay kıl ve uzağı yakın et! Ey Allah'ım! Seferde yardımcım, geride kalan çoluk çocuğumun koruyucusu Sen'sin. Ey Allah'ım! Yolculuğun zorluklarından, üzücü şeylerle karşılaşmaktan ve dönüşte malımızda, çoluk çocuğumuzda kötü hâller görmekten sana sığınırım."

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) yolculuktan döndüğünde de aynı sözleri söyler ve şu cümleleri ilâve ederdi: "Biz yolculuktan dönen, tövbe eden, kulluk yapan ve Rabbimize hamt eden kişileriz."

(Müslim, Hac, 425; Ebû Dâvûd, Cihâd, 72)

1. **Sizce yolculuğa çıkarken ve yolculuk esnasında dua etmek önemli midir? Görüşlerinizi nedenleri ile birlikte yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

2. **Siz de yolculuğa çıkarken dua ediyor musunuz? Kendi yaptığınız yolculuk dualarından bir örnek yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Ziyaret adabını ayet ve hadislerle açıklar.

Süreç

1. Ek-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
2. Öğrencilerden ziyaret adabı ile ilgili verilen bilgilerin doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazmaları istenir.
3. Bilgiler doğru veya yanlış diye ayırt edildikten sonra yönerge doğrultusunda öğrencilerden aşağıda yer alan şifreyi bulmaları istenir.
4. Verilen süre sonunda gönüllü öğrenciler cevapları okur ve etkinlik sonlandırılır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ŞİFRELİ DOĞRU-YANLIŞ

ETKİNLİK 13

20 dk.

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ziyaret adabı ile ilgili verilen bilgilerde doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına ise (Y) yazınız.

1. (...) Ziyaretleşme sosyal hayatın önemli bir parçasıdır.
2. (...) Ziyaretler kitle iletişim araçları vasıtasıyla da gerçekleşebilir.
3. (...) Taziye ziyaretinin cenazeden birkaç gün sonra yapılmasına özen gösterilmelidir.
4. (...) Ziyaret ne kadar uzun tutulursa o kadar iyidir.
5. (...) Ziyaret edilen yaşlıları sabırla dinlemek önemlidir.
6. (...) Ziyarette güler yüzlü ve tatlı dilli olmak gerekir.
7. (...) Ziyarete giderken hediye götürmek ev sahibine karşı saygısızlıktır.
8. (...) Ziyaretlerde öncelik Allah (c.c.) rızası olmalı herhangi bir beklenti içerisinde olunmamalıdır.
9. (...) Ziyarette uygun bir zaman seçmeyi beklemek gereksizdir, her zaman yapılabilir.
10. (...) Hasta ziyareti müekked sünnettir.
11. (...) Ziyaret yalnızca Müslümanlara yapılmalıdır.
12. (...) Hastaya dua etmek, sağlık ve şifa dileğinde bulunmak ziyaret adabındandır.
13. (...) Kabir ziyaretleri birtakım batıl inançların oluşması sebebiyle dinimizce hoş görülmemektedir.
14. (...) Hasta olan kişiden dua istemek Peygamberimizin (s.a.v.) tavsiyelerindendir.
15. (...) Uzaktaki akrabalara ziyarete gidilmesi gereksizdir.
16. (...) Ziyaretin önceden haber verilmesi gerekir.
17. (...) Ziyaretleşme insanlar arası paylaşmayı ve dayanışmayı artırmaktadır.
18. (...) Sıla-i rahim, komşu ziyareti ve onlarla ilişkimizi kesmemek anlamına gelmektedir.
19. (...) Hasta ziyaretinde hastayı yorucu, moralini bozucu söz ve davranışlardan sakınılmalıdır.
20. (...) Sıla-i rahimi terk etmek dinimizde büyük günahlardan sayılmıştır.
21. (...) Hasta ziyareti Müslüman'ın Müslüman üzerindeki haklarından biridir.
22. (...) Ölümü hatırlatması sebebiyle kabir ziyareti yapmak sakıncalıdır.

Tablodaki harflerin altına bilgi doğru ise alfabede o harften sonra gelen harfi, bilgi yanlış ise önce gelen harfi yazıp şifreye ulaşınız. (Z harfinden sonra alfabenin başına dönülecektir.).

1	2	3	4	5	6	7	8
L	U	N	J	M	K	F	P

9	10	11	12	13
B	M	D	Z	L

14	15	16	17	18	19	20	21	22
J	B	P	Ç	F	S	Ş	I	S

"Müminler ancak kardeştir." (Hucurât suresi, 10. ayet.)

Kazanım: Ziyaret adabını ayet ve hadislerle açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden hadis-i şerifleri okumaları ve verilen soruların cevaplarını ilgili bölüme yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

OKU-YORUM

ETKİNLİK 14

15 dk.

EK-1

Hadis-i şeriflerden hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

"Bir Müslüman, sabahleyin hasta bir Müslüman'ı ziyaret ederse akşam oluncaya kadar yetmiş bin melek onun bağışlanması için Allah'a yalvarır. Eğer akşam vakti ziyaret ederse sabaha kadar yetmiş bin melek onun için istiğfar eder. Onun için bir cennet bahçesi hazırlanır."

(Tirmizî, Cenâiz, 2.)

Bir hadis-i şerifte (kudsî hadis) şöyle buyurulmaktadır: "Benim rızam için birbirlerini sevenlere, benim rızam için bolca infak edenlere, birbirlerini sevmede samimi davranan sadıklara, akraba ve dost ilişkilerini kesmeyenlere veya birbirlerini ziyaret edenlere sevgim hak olmuştur."

(Ahmed b. Hanbel, Müsned, C 5, s. 229.)

"Müslüman'ın, Müslüman üstündeki hakkı beştir: selamını almak, hasta ziyaretine gitmek, cenazesine katılmak, davetine icabet etmek, hapşırınca 'yerhamükallah' (Allah (c.c.) sana merhamet etsin) demek."

(Buhârî, Cenâiz, 2.)

1. **Hadis-i şeriflerde dinimizin ziyarete verdiği önem nasıl vurgulanmıştır? Açıklayınız.**

.....

.....

.....

.....

2. **Sizce insanların birbirini ziyaret etmesi neden önemlidir?**

.....

.....

.....

.....

3. **Bir arkadaşınızı veya akrabanızı ziyarete gittiğinizde nelere dikkat edersiniz?**

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Alışverişte helal-haram ölçüsünü kavrar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1'de yer alan metin dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız.

Ebû Hanîfe ticaretle uğraşan varlıklı bir ailenin çocuğudur. Kendisi de ilim öğrenmeye başlamadan önce kumaş tüccarlığı yapmıştır.

Ebû Hanîfe, ilmî müzakerelerin yanı sıra ticaretle de meşgul olması sebebiyle daima hayatın ve fıkhî problemlerin içinde bulunmuş, karşılaştığı meseleler veya kendisine yöneltilen sorularla ilgili olarak hayatı boyunca sayısız ictihad yapmıştır.

Bir gün bir kadın Ebû Hanîfe'nin dükkânına gelir. Ebû Hanîfe'ye ipek bir elbise satmak ister. Ebû Hanîfe kaç dirhem istediğini sorar. Kadın 80 dirhem ister. Ebû Hanîfe elbiseye bakar ve 'Bu daha çok eder.' der. Kadın 'O zaman 100 dirhem ver.' der. Ebû Hanîfe 'Daha fazla eder.' diye cevap verir. Bu şekilde kadın 400 dirheme kadar çıkar. Ebû Hanîfe tekrar 'Daha fazla eder.' deyince kadın şaşırarak 'Benimle dalga mı geçiyorsunuz?' der. Ebû Hanîfe de 'Anlayan birini çağır, o değer biçsin.' der. Kadın gider ve yanında kumaştan anlayan birisiyle gelir. Adam kumaşa bakar ve '500 dirhem eder.' der. Ebû Hanîfe de bu fiyata alır."

(Mustafa Uzunpostalcı, "Ebu Hanife", DİA, C 10, s. 131-138; Zehebî, Menâkıbü Ebî Hanîfe, s. 39.)

1. **İmam-ı Âzam Ebû Hanîfe'nin elbiseyi kadının söylediği fiyata almamasının sebebi nedir? İmam-ı Azam burada alışveriş adabı ile ilgili nelere dikkat etmiştir?**

.....

.....

.....

.....

2. **Siz de alışveriş yaparken yaşadığınız herhangi bir olayı alışveriş adabına göre yorumlayınız.**

.....

.....

.....

.....

Kazanım: Alışverişte helal-haram ölçüsünü kavrar.

Süreç

1. Ek-1'de yer alan metin tahtaya yazılır veya yansıtılır.
2. Ek-1'in 2 adet çıktısı öğretmende hazır bulundurulur.
3. Ek-1'in çıktılarından biri oyun için kesilmek üzere hazır edilir. Metnin maddeleri işaretli yerlerden kesilerek tek tek maddelere bölünür ve bir kutuya konur.
4. Sınıf 4 gruba ayrılır.
5. Her gruptan bir kişi sırayla gelerek kâğıtlardan birini çeker ve ifadeyi okuduktan sonra hızlıca doğru mu yanlış mı olduğunu söyler.
6. Öğrencinin verdiği cevap öğretmen tarafından tahtadan veya elindeki bir diğer örnek metinden işaretlenir.
7. Sorular bitene kadar oyun bu şekilde devam eder.
8. Oyun sonunda cevaplar hep birlikte değerlendirilir.
9. Her doğru cevap veren kişi grubuna 10 puan kazandırmış olur.
10. Cevaplar değerlendirildikten sonra puanlar toplanır ve birinci seçilen grup belirlenir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

DOĞRU-YANLIŞ OYUNU

EK-1

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Alış veriş adabı ile ilgili verilen bilgilerde doğru olanların (D) sütununa, yanlış olanların ise (Y) sütununa tik (√) işareti koyunuz.

	D	Y	
1			Çalıntı bir malı satmak helal değildir.
2			Satıcının satışını yaptığı eşyanın kusurlarını gizlemesi normaldir.
3			Zaruret olmadığı sürece borçlanmamaya gayret edilmelidir.
4			Alışverişte hile yapılması dinimizde yasaklamıştır.
5			Yapılan alışverişin belgelendirmesi gereksizdir.
6			Faizli satış eğer iki tarafın da rızası varsa helaldir.
7			Müslüman bir kimse alışverişte şüpheli şeylerden de kaçınmalıdır.
8			Satıcının alacak kişiye fahiş fiyat söylemesi pazarlık için gereklidir.
9			Kullanımı helal olmayan şeylerin satışı helaldir.
10			Alışverişin tek taraflı rıza ile gerçekleştirilmesi yeterlidir.
11			Borç alan ve veren kimseler, borç miktarını muhakkak yazmalı, kayıt altına almalıdır.
12			Satıcı olan kimsenin müşterisini aldatmaması gerekir.

Kazanım: İletişim araçlarını doğru ve yerinde kullanır.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilerden hadis-i şerif ile ayet-i kerimeleri okuyup iletişim araçlarının doğru bir şekilde kullanılması açısından yorumlamaları ve bunları ilgili bölüme yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okutularak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

YORUMLAYALIM

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aşağıda verilen ayetleri ve hadis-i şerifi iletişim araçlarını doğru ve yerinde kullanma açısından yorumlayınız.

"İki nimet vardır ki insanlar onlar hususunda aldanmıştır: sağlık ve boş vakit."
(Buhârî, Rikak, 1.)

"Gözler O'nu idrak edemez, hâlbuki O gözleri idrak eder. O en ince şeyleri bilir ve her şeyden haberdardır."
(En'âm suresi, 103. ayet.)

"Hakkında bilgin olmayan şeyin ardına düşme. Çünkü kulak, göz ve gönül, bunların hepsi ondan sorumludur."
(İsrâ suresi, 36. ayet.)

"O hanginizin daha güzel iş yapacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı..."
(Mülk suresi, 2. ayet.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kazanım: İletişim araçlarını doğru ve yerinde kullanır.

Süreç

1. Öğrencilere önceden hazırlanan Ek-1 dağıtılır.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılmak istendiği açıklanır.
3. Öğrencilerden Ek-1'de yer alan Öz Değerlendirme Formu'nu doldurmaları istenir.
4. Süre sonunda isteyen öğrencilerden form maddeleri ve verdikleri cevapları ve yüksek sesle okumaları istenir.
5. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Öğrencinin
Adı ve Soyadı :
Sınıfı ve Numarası :

Bu form "Medya ve Bilişim Adabı" ile ilgili kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Sizi en doğru yansıtan seçeneğe (x) işareti koyunuz.

TUTUM VE DAVRANIŞLAR	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiç bir zaman
1. İletişim araçlarını kullanırken zaman israfından kaçınırım.			
2. Sanal ortamda söylediğim sözlerden ve yazdıklarımdan dinen sorumlu olduğumu bilirim.			
3. Allah'ın (c.c.) gerçek hayatta haram kıldığı her şeyin sanal hayatta da haram olduğunu bilirim.			
4. Doğru olup olmadığını bilmediğim haber ve bilgilerin yayılmasına sebep olmam.			
5. Olumsuz örnek teşkil edecek içerikleri paylaşmam.			
6. Hem kendimin hem de başkalarının aile ve kişisel mahremiyetimi korumaya önem veririm.			
7. İnsanların bilgilerine izinsiz bir şekilde ulaşmaya çalışmam.			
8. Sosyal ortamda gereksiz mesajlar göndermenin ve insanları rahatsız etmenin kul hakkı olduğunu bilirim.			
9. Telefonla arama yaptığım zaman önce selam verip kendimi tanıtırım.			
10. Kalabalık grupların bulunduğu cami ve hastane gibi yerlerde telefonun sesini kapatırım, konuşmam gerekiyorsa kısık bir sesle konuşurum.			

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ